

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

9'uncu Toplantı
19 Ekim 2017 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve turnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

*1.- Bazı Vergi Kanunları ile Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde
Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/884)*

III.- AÇIKLAMALAR

*1.- İstanbul Milletvekili Garo Paylan 'ın, bürokratların hazır olmadığı bir
madde görüşü için Komisyon Başkanının tavrını desteklediğine, toplantının
başlama ve ara verme saatlerine uyulması gerektiğine ilişkin açıklaması*

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

9'uncu Toplantı

19 Ekim 2017 Perşembe

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu saat 13.15'te açılarak üç oturum yaptı.

Bazı Vergi Kanunları ile Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın (1/884) maddeleri üzerindeki görüşmelere devam edildi.

İstanbul Milletvekili Garo Paylan, bürokratların hazır olmadığı bir madde görüşü için Komisyon Başkanının tavrını desteklediğine, toplantının başlama ve ara verme saatlerine uyulması gerektiğine ilişkin bir açıklamada bulundu.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından 18.52'de toplantıya son verildi.

19 Ekim 2017 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 13.15

BAŞKAN: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

BAŞKAN VEKİLİ: Mehmet Şükrü ERDİNÇ (Adana)

SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)

KÂTİP: Emine Nur GÜNAY (Eskişehir)

BAŞKAN – Komisyonumuzun saygıdeğer üyeleri, Sayın Bakan, kamu kurum ve kuruluşlarımızın kıymetli bürokratları, yazılı ve görsel basınımızın değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Komisyonumuzun 9’uncu Birleşimini açıyorum.

II.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

1.- Bazı Vergi Kanunları ile Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/884)

BAŞKAN - Gündemimizde (1/884) esas numaralı Bazı Vergi Kanunları ile Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı bulunmaktadır.

Görüşmelere kaldığımız yerden devam ediyoruz.

104, 105 ve 106’ncı maddeleri birlikte işleme alıyorduk ancak bunların görüşmesini öğleden sonraya, daha sonraya bırakacağım, erteliyorum.

108’inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 108- 21/11/2012 tarihli ve 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanununun 16 ncı maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(2) Finansal kiralama ve finansman şirketleri tarafından bu madde uyarınca ayrılan özel karşılıkların tamamı, ayrıldıkları yılda kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider olarak kabul edilir.”

BAŞKAN – Sayın Bakan, bir açıklama alabilir miyiz maddeye ilişkin?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Rıza Çelen Bey bir açıklama yapsın.

BAŞKAN – Evet, Rıza Bey...

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI RIZA ÇELEN – Sayın Başkanım, değerli vekillerim; yapılan düzenlemeyle finansal kiralama ve finansman şirketlerinin BDDK mevzuatı çerçevesinde ayıracakları karşılıkların kurum kazancının tespitinde gider olarak dikkate alınabilmesine sağlanmaktadır. Mevcut durumda bankaların BDDK mevzuatı çerçevesinde ayırdığı özel karşılıklar kurum kazancının tespitinde gider olarak indirilebiliyor, aynı düzenlemeyle finansal kiralama ve finansman şirketlerine de gider yazabilmeleri konusunda imkân sağlanıyor.

Arz ederim.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Neden böyle bir uygulama yapılıyor?

BAŞKAN – Evet, Sayın Bakan, siz bir değerlendirme yapacak mısınız?

MALİYE BAKANİ NACİ AĞBAL (Bayburt) – Şimdi, değerli arkadaşlar, daha önceki yasal düzenlemelerde de Maliye Bakanlığı olarak bazı meseleleri önünüze getirdiğimizde hep şunu söyledik: Aynı durumda olan, aynı koşullarda çalışanlar için vergi kanunları nötr olmalıdır. Piyasa içerisinde haksız rekabete neden olacak, farklı farklı vergi uygulamalarına neden olacak hususlar taşımamalıdır. Biliyorsunuz, bankalar kredi kuruluşlarıdır, finansal kiralama şirketleri de finansman şirketleri de kredi kuruluşlarıdır. Dolayısıyla, aynı durumda olan kuruluşların arasında karşılık ayırma uygulaması bakımından mevcutta farklılıklar var. Dolayısıyla, burada yapmış olduğumuz düzenlemedeki temel amacımız, kimseye özel olarak bir vergi matrahını düşürmek değil, aynı sektör içerisinde, aynı iş yapanlar arasındaki bu farklılığı ortadan kaldırmak. Bundan önceki bazı kanunlarda da yine, finans sektörü içerisindeki vergileme farklılıklarını ortadan kaldırmak üzere düzenlemeler getirmiştik. Burada da bu tasarıda da biliyorsunuz, iki şey yapıyoruz: Finansal kiralama şirketleri ve finansman şirketleri bakımından özel karşılık uygulamasıyla ilgili uygulamayı bankalarla eşitliyoruz, bir de daha önce görüştüğümüz bu gayrimenkul satış kazancı istisnası vardı, bankalarda olan bir imkân, onun aynısını getirmiştik. Dolayısıyla, bu iki maddenin getiriliş amacı sektörün içindeki uygulamada aynı uygulamaları getirmek. Mesela, burada faktoring şirketlerini kapsama dâhil etmedik, faktoring şirketlerini dışarıda tuttuk.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Madde üzerinde söz talebi yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Mütekip maddeleri okutuyorum, kitle fonlamasının maddeleri, 109’dan 113’e kadar olanları birlikte işleme alacağım:

MADDE 109- 6/12/2012 tarihli ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (e) ve (h) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı fıkra aşağıdaki bent eklenmiştir.

“e) Halka açık ortaklık: Kitle fonlaması platformları aracılığıyla para toplayanlar hariç olmak üzere, payları halka arz edilmiş olan veya halka arz edilmiş sayılan anonim ortaklıkları,”

“h) İhraççı: Kitle fonlaması platformları aracılığıyla para toplayanlar hariç olmak üzere, sermaye piyasası araçlarını ihraç eden, ihraç etmek üzere Kurula başvuruda bulunan veya sermaye piyasası araçları halka arz edilen tüzel kişileri ve bu Kanuna tabi yatırım fonlarını,”

“z) Kitle fonlaması: Bir projenin veya girişim şirketinin ihtiyaç duyduğu fonu sağlamak amacıyla Kurul tarafından belirlenen esaslar dahilinde bu Kanunun yatırımcı tazminine ilişkin hükümlerine tabi olmaksızın kitle fonlama platformları aracılığıyla halktan para toplanmasını,”

MADDE 110- 6362 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Diğer kanunların yardım ve bağış toplanmasına ilişkin hükümleri saklı kalmak kaydıyla kitle fonlaması suretiyle halktan para toplanması, Kurulca faaliyet izni verilen kitle fonlama platformları aracılığıyla gerçekleştirilir ve bu Kanunun izahname ya da ihraç belgesi hazırlama yükümlüğüne ilişkin hükümlerine tabi değildir.”

MADDE 111- 6362 sayılı Kanunun 16 ncı maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Payları borsada işlem gören ortaklıklar ile kitle fonlaması suretiyle halktan para toplayan ortaklıklar hariç olmak üzere pay sahibi sayısı beşyüzü aşan anonim ortaklıkların payları halka arz olunmuş sayılır.”

MADDE 112- 6362 sayılı Kanuna 35 inci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki 35/A maddesi eklenmiştir.

“Kitle fonlama platformları

MADDE 35/A- (1) Kitle fonlama platformları, kitle fonlamasına aracılık eden ve elektronik ortamda hizmet veren kuruluşlardır.

(2) Kitle fonlama platformlarının kurulabilmesi ve faaliyete başlaması için Kuruldan izin alınması zorunludur. Bu platformların kuruluşlarına, ortaklarına, pay devirlerine, çalışanlarına, her bir fon sağlayıcısı tarafından yatırılabilir veya proje sahipleri ile girişim şirketleri tarafından toplanabilecek paranın azami limitine ve faaliyetleri sırasında uymaları gereken diğer ilke ve esaslara ilişkin hususlar Kurul tarafından belirlenir.

(3) Kitle fonlama platformlarının hukuka aykırı faaliyet ve işlemlerinde uygulanacak tedbirler için bu Kanunun 96 ncı madde hükümleri kıyasen uygulanır.

(4) Kitle fonlaması ve buna bağlı yapılan işlemler ile kitle fonlama platformları bu Kanunun 37 nci ve 38 inci maddesi kapsamında değerlendirilmez. Bu faaliyetler bu Kanunun borsalar, piyasa işletmecileri ve teşkilatlanmış diğer pazar yerleri ile ilgili hükümlerine tabi değildir.

(5) Kitle fonlaması platformları ve kitle fonlaması suretiyle halktan para toplayan kişiler ile bunlara fon sağlayanlar arasındaki ilişkiler genel hükümlere tabidir.”

MADDE 113- 6362 sayılı Kanunun 99 uncu maddesinin dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(4) Kuruldan izin alınmaksızın kitle fonlama platformları aracılığıyla halktan para toplandığına veya Türkiye’de yerleşik kişilere yönelik olarak internet aracılığıyla yurtdışında kaldıraçlı işlem ve kaldıraçlı işlemlerle aynı hükümlere tabi olduğu belirlenen türev araç işlemleri yaptırıldığına ilişkin bilgi edinilmesi halinde, Kurulun başvurusu üzerine Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu, ilgili internet sitesine erişimi engeller.”

BAŞKAN – Sayın Bakan, bu kitle fonlamasıyla ilgili genel bir açıklama rica edeyim yani 109, 110, 111 ve 113’üncü maddelerde bu kitle fonlamasının da düzenlemelerini yapıyoruz, genel olarak bir açıklama...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sayın Başkanım, müsaade ederseniz Sermaye Piyasası Kurulundan ilgili arkadaşımız bir genel açıklama yapsın.

BAŞKAN – Peki.

SPK BAŞKAN YARDIMCISI BORA ORUÇ – Efendim, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Efendim, farklı büyüklükteki işletmelerin hepsinin finansman imkânlarına ulaşmaları hep farklı oluyor. Efendim, bir düşünelim mesela, 5 bin kişinin çalıştığı, 1 milyar lira cirosu olan bir şirketin ülkemizdeki yaygın finansman şekli olan banka kredisine ulaşım imkânı ile bir fikre, bir projeye sahip bir girişimcinin finansmana ulaşım imkânı arasında büyük farklar var. Özellikle girişimcilerimiz ne bir kredi geçmişlerinin olması ne bir teminat verebilecekleri varlıklarının sınırlı olması, geçmiş yıl nakit akışlarını bırakın, projenin hayata geçmesi sonrasındaki dönemde pozitif nakit akımı yaratma olasılığının bile çok fazla yüksek olmaması nedeniyle banka kredilerine ulaşım imkânları sınırlı. Bu kapsamda efendim, teknolojik gelişmeler tabii, son yıllarda hepimizin hayatını çok ciddi şekilde

etkiliyor. Bu teknolojik gelişmeler, bu teknolojiyi geliştiren girişimci şirketlerin sayısını artırdığı gibi bu şirketlere alternatif finansman aracı sunulmasına ilişkin imkânları da bize sunuyor. Bunlardan bir tanesi de kitle fonlaması efendim. Kitle fonlaması, küçük miktarlardaki paraların, fonların toplanarak, bir araya gelerek proje sahipleri, girişim sahipleri, fikir sahibi girişimcilerin bu projelerini hayata geçirmelerine imkân verecek bir sistem. Özellikle, bu yeni alternatif finansman aracı tabii, girişimci şirketler çok ciddi finansman ihtiyacı içerisinde ama aynı zamanda bu finansmana da düşük maliyetle ulaşmaları gerekiyor. Bu kapsamda işte, Sermaye Piyasası Kanunu’nda hazırladığımız yani hazırlanan değişikliklerle fon talep eden girişimcilerin bu fona düşük maliyetle ulaşmaları ve buna aracılık edecek platformların da etkin şekilde işlemesine imkân sağlamaya çalışıyoruz. Kitle fonlaması aslında son yedi sekiz senede hayatımıza girmiş, global anlamda hayatımıza girmiş bir gelişme.

Özellikle Amerika’da 2010 yılındaki “Jumpstart Our Business Act” dedikleri JOBS Act ve İngiltere’de daha sonra “Decay Rewiew” diye bir çalışma yapıldı. Onun sonrasında dünyada bu kitle fonlaması daha fazla kullanılır hâle geldi. Bir örnek vermek istersem efendim, aslında teknoloji marketlerde hepimiz görüyoruzdur, sanal gerçeklik gözlüğü var. Bu sanal gerçeklik gözlüğünü geliştiren şirket “Oculus” diye bir şirket, 2011 yılında kuruluyor, 2012 yılında Amerikalı Kickstarter kitle fonlaması platformundan yaklaşık 2 milyon dolarlık bir fon temin ediyor oradaki kitlenin aracılığıyla ve iki sene sonra, çok kısa bir süre sonrasında Facebook’a 2 milyar dolara satılıyor 2014 yılında. Bu tabii, bu işin aslında ne kadar, bu tarz girişimci şirketlerin büyüme potansiyelinin özellikle teknoloji alanında bizlere önümüzde olduğunu gösteriyor. Bu örnekleri aslında Türkiye’den de çoğaltmak mümkün. Türkiye’de misal olarak, “Scorp” diye bir şirket vardı ama maalesef, kitle fonlamasına ilişkin bir şeyimizin olmadığı için mesela bu şirketin şu anda 20 milyon kullanıcısı var dünya çapında ve maalesef, Palo Alto’da, Kaliforniya’da faaliyetlerini sürdürmeye çalışıyor. Tabii, biz bu kitle fonlamasını ülkemiz mevzuatına kazandırarak yenilikçi fikirlerin hayata geçirilmesine imkân sağlamayı düşünüyoruz.

Takdirlerinize ve değerlendirmelerinize arz ediyorum efendim.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Platform nasıl oluşuyor?

SPK BAŞKAN YARDIMCISI BORA ORUÇ – Efendim, şöyle: Türkiye’de aslında şu anda üç farklı şekilde işliyor bu platformlar, bağış, ödül ve hisse tabanlı işliyor. Şunu yapıyorlar: Bu Oculus örneğinden gideyim, mesela oraya 10 dolar veriyorsunuz, “Ben bu projeyi, bu sanal gerçeklik gözlüğünün üretilmesini destekliyorum.” diyorsunuz. Size sadece bir teşekkür mektubu gönderiyorlar. 50 dolar veriyorsunuz, o Oculus’un olduğu bir tişörtü hediye olarak size gönderiyorlar ama mesela 250 dolar veriyorsunuz, diyorlar ki: “Oculus ilk üretildiğinde size ön alım hakkı veriyoruz ve ucuz fiyattan, yarı fiyattan ön alım hakkı veriyoruz.” Bu, mesela bağış ve ödülün bir karışımı olarak düşünülebilir. Ama bunun yanı sıra hisse tabanlı bir kitle fonlaması da mümkün. Nasıl? Bir şirket anonim şirket olarak kuruluyor, bir girişimci -tek kişi olabilir- bu girişimini platform aracılığıyla kitleye anlatıyor. Aslında bunu global anlamında şöyle anlatıyorlar: Yatırımın ortamının demokratikleşmesi. Bu insanların bazı fikirleri var, projeleri var, bunlara finansman arıyorlar. Aynı zamanda da bu tarz şirketlere yatırım yapmak isteyen, bunları görmek isteyen yatırımcılar da var, ülkemizdeki misal, Melek yatırımcıları bunlara örnek gösterebiliriz. Bunları bir araya getiren bir platform olarak düşünün efendim. Öyle ki kitle fonlaması platformuna siz girişiminizi anlatıyorsunuz, orada ne yapmaya çalıştığınızı, projenizi anlatıyorsunuz ve projeden beklentilerinizi anlatıyorsunuz, o platforma da üye olan diğer işte, fon sahibi insanlar da bu fikre eğer inanıyorlarsa sizlere para yatırıyorlar, sizin hesabınıza para yatırıyorlar efendim, bu şekilde finansmanı sağlamış oluyorlar.

BAŞKAN – Maalesef, bir buçuk iki seneye yakındır Komisyonumuzda bekleyen bir düzenleme bu, daha önce tasarı olarak gelmişti ama görüşememiştik, tekrar güncellenmiş oldu.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Genel olarak bu kanun çıktığında ne olacak?

SPK BAŞKAN YARDIMCISI BORA ORUÇ – Efendim, şöyle bir hususu da arz etmek istiyorum: Bu kanun çıktığında aslında şu anda ülkemizde üç tane kitle fonlaması platformu var ama bunlar hisse tabanlı işlem yapmadıkları için Sermaye Piyasası mevzuatına aykırı bir şeyleri yoktu, mesela “Crowdfund” “Fongogo” 12.14, Turkcell’in bir Arıkovanı var mesela...

BAŞKAN – Altı senedir var bunlar.

SPK BAŞKAN YARDIMCISI BORA ORUÇ - Evet efendim, çok uzun süredir bunlar faaliyet gösteriyorlar.

Özellikle, mesela Turkcell’in Arıkovanı yaklaşık yüzde 75’lik başarı oranıyla çok önemli bir platform, çok seçiciler. Bu platform aracılığıyla finansman sağladığı şirketlerin yüzde 75’i başarılı bir şekilde hayatlarına devam ediyorlar.

Bu ne olacak efendim? Kurulun belirlediği şartlarla kitle fonlaması platformlarının kuruluşlarına biz izin vereceğiz. Bu platformlar kurulduktan sonra efendim, şu şekilde düşünüyoruz: Sermaye Piyasası Kanunu kapsamında yetkilendirdiğimiz portföy saklamacıları bankalar var, bu bankalara fon sağlayan insanlar paralarını yatıracaklar, hiçbir şekilde ne platform ne fon talep eden ilk aşamada, o süreç tamamlanmadan bu paraya ulaşamayacak. Bu süreç tamamlandıktan sonra Merkezi Kayıt Kuruluşumuz ve Takasbankımızı da işin içerisine alarak, para ve hisse senetlerinin değişimini de sağlayarak fon sağlayanların hisse senetlerini teslim edeceğiz, fon talep edenlere de fon sağlayanlardan gerekli fon aktarılmış olacak efendim. Tabii, bu platformlar da bir komisyon alıyorlar efendim.

BAŞKAN – Girişimciler açısından önem arz ediyor. Ta, altı sene önce kızım gelip bunun yasal altyapısının olmamasından şikâyetinde bulunmuştu.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Kızınızın bir platformu mu var?

BAŞKAN - Girişimci, genç girişimci.

Sayın Tamaylıgil, buyurun.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Öncelikle teşekkür ederim.

Ben Türkiye’de girişimciliğin, üretimin ve bu aşamada da sermaye piyasasının oluşturması gereken geniş tabanın önemine inanan bir kişiyim. Hatta, hatta bugünkü sermaye piyasası ve onun içerisindeki tanımlanan araçlar açısından baktığınızda da nakıs, dar ve tanımlı olup işlevi ve uygulaması olmayan pek çok konuyla da karşı karşıya olduğumuzu biliyorum. Yani sermaye piyasasında temel amaç fonların, kaynağın üretime ve yatırıma dönüştürülmesidir ama sermaye piyasası büyüklüğü diye aldığımız rakamların ağırlığını iç borçlanma senetleri oluşturur ve sermaye piyasası genişmiş gibi görünür ama asıl işlevindeki büyüklüğü bunu tam olarak ortaya koymaz. Şimdi, böyle bir sistem veya işte, girişimcinin desteklenmesi, genç girişimcilerin desteklenmesi, burada Sermaye Piyasasının denetim, düzenleme ve uygulama aşamasındaki görev alması güzel.

Ama ben size bir olayı hatırlatmak isterim, özellikle bunu Sermaye Piyasasından gelen Başkan Yardımcısı arkadaşım çok iyi hatırlar, şöyle bir 2003-2004 yıllarına dönmenizi ve o zaman kâr-zarar ortaklığı şeklinde kurulan şirketler ve o şirketlerin fon toplama aracıyla özellikle yurt dışında çalışarak oluşturduğu fonlar ve o fonların kullanımı veya hüsnüniyet içerisinde kullanılmaması noktasında oluşan küçük, orta ölçekli yatırımcının özellikle başta Almanya, Hollanda, Avusturya olmak üzere, mağduriyetini hatırlatmak isterim.

2005-2006 yıllarında bizim Meclisimizde bir komisyon kuruldu, o zaman da “holding” adı altında izinsiz halka arz işlemi yapan şirketlerin araştırıldığı ve orada o rapor sonucunda hem ana muhalefet hem iktidar partisinin milletvekillerinin ortakça rapor sonucunu açıkladığı bir araştırma komisyonuydu. “Uygulamada şu ana kadar bir şey oldu mu?” dersiniz, işte, evet, bazıları oldu ama, şirketlerin isimlerini vermeyeceğim ama şöyle söyleyeyim: Türkiye’de hani “İlk Türk arabasını yapacağım.”, “Uçak yapacağım.”, “Şunu yapacağım, bunu yapacağım.”, diye tabela şirketleri olarak gündeme gelmiş olan şirketlerdi. Şimdi, bazı tedbirler alınmış yani Merkezi Kayıt Kuruluşu ve SPK açısından ama o zamanda kurulmuş bir ticari yapının üzerine kurgulanmışlardı ve o günkü rakam, kimisi 4 milyar dolar, kimisi 14 milyar dolar, bulundukları ülkelerin mevzuatına göre kendilerini kayda aldırma problem yaşayan yatırımcılardan kaynaklanan sorunlardı. Burada benim önceliğim... Çünkü Türkiye’de sermaye piyasasının gelişmemesinin en baştaki temellerinden biri alternatif gelirlerle başa çıkamaması olduğu kadar sermaye piyasası ve küçük yatırımcı, orta ölçekli yatırımcının güven ve gelecek garantisinin sağlanmadığından dolayı piyasada yok oluşunu getirmiştir. Bu piyasadan kaçışın sebepleri de hep yanlış uygulamalar yani borsaya bakış açısı, işte, bu tür batan holdinglerin içerisinde kaybolan paralar ve kullanılan birtakım değerler. O yüzden ben tekrar tekrar uyararak ve bu konuda yapılan... Yani işte, mesela sayı halka açıklık oranını geçince halka açık şirket olmayacaklar. İşte, birtakım istisnalar getiriyorsunuz Sermaye Piyasası Kanunu’nda ama bazılarında istisna olarak olmaması gereken noktalar var. O yüzden, tekrar tekrar uyararak için... Daha önce de gündeme geldiğinde bu uyarımı yapmıştım, tekrar tekrar bu uyarımı yapmak istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Paylan...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Merhaba arkadaşlar.

Sayın Başkan, öncelikle, bu kadar önem veriyorsanız, kızınız da çok önem veriyormuş, niye torbaya atıyorsunuz bu maddeyi?

BAŞKAN – Bu, torba olarak gelmedi aslında; bu, 8-10 maddelik bir kanun tasarısının içerisinde geldi fakat gündeme alamadık yani zaman problemi yaşadık. Onun için de buranın içerisine girdi. İki yıl oldu yani.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ama bakın, Sayın Başkan, iki yıldır çok boş vaktimiz oldu, onu söyleyeyim ve çok boş işlerle de uğraştık.

BAŞKAN – Olmadı, olmadı.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Oldu, oldu.

BAŞKAN – Siz boş işle uğraştınız mı bilmiyorum ama biz çalışıyoruz yani.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hayır, Komisyonumuz boş işlerle uğraştı diyelim, peki.

BAŞKAN – Yok, hiç uğraşmadı.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Madem bu kadar önemliydi kod bir yasa olarak gelip bir günlük bir çalışmayla geçirebilirdik bu maddeyi ve...

BAŞKAN – Yani bu Komisyona yapmış olduğunuz ithamı da aynen size iade ediyorum.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ama torba mantığı bunu getiriyor efendim. Önemli işleri torbaya atıyorsunuz, sonra önemsiz hâle geliyor. Bakın, kamuoyunda gerçekten manşetlik bir haberdir bu yani önemli bir yasayı görüşüyoruz, çok önemli ve gerekli önemi almalı ve bir kod yasa çerçevesinde

gelmeliydi, basında tartışılmalıydı, kamuoyu tartışmalıydı, üniversiteler, sivil toplum örgütleri, sermaye şirketleri, vatandaşlar, gençler bunu tartışabilmeliydi ama bununla ilgili, açıkça söyleyeyim, ben gazetelere her sabah bakarım, değerli arkadaşlar, bir tane haber gördünüz mü? Ben görmedim yani “Böyle bir yasa geliyor ey Türkiye vatandaşları, ne diyorsunuz? Çok heyecanlı bir şey, çok iyi bir şey...” Tartışılсын diye kamuoyunda, sivil toplum örgütleri gelip burada görüşlerini bildirsın diye...

BAŞKAN – Özetle karşı mısınız, onu anlamadım.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hayır değilim, onu söyleyeceğim.

BAŞKAN – Ha, tamam, teşekkür ederim.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Kategorik olarak karşı değilim, eleştirilerimi sunacağım ama mesele şu: Bu tip önemli yasalar...

BAŞKAN – Bir de eleştirel yaklaşmanız.

GARO PAYLAN (İstanbul) – ...kamuoyunun gündemine getirilir önceden, en azından bir hafta önceden gündeme getirilir, “Böyle bir yasa gelecek.” denilir, çerçevesi sunulur. Bakanlığı da sizi de eleştiriyorum yani koskoca Sermaye Piyasası Kurulu, ilgili Bakan var, değil mi, bir haber uçurur, der ki: “Bakın, böyle bir şey tartışacağız, önemli bir şey, Türkiye’nin geleceği için çok önemli bir yasa...”

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bir açıklama yaptık.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Yapmayın, arada bir cümle geçti, kaynadı gitti. Ne oldu? Siz MTV’yi yüzde 70 yapınca hepsi kaynadı gitti.

BAŞKAN – Sayın Şimşek de bu düzenlemeyle ilgili çok açıklama yaptı kamuoyuna.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ama kaynadı gitti, MTV arasında hepsi kaynadı gitti Sayın Bakan.

İşte, torba mantığının sakıncası bu, torbaya atınca...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Torba olmasa bu gelemezdi buraya, torba olduğu için gündeme geldi.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ya, işte, şimdi de gündeme gelecek, neyse.

Vallahi, bir madde önemliyse gerekli önemi verip bir kod yasa çerçevesinde görüşmeliydik, önce bu eleştirimi sunayım.

BAŞKAN – Çok zorlarsanız şimdi birleştirme yaparız gelen o 8 maddelik tasarıyla.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ben zorluyorum, yapın.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; şimdi, ben açıkça söyleyeyim, değerli arkadaşımız da burada, geldi güzel hikâyeler anlattı, gerçekten başarılı hikâyeler var, başarılı öykü örnekleri var ama hep şöyledir bakın, kumarbazlar hep şunu söylerler: Kumarbaz 50 kere kaybetmiştir, bir gece para kazanır “Ben çok para kazandım”. diye gelir ama 50 gece kaybettiğini hiçbir zaman söylemez. Yani bu çok iyi regüle edilmediği sürece, Batı’da pek çok örnekleri de var, dünyada pek çok örnekleri de var, hani yüzlerce başarısız örneği olan. Ama bir tane Facabook çıkar, bir tane o sizin dediğiniz akıllı gözlük çıkar, hani yüzlerce böyle “startup”lar söz konusu olur ama içlerinden üç tane başarılı örnek olur ve hep o üç tane başarılı örnek söylenip, hep de Amerikan rüyası bunun üzerinden yaratılır ya, işte, “Bodrum katta Facebook’u yaptılar, 500 milyar dolarlık şirket oldu.” diye ama gidin Silicon Valley’e, o daracık evlerde binlerce genç binlerce fikir çıkarıyorlar ama onların birkaç tanesi başarılı oluyor, binlerce genç de o çarkın içinde öğütülüp gidiyorlar ve binlerce, milyonlarca yatırımcı da melek yatırımcı olarak o projelere yatırım yapıyorlar, binlercesi başarılı oluyor, milyonlarcası parasını batırabiliyor. Ama hani

1'e 1.000; 1'e 10.000 kazanma hikâyesi hep var olduğu sürece kumar mantığı gibi, o hikâye cezbediyor insanları, yeniden "On tane projeye yatırım yapar, bir tanesi nasıl olsa başarılı olur, benim bütün paramı çıkarır." diye bu tip meseleler yatırım yapmaya teşvik ediyor.

Ülke olarak da gerçekten bu konuda pek çok girişimimiz var. Benim çocukluğumda, çok iyi hatırlıyorum, ben daha şu kadardım, Banker Kastelli televizyonlara çıkıyordu, herkes de "Kardeşim, 10 lira koydum, 100 lira oldu; git sen de koş, aman yetiş." diye millet kapısında sıra bekliyordu para yatırmak için o Banker Kastelli'ye, yaşı müsait olanlar hatırlarlar. Sonra Banker Kastelli bir gün patladı, gitti. Öldü değil mi? Evet, Allah rahmet eylesin diyelim, peki.

Sonra, 1990'larda benzer hikâyeler yaşadık, pek çok kötü, başarısız hikâyemiz var. 2000'lerde, sayın vekilim ismini vermedi, ya, YİMPAŞ, KOMBASSANlar gitti milyonlarca euro para topladılar ve ne olduğu belli, en çok da sizin mütedeyyin kesimden topladılar bu paraları, vallahi sizin seçmenlerinizin paraları battı.

KASIM BOSTAN (Balıkesir) – Siz mütedeyyin değil misiniz?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ben değilim efendim mütedeyyin.

En çok da sizden paraları topladılar, vallahi o paraların batacağını ben biliyordum, siz dediniz ki: "Bunlar alını secdeye değen insanlar, yamuk yapmazlar." Ama alını secdeye değen de maalesef, o anlamda her türlü yanlış yola gidebiliyor.

MEHMET ALİ CEVHERİ (Şanlıurfa) – Sayın Garo, insanlar yanlış yapar, bunun alının secdeye değmesiyle ilgisi yok.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Haklısınız, doğru. Yok, bazen şöyle bakılıyor...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – İstismar edildi.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Mesela FETÖ'ye de öyle bakıldı, "Alını secdeye değişorsa ondan yanlış gelmez." diye bakıldı, liyakate bakılmadı; o anlamda söylüyorum yani "Belli bir düşüncedeyse bir yanlış yapmaz." diye... Her kesimde yanlış insan çıkabilir, haklısınız ama yanlış bir başlangıç ve milyonlarca insan para kaybetti, ondan bahsediyorum.

Değerli arkadaşlar, bakın, bununla ilgili bir başarı hikâyemiz yok bugüne kadar. Bu önemli bir madde, yalnız iyi regüle edilmezse ve topluma iyi tanıtılmazsa emin olun, öncelikle pek çok kaza yaşayacağız. Yani bu, topluma iyi tanıtılmadığı sürece... Bakın, beş-altı yıl önce -2009-2010 yılları olmalı- birisi çıktı gazetelere çarşaf çarşaf ilan verdi "Suyla çalışan araba yapacağım. Arabanın üzerine bir makine takacaksınız, suyu koyacaksınız, araba yürüyecek." dedi. Vallahi, çarşaf çarşaf aylarca ilan verdi. Ya, bu ülkenin bakanlıkları var, Hükûmeti var, bir kişi müdahale etmedi. Dünyada düşünebiliyor musunuz, bir kişi "Ben suyla arabayı çalıştıracam." dedi, gazetelere çarşaf çarşaf aylarca ilan verdi, dünya kadar para topladı bu insan, ya, bir kişi de demedi ki "Arkadaş, dünyada trilyonlarca dolarlık bir sektör bu, suyla çalışacak araba dünyada birinci haberdır." diye. Ama insanlar buna para yatırdılar, adam bir sabah ansızın kayboldu, gitti. Yani bu tip hikâyelerle hep maalesef anıldık. Jet Fadıllar gördük, Jet Fadıllar paraları topladılar topladılar gittiler. Neyse, bunları uzatmayayım ama bir başarı hikâyemiz yok bu anlamda ve eğer ki bu melek yatırımcı meselesini siz bu şekilde işte "Şurada şu başarı var, burada bu başarı var." diye birkaç örnekle sunarsanız ve riskleri eğer ki kamuoyuna etkin bir şekilde tanıtırsanız ve lisans alacak şirketleri çok etkin bir süzgeçten geçirmezseniz, orada eğer ki başka şekilde oyunlar dönerse, birisi "Benim çok başarılı bir hikâyem." var deyip lisansı alırsa, sertifikaları alırsa inanın çok vatandaşımızın başı yanabilir. Çok iyi regüle edilmesi gereken bir sistemdir bu ve Sermaye Piyasası Kurulunun yalnızca yapabileceği bir iş değil arkadaşlar, bunu nasıl yapacağınızla ilgili de soru soruyorum sizlere, Sayın Bakan, size de soruyorum: Ya, Sermaye Piyasası Kurulu "Ben

suyla araba çalıştıracak bir sistem geliştirileceğim arkadaş.” diyen olursa lisans verip vermeyeceğini nereden bilecek? Yani nasıl bir kurul buna karar verecek? Atıyorum, işte, pek çok uçuk örnekler var, olabilir bununla ilgili, insanlarımızı –tırnak içinde söylüyorum- kandırma potansiyeli olan, bununla ilgili çok da kolay PR’ını, tanıtımını yapan, işte dedim ya, suyla çalışan arabaya kadar varan işler var. Bununla ilgili regülasyonları nasıl yapacağız? Yani o anlamda yalnızca başarı hikâyesini değil, riskleri de barındıran bir anlatıma ihtiyaç var ve kamuoyunun bilgilendirilmesine ihtiyaç var. Bizlerin hep beraber bu çerçevede bir yasa çıkarmamız lazım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Temizel, buyurun lütfen.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Aslında yani neredeyse 2010 yılından beri ciddi olarak gündeme getirilmeye çalışılan ancak bir türlü gündemde yer bulamayan bir konu. Yani bilinmiyor anlamında böyle bir şey söylemek istemiyorum. Bütün olay, aslında bütün endişe, bu şekilde oluşturulacak olan fonlar, elbette ki böyle dişe dokunur herhangi bir şey filan yaratmayacak ama “Ben böyle bir sermayeye kavuşabilsem şunları, şunları, şunları yapardım.” diyen insanların hayaline destek verecek olan bir olay olacak. Olayı bu kadar net olarak ortaya koymalı.

Şimdi, bunu yapmaya kalksa, internette kendisine bir site kursa, “Böyle bir işi yapmaya çalışıyorum, bana şu kadar göndererek bağışta bulunursanız işte dünyaya katkıda bulunacaksınız.” diye bir slogan koysa yapamıyor. Niye? Çünkü yardım toplamayla ilgili, para toplamayla ilgili hukukumuzda bir sınırlama var. Biz bu kanunda bu sınırlamaları kaldırarak birilerinin bu şekilde hayal ticareti yapmasının önünü açıyoruz. Bu hayallerin gerçekleşmeyeceğini söylemiyorum, bazıları gerçekleşecek. Bütün olay, bu hayallerin peşine takılan insanların hayal kırıklıkları karşısında devletin bir sorumluluk üstlenip üstlenmeyeceği konusudur. Sermaye Piyasası Kurulu böyle bir düzenleme yaptığı andan itibaren bu hayal kırıklıklarıyla ilgili olarak ya da herkesin daha sonradan çok değerli olacak olan 3 kuruş, 5 kuruşlarının sorumluluğunu üstlenmesi olayıdır. Üstlenilebilir, herhangi bir itirazım yok. Burada kurulan olay, bir platform kurulacak, o platformu kuranlar buraya gelip de proje tanıtıp para toplamaya kalkanların sorumluluğunu üstlenecekler. Yani “Yok olmaz böyle bir proje.” diyecek ya da “Olur bu proje, seni buraya kabul ettim.” diyecek, “Topladığın fonun yüzde şu kadarını bana ver.” diyecek platform ücreti olarak veya giriş ücretini başlangıçta alacak. Kısacası, daha sonradan yaratılacak hayal kırıklıkları sırasında devlet sorumluluğunu bu kadar kolayca ortaya koyduğunuz takdirde gelecekle ilgili olarak sizin izin verdiğiniz kuruluşların da “Ben dolandırıldım, haydi bunu karşıla.” diyen insanlara mutlaka bir yanıt vermesi gerekecek. Bu, ağır bir sorumluluktur. Kitle fonlamasıyla ilgili eğer bir şeyler yapılması gerekiyorsa o zaman bu platformu kuranların para kazanmasının veya para biriktirmesinin, bunun üzerinden bir şeyler elde etmesinin bir anlamı filan yok. Herkese açıkça ikna olduğunuz ve katıldığınız sürece bu tamamen sizin sorumluluğunuzdadır. İster bağış yapın ister ödül kabul etmek üzere bunu yapın ya da gelecekte hisse tabanlı bir şey vereceklerdir yani ‘Bu, şirket olduğu zaman size de buradan hisse vereceğim.’ diyenlerin peşine katılın, sorumluluk sizin, düşünün öyle karar verin kardeşim.” diyeceksiniz. Bunu çok net olarak serbest bırakırsanız yani yardım toplamayla ilgili kısımları falan kaldırarak, herkesin sorumluluğu kendisine ait olur. Ya izin verirsiniz ya vermezsiniz, yardım toplamaya nasıl izin veriyorsanız bu böyle. Burası kontrol edilebilecek, bu hayal dünyası kontrol edilebilecek bir dünya değil. Devlet sorumluluğunu almak o kadar kolay bir olay değil. “Platforma izin verdim, geldim ben, bana iyi projelerini getirecek olan insanlara buradan bunu duyurmasına olanak vereceğim, toplanan paralar burada olacak, şu koşullardan sonra ben bunu buna aktaracağım.” diyecektir. Öyle mi? Böyle, böyle kuruluyor zaten şeyler de. Sonra, “Ya ben yanılmışım, bu proje

olmamış.” diyecekler hepsi. Sorumluluk, direkt olarak bu platformun kurulması sırasındaki şeylerde. Çünkü tutamıyorsunuz yani kontrol edemiyorsunuz, insanlar öyle şeyler çıkarmaya başlıyorlar ki ama bunun özgür olarak uygulanmış olduğu ülkelerde bunlarla ilgili yardım toplanabilir, bu şekilde fon toplayabilir, limitlerini de koymak suretiyle tabii ki. Yani oturup da bunun üzerinden on binler, yüz binler falan kişi başına hisse vereceğim diye toplanmaması gerekiyor. Yani buradaki katılımcıların melek ortak olarak görülmemesi gerekiyor, olmayacak öyle bir olay. Küçük miktarlarda ise şu kadardan fazla olmamak koşuluyla vermiş oldukları ödüllerle ilgili şahsı sorumluluklarını da koymak suretiyle bu kişilere para verenler yani kendileri karar versinler, sorumlulukları ona ait dersiniz, bunu bırakırsınız.

Yoksa, nereye ulaşacağını bilmediğimiz bir olayda platform kurup SPK’nın sorumluluğunun içerisine dolayısıyla devletin sorumluluğunun içerisine koyarsanız SPK’dan izinli olarak kurulmuş olan platformumuzda işte şu buluşu yapan insana şu kadar fazla para geldi, onlar da şunu dağıttılar.” Diye, bir süre sonra ucu alınmayacak, ciddi anlamda sorunlara neden olacağını endişesini taşıyım. Yoksa bir sürü insan “Ya ben şu projemi bir duyurabilsem şu televizyonda, ben ciddi olarak kendim kaynak toplarım.” diyenden geçilmiyor. Hele sabahtan akşama kadar bilgisayar başında oturanların her gün bir şeyi var. Bende de var, küçük yeğenlerden bir iki tanesi her gün bir buluş yapıyor, “Aman ben bunu bir duyursam, ben buna parayı bir toplayasam bunu buradan yaparım.” diyor. Yani bu hayal ticareti, önüne geçilecek bir olay değil, engellenecek bir olay olarak görmüyorum ama burada devleti sorumlu kılmak, devletin bu konuda sorumluluk alması bence çok erken bir olay, üzerinde çok çalışılması, kademe kademe hayata geçirilmesi gereken bir kurum olarak bakmak gerekiyor.

Şu düzenlemeyle çıkardığınız zaman yaptığınız pek fazla bir şey yok zaten. Diğer yardım toplama kanunlarına tabi olmayacak diyorsunuz, tamam, demek ki yardım toplayacak bundan sonra. Para toplama konusunda artık valiliklerden izin almayacaklar, dernekler masası tarafından kontrol edilmeyecekler falan filan, hepsinden çıktı. Sonra, geliyorsunuz, “Kitle toplama formlarının hukuka aykırı faaliyet ve işlemlerinde uygulanacak tedbirler için kanunun 96’ncı maddesindeki hükümler kıyasen uygulanır.” Kime? Platformu oluşturanlara mı? Platformu oluşturanlar böyle bir sorumluluğu almak için belirli teminatlarla sanki banka gibi, vesaire gibi mi kuruluyorlar ki bunlar? Bir site kurduğu andan itibaren, platform oluşturulmuş olacak. Siteyi kurana mı, platformu oluşturanı mı yoksa getirip de burada buluşunu ilan ederek kaynak toplayana mı?

Kaynaklar, zaten kaybedildiği zaman üzülünmeyecek belirli düzeylerde, “Tamam canım, zaten ben bunun olmayacağını biliyordum ama ya olursa diye verdim.” diyebilecek insanları serbest bırakın, sorumlulukları da doğrudan doğruya o kişilerin üzerinde bırakın. İzinleri kaldırın, bu yeter de artar bile. Yani oturup da “Kitle fonlama platformları kurduk.” dediğiniz andan itibaren on binlerce kurulur, kurulur, önüne geçemezsiniz. Nasıl izin vereceksiniz? Sorumluluk veya sermaye sınırı getirmedığınız sürece olur.

Şu andaki talep gereği, özellikle yeni jenerasyonun talepleri gereği böyle bir düzenleme yapmak gerekiyor, onun önünde o kadar fazla duramazsınız. Kaçındığınız sürece etraftan dolaşmaya başlayacaklardır. Bu teknoloji içerisinde bunu önlemek de mümkün değil. O zaman, önünü açın ama devletin sorumluluk alarak böyle ceza maddeleri, 96’ncı madde kıyasen uygulanır, şu şununla uygulanır, bu bununla uygulanır diye sanki devlet bunu çok iyi kontrol ediyor, “Hiç korkmayın, buraya istediğiniz kadar para verirsiniz.” imajını uyandırmayın. Büyük hayal kırıklığı olur ama o insanların, o buluşçuların, o gençlerin önünü açın, limitlerini koyun başlangıçta. Limitlerini koyun, bu kadar yeter böyle bir düzenleme diye düşünürüm.

Teşekkür ederim.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Son bir şey ekleyebilir miyim?

BAŞKAN – Buyurunuz.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Yani böyle kitle fonlamasıyla başlayan ve sermaye piyasasının ana mevzuatı dışına alınan şirketlerin belli bir süre sonra, geldikleri noktadan sermaye piyasası halka açık şirket mevzuatına dönüşünü de planlayacak bir süreci de düşünmek gerekir diye açıkçası önermek istiyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Kalaycı...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Bu alanda bir düzenleme yapılması tabii ki olumlu ancak bu platforma güveni nasıl sağlayacağız, o da çok önemli. Buradaki düzenlemelere baktığımız zaman -bazılarına Sayın Bakanım da değindi, Zekeriya Bey- yani bir şey getirmiyoruz burada, tamamen SPK'ya yetki veriyoruz, bütün limit konusunda, “Pay devri, ortaklık, kuruluşlar, çalışanlarına her bir fon sağlayıcısı tarafından yatırılabilir veya proje sahipleri ile girişim şirketleri tarafından toplanabilecek paranın azami limitine ve faaliyetleri sırasında uymaları gereken diğer ilke ve esaslara ilişkin hususlar Kurul tarafından belirlenir.” diyoruz. Yani bazı çerçeve şeyleri kanuna getirmek lazım. Her yetkiyi kurula verdiğiniz zaman bu, vatandaşla bir güven oluşturmaz yani kanunda vatandaşın itimat edeceği bazı hükümler olması lazım.

Yine, bu (3)'üncü fıkra, 112'nci maddedeki 35/A'nın (3)'üncü fıkrası, hakikaten yani kıyasen uygularım diyorsun, hukuka aykırı faaliyet ve işlemlerde uygulanacak tedbirlere. Yani buna özel bir düzenleme yazılmasının ne mahzuru var yani kıyasen uygulanabilecek mi uygulanamayacak mı, bu tartışmaları yaptırmaya ne gerek var? Yani özel olarak buraya tedbirler çerçevesi yazılsın.

Yine, diyoruz ki: “Kitle fonlaması platformları ve kitle fonlaması suretiyle halktan para toplayan kişiler ile bunlara fon sağlayanlar arasındaki ilişkiler genel hükümlere tabidir.” Yani yaptığımız düzenlemede bu kitle fonlama platformunun ne olduğunu, vatandaşla nasıl bir güven sağlayabileceğine dair bir düzenleme yok burada. Şimdi, hepimiz biliyoruz, arkadaşlarımız da değindiler yani çok acı tecrübeler yaşandı para toplama konusunda. Bankerler olayı, holdingler olayı yani hani gelen vurdu, giden vurdu deriz ya yani tam öylesi günleri bu millet yaşadı. Burada, o nedenle daha titiz hareket etmemiz gerekir, madem böyle bir düzenleme yapıyoruz, bu düzenlemenin ana hükümlerine, esaslarına kanunda yer vermemiz gerektiğini düşünüyorum. Yani soruyorum şimdi, çok yaratıcı fikirler var, Jet Fazıl'ın projeleri bu kitle fonlamasına konu edilecek mi?

BAŞKAN – Efendim, Fazıl'ı bilmem ama Fadıl'ınki edilmeyecek.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Diyeceğim yani biraz daha hani bir düzenleme yapıyoruz Sayın Başkanım da 5-6 madde...

BAŞKAN – Arkadaşlar yani bütün parası olmayan girişimcileri Jet Fazıl'a kurban ediyorsanız... Buradaki paylarla ilgili falan bilgi verseniz yani asıl onu söyleyin. Şimdi, arkadaşlar zannediyor ki herkes gelecek milyon milyon paralar yatıracak buraya, böyle fonlar oluşacak.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Sayın Başkan, onu örnek vermemizin şeyi ne biliyor musun? Üçkâğıtçılar, dolandırıcılar buradan kendilerine bir ekmek çıkarmasın.

BAŞKAN – Çıkaramazlar da bu platformda.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Yani bu düzenlemeyi ona göre yapalım diyorum, iyi düzenleme yapalım diyorum.

BAŞKAN – Sayın Bekaroğlu, buyurun.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Arkadaşların konuşmalarından iki tane endişe ortaya çıktı: Biri, böylesine önemli, kitle fonlaması platformu. Yeni bir işte fonlama, finans imkânı ortaya çıkacak, bu girişimciler için son derece önemli denildi, dünyada örneklerinden söz edildi. Yasal altyapısı olmasa bile Türkiye’de örnekler ifade edildi.

BAŞKAN – Ama hemen “Kızınızın platformu var.” diye girdiniz devreye.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Şaka yaptık sana hemen üzerine alınma, seni seviyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Yani hep bardağın yanlış yüzünden bakıyorsunuz Sayın Bekaroğlu yani o yüzden söyledim, biz de sizi seviyoruz.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Endişe şuradan geldi: Madem böylesine önemli bir şey yapılıyor, herkes önemsediyorsa, o zaman bunu daha böyle torbaya konmadan, bütün özellikleri, endişeleri giderecek şekilde düzenlense, gelse, tanıtılsa, halkımız da bundan geniş bir şekilde haberdar olsa, güvenli bir şey olduğunu anlasa. Niye böyle yaptınız? Yani bu, torba yasa geleneğine bir eleştiri tarzından geldi, bu eleştirilere katılmamak mümkün değil.

İkinci önemli şey, arkadaşlarımızın ifade ettiği endişe, bu endişe önemli, altını çizmek gerekiyor. Geçmişte örnekleri var, işte bankerlerden söz edildi, işte daha sonra birtakım holding furyasından söz edildi, haklı olarak buna benzer istismlara sebebiyet verebilir. Şimdi, burada, bu kitle fonlaması platformları yasal hâle getiriliyor ama diğer fonlama, finans kuruluşlarından farklı bir takım muafiyetler de onlara tanınıyor. Bunlar, zamanla istismlara sebebiyet verebilir mi? Endişe bu. Yapılan açıklama, arkadaşımızın yaptığı açıklama, bizim bu endişelerimizi gideren açıklamalar değil. Evet, tanıttınız, anlattınız kitle fonlanma platformunu, teşekkür ediyoruz. Ama Türkiye burası ve geçmişte çok kötü tecrübeler yaşanmış. Bu tecrübeler, bu kötü örnekler, bu istismlara sebebiyet vermeyen hangi tedbirler alıyorsunuz? İşte mevcut Sermaye Piyasası Kanunu bunu ortadan kaldırmaya yeterli midir? Getirmiş olduğunuz bu muafiyetler acaba bu istismlara sebebiyet verir mi? Bunlar için ne gibi tedbirler alıyorsunuz?

Sorularımız bunlar ve bu sorulara henüz cevap verilmedi.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sadece açıklama yaptılar, cevap için daha müsaade etmedik kendilerine yani söz vermedik.

Sayın Çakırözer...

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Teşekkür ederim.

Ben de sorular bölümüne katkı sağlayayım. Başvuru nasıl yapılacak, fonlama nasıl yapılacak? Hangi projeler hangi kriterlere göre fonlanacak? Denetim nasıl yapılacak? Özellikle Sayın Bekaroğlu ve diğer mevkiidâşlarımızın söylediği gibi geçmişteki mağduriyetlerin önlenmesi için, yeni mağduriyetlerin doğma riskine karşı nasıl bir denetim mekanizması öngörülüyor?

Bu konularda bizi aydınlatırsanız...

BAŞKAN – Sayın Paylan, ilave soru mu?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Evet.

BAŞKAN – Buyurun.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Biraz daha açık olması için, şimdi, bu yeni fikirler genelde genç insanlardan çıkacak, 35 yaş altı, yani “start-up” fikirler genelde hep oradan çıkıyor ama siz “Bunu SPK’de değerlendireceğiz.” diyorsunuz. Şimdi, eğer ki yaratıcı insanların fikirlerini algılayacak bir kurul karşılarında yoksa, “Yok arkadaş bundan bir şey olmaz, sen yürü bakayım.” diyebilir. Hani, ne bileyim, Apple’ın hikâyesinde de bu vardır Facebook’un hikâyesinde de bu vardır.

BAŞKAN – SPK değerlendirmiyor bunları ya.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Öyle demiyorum.

BAŞKAN – Değerlendirmiyor yani SPK değil.

GARO PAYLAN (İstanbul) – “Kurul” diyorsunuz ama o kurul, eğer ki onları anlayabilecek yani o yaratıcı fikirleri iyi süzgeçten geçirebilecek bir bilinçte değilse bazı gereksiz şeylere evet diyebilir ama çok parlak fikirleri de yok sayabilir, reddedebilir. Nasıl bir yapılanma, oluşacak? O yaratıcı fikirleri algılayacak bir süzgeç mi oluşacak? Nasıl bir süzgeç oluşacak, onlara bir cevap vererseniz ona göre...

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Çam...

MUSA ÇAM (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli konuşmacı çok etkileyici bir konuşma yaptı, kendisine teşekkür ediyoruz. Whatsapp satılınca yapılan hesaplamalar sonucunda 53 kişinin kurduğu beş yıllık bu küçük şirket, Türkiye Cumhuriyeti tarihi boyunca ortaya çıkardığı en büyük 4 şirketin pazar değerinden daha yüksek bir değere satılmıştır. Daha yakınlarda, çocuklar için geliştirilen bir madencilik oyunu olan Minecraft 2,5 milyar dolara satıldı. Hesaplamaya gerçekten korkulacak bir durum. Zira bu oyun, bizim Zonguldak madenlerinden daha kıymetli olabiliyor. Bir kamyon domatesin şu an, bu yazıyı okuduğumuzda basit bir bilgisayar ya da telefon etmediğini biliyoruz. Hatırlatmaya gerek var mı bilmiyorum ama orada, uzakta yeni bir ekonomi kuruluyor ve bizim bu pazarda ne yazık ki yerimiz yok. Eğer bu pazarda olsaydık bu ekonominin borsası olan NASTAC’ta bir şirketimiz göstermelik olsa da olabilirdi.

BAŞKAN – Hangi pazarda?

MUSA ÇAM (İzmir) – NASTAC’ta. Yani kimisi “Silikon Vadisi” der, kimisi “NASTAC” Amerika’da. NASTAC’ta böyle bir şirketimiz şu ana kadar yok. Oysa baktığımızda Yunanistan’ın hemen hemen 20’ye yakın, İsrail’in ise 70’e yakın şirketi var NASTAC’ta ama bizim NASTAC’ta bir tek şirketimiz dahi bulunmamaktadır.

Şimdi “Yeniliklere karşı mısınız?” Tabii ki değiliz hiç. Yani anlatımınız, sunumunuz o kadar güzel ki insanları cezbediyor. Hele hele dışarıda bulunan birçok insanı daha da cezbedeceğine, kısa vadede, kısa sürede büyük paralar kazanacağı hayali ve ütopyasıyla bunlara hemen atlayacaklarına hiçbir endişemiz yok.

BAŞKAN – Her şey para değil Üstat yani projelerini hayata geçirmek diye bakmanız lazım. Siz hep paradan bakıyorsunuz yani.

MUSA ÇAM (İzmir) – Ama yaşadığımız ekonomik koşullara baktığımızda, sadece inşaata dayalı bir büyüme oranıyla Türkiye’nin bir yere gitmeyeceği, ancak sanayileşmeyle bunun olabileceğini hepimizin kabul etmesi gerekiyor. Ama sanayileşmede de ciddi adımların atılmadığı ortada, hepimiz biliyoruz ve bunun en önemli nedenlerinden bir tanesinin de eğitim olduğunu görüyoruz. Son PISA sonuçlarıyla birlikte Türkçe okuduğunu bile anlamakta zorluk çeken bir kuşak yetiştiğini hep birlikte görüyoruz ve bundan da derin üzüntü içerisindeyiz.

Dolayısıyla bizim gençlere çok fazla burada, bu piyasada bir ekmek yok. Kaptıkaçtlara yine bir yol açılacağını düşünüyoruz. Benden önceki konuşmacılarımız...

BAŞKAN – Gençliği amma küçümsediniz Sayın Çam, çok küçümsediniz.

MUSA ÇAM (İzmir) – Yok, hiç değil.

BAŞKAN – Tanımıyorsunuz gençliği.

MUSA ÇAM (İzmir) – Bizim de çocuklarımız var, keşke olabilseler.

BAŞKAN – Gençliği gerçekten tanıımıyorsunuz.

MUSA ÇAM (İzmir) – Ama bu düzenleme eğer çok iyi organize edilemezse, iyi regüle edilemezse yeni Banker Kastelli’lerin, yeni Jet Fadıl’ların, yeni Kombassanların, yeni YİMPAŞ’ların ortaya çıkacağından hiçbir endişe duymuyorum. Bu eleştirilerimizi söylerken karşı olduğumuz için değil, ille buna karşıyız demek için değil, bu düzenlemeler yapılırken enine boyuna çok ciddi anlamda tartışılması, konuşulması ve altyapının oluşması gerekiyor. Türkiye’de 1980’den sonra Özal döneminde kurulan fonların ne hâle geldiğini, getirildiğini, içinin nasıl boşaltıldığını, ülkeye nasıl büyük maliyetlere mal olduğunu hepimiz biliyoruz. Eleştirilerimiz bu yöndedir. Düzenleme yapılırken, yasa yaparken bunun kaliteli ve ülkeye büyük faturalar ödetmeyecek şekilde düzenlenmesi için yaptığımız uyarılardır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Gençliğe... Neyse, sizi sıkıntıya sokacak bir şey söylemeyeyim ama ayıp ettiniz.

MUSA ÇAM (İzmir) – Bu şekilde değil.

BAŞKAN – Sayın Kalaycı, buyurun.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Sayın Başkanım yani imalarınızdan sanki bizim bu düzenlemeye karşı olduğumuz gibi bir şey anlıyorum. Ben konuşmamda açıkça da söyledim yani bu alanda bir hukuki düzenleme yapılması olumlu ama çerçeveyi iyi çizelim diyoruz.

BAŞKAN – Sayın Kalaycı, ben hiç ima etmem ki hiçbir şeyi, ben direkt söyleyen bir adamım yani.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Yani getirilen düzenlemede çerçeve tam çizilmemiş, bütün her şeyde kurula yetki verilmiş. Yani nasıl kurulacak bu platform?

BAŞKAN – Şimdi dinleyelim işte, ben de merak ediyorum.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Ortaklık yapısı nasıl olacak? Payda yönü nasıl olacak? Çalışanın hukuki durumu ne olacak yani ne limitleri ne olacak? Hepsine kurul...

BAŞKAN – Hepimiz merak ediyoruz, şimdi dinleyeceğiz onları, evet.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Kanuna almamız gerekir bazı hususları.

BAŞKAN – Detaylı bir açıklama, bütün sorulara da cevap istiyoruz. Notlarınızı aldınız umarım.

SPK BAŞKAN YARDIMCISI BORA ORUÇ – Değerli katkılarınız için çok teşekkür ederim.

Öncelikle, bir kişinin bir sene içerisinde ve herhangi bir proje bazında yatırım yapabileceği bir sınırlama getiriyoruz. Mesela bir projeye en fazla bin lira yatırabilecek ya da nitelikli yatırımcıysa -bizim Sermaye Piyasası Kanunu’nda nitelikli yatırımcı tabiri var- artı, melek yatırımcıysa bu sınırlamaların kaldırılabilmesi mümkün. Artı, proje bazında en fazla yatırılacak miktarı da 1 milyon TL’yle sınırlayacağız.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Kaç dediniz, pardon?

SPK BAŞKAN YARDIMCISI BORA ORUÇ – 1 milyon TL. Yani şu anda bunu yapıyoruz. Yurt dışı örneklerini de biz dikkate aldık. Dernekle de -kendisiyle- konuşuyoruz. Yatırım yapılabilecek tavan miktarı... “Kitlesel Fonlama Derneği” diye bir dernek de oluştu, bu işi yapmak isteyenler. Onlarla karşılıklı zaten, hani, ikincil düzenlemelerde hep birlikte hareket ediyoruz.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Sayın Başkan Yardımcısı, var mı dernekten kimse burada?

SPK BAŞKAN YARDIMCISI BORA ORUÇ – Efendim, şu anda burada yoklar. Herhâlde üç dört kere gelmişler, daha sonra...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Yani bu kadar önemli bir yasada...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bir kişi bin TL yatırabilecek diyorsunuz, değil mi?

SPK BAŞKAN YARDIMCISI BORA ORUÇ – Bir projeye en fazla bin lira yatırabileceksiniz. Bir sene içerisinde de en fazla 10 bin lira yatırabilecekseniz 10 farklı projeye. Bunun kontrolünü de...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bir proje karşılığında mı para toplayacak?

BAŞKAN – Efendim, diyelim ki projesini internet üzerinden açıklayacak. Siz baktığınızda, güvendiğiniz projeye en fazla bin lira yatırabilirsiniz ve yılda da en fazla 10 projeye yatırım yapabilirsiniz.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Bir şey sorabilir miyim?

BAŞKAN – Tabii, tabii, buyurun.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Yani sorarak anlatmak istiyorum. Şimdi rakamı verdiniz de projenin değerlemesini kim yapacak? Yani “1 milyon” diyorsunuz ya, böyle bir projenin değerlemesini kim yapacak?

BAŞKAN – Geliyor zaten şimdi, tam oraya gelmişti.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Neden biliyor musunuz? Dün Patent Enstitüsü Başkanı buradaydı, dedi ki: “Bizde bir markaya bile bir değer biçildi. Önce 15 bin liraydı, sonra ikinci bilirkişi geldi, 850 bin lira biçti.” Yani daha dün akşam bir düzenleme bunun üzerine... “Biz de o kadar yetersiziz ki yurt dışından destek alarak yeni bir yapı kuracağız ve ona göre değerlendirme yaptıracağız.” dedi. Siz böyle bir projede bu değerlemeyi neye göre yapacaksınız veya yapılacak? Onu sormak istiyorum.

SPK BAŞKAN YARDIMCISI BORA ORUÇ – Efendim, Sayın Paylan’ın da az önce sorduğu soruyla ilişkili... Biz Sermaye Piyasası Kurulu olarak bu projeleri değerlemeyeceğiz hiçbir şekilde. Kimin, hangi projeye, ne kadar yatırabileceğini, o proje geçerli midir, değil midir, SPK olarak bu bilgiye de biz sahip değiliz. Her platformun kendi yatırım komitesi oluşacak. O yatırım komitesinden süzgeçle geçildikten sonra o platforma o yatırımlar, o projeler ilan edilecek.

BAŞKAN – Zaten o platform doğru yatırımı koymazsa oraya yatırımcı alamaz.

SPK BAŞKAN YARDIMCISI BORA ORUÇ – Sistem içerisinde Takasbankın ve MKK’nın olması da şunu sağlıyor: Mesela bin lira yatırdım. Mesela o proje başka bir platform aracılığıyla da para toplamaya çalıştı diyelim, oradan, Takasbanktan... Biz, netice itibarıyla “Sen o projeye X platformu aracılığıyla zaten para yatırdın, bin lira yatırdın, daha fazla yatıramazsın. Limitine ulaşmış durumdasınız.” Bu tarzda, ikincil mevzuat içerisinde güvenlik tedbirlerimizi alacağız efendim.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Bir platform mu, birden fazla mı?

SPK BAŞKAN YARDIMCISI BORA ORUÇ – Hayır, tek bir proje için 1 milyondan fazla toplayamayacak efendim. Yani birden fazla proje, 10 tane proje ilan eder. Bir tanesi için 500 bin lira toplar, öbürü için 100 bin lira toplar...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Her platformun sınırı var mı, kaç proje üreteceğine dair bir sınırı var mı bir platformun?

SPK BAŞKAN YARDIMCISI BORA ORUÇ – Hayır efendim, öyle bir sınırlama yok.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sonuçta üretebilir.

SPK BAŞKAN YARDIMCISI BORA ORUÇ – E ama yani netice itibarıyla biz bunların...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Yani bin proje etti, 1 milyar TL toplayabilir.

SPK BAŞKAN YARDIMCISI BORA ORUÇ – Efendim, onu toplaması için de zaten bunların hepsini tanıtip internet sitesinde ilan etmesi gerekiyor. Orada da şu var: Sayın Bakanımın az önce söylediği şekilde bir güvenlik şeyimiz daha var. Biz Forex düzenlemesinde de bunu yaptık. Ne yaptık? Yatırımcı -önemli bir miktarda para kaybediyordu- “Yatırdığım paranın hepsini kaybedebilirim. Bunu okudum ve anladım...” şeklinde ıslak imzayla ya da elektronik imzayla bu beyanını da alacak platform.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Onları kimse okumuyor.

SPK BAŞKAN YARDIMCISI BORA ORUÇ – Bu tarzda güvenlik mekanizmalarını da buraya almayı düşünüyoruz.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – İmza yetmedi, oranı geri çektiniz Sayın Başkan Yardımcısı.

SPK BAŞKAN YARDIMCISI BORA ORUÇ – Buraya da benzer bir uygulamayı getireceğiz efendim.

Fikirleri kim değerlendirecek? Yatırım komitesi değerlendirecek, Sermaye Piyasası Kurulu...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Platformun yatırım komitesi mi değerlendirecek?

SPK BAŞKAN YARDIMCISI BORA ORUÇ – Platformun hepsinde yatırım komitesi oluşturulacak.

BAŞKAN – Mesela şuradan açtın Arıkovanı. Mesela bir kitap, nedir? “Türkiye’nin İnternet Girişimleri” diye, Fırat Demirel. 59 gün kalmış. Şu ana kadar 7.325 lira toplanmış, hedefi 40 bin lira. Bulut Oyun Platformu, hedefi 100 bin lira, şu ana kadar 25.632 lira toplanmış.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Kaç kişi?

BAŞKAN – Bakalım kaç kişi. İçine girdiğimizde toplam kaç kişi olduğunu görebiliyoruz onun. Girelim, bakalım. 21 kişi girmiş, 25.632 lira vermiş. İşte bakalım, nedir? Hedef 72 bin lira, “Cebinizdeki Terapist” dediği 18.400 lira toplamış. İşte, MOBA oyunu diye bir oyun, 58 gün kalmış, topladığı destek sadece 30 lira. 30 bin lira hedef koymuş ama şu an 30 lirada kalmış gibi yani şey bu.

SPK BAŞKAN YARDIMCISI BORA ORUÇ – Bu parayı toplayamadığında da parayı mesela iade etmesine yönelik düzenlemelerimiz de var. Mesela 50 bin lira toplamak istiyor, 35 bin lira toplandı, 60 günlük süre içerisinde gerekli miktar toplanamadı. Para, yatıran yatırımcının hesaplarına aynen portföy saklamacısı bankalardan iade edilecek.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Başkanım, soru sorabilir miyim?

BAŞKAN – Tabii ki.

Buyurunuz.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Şimdi, Sevgili Başkan, güzel örnekler verdiniz yani ufak bir girişimci veya hedefini, hayalini veya ortaya koyduğu gelecekle ilgili bir düşüncesini gerçekleştirmek üzere sosyal paylaşım ve güç yaratmayla o geleceğe yürümek isteyen bir arzuyu dile getirdiniz. Şimdi, ben yıllarca birçok şirketin halka arz işlemini gerçekleştirmiş bir kişiyim. Halka arz prosedürü ve onun getirdiği sorumluluklar sadece halka arzla bitmez, sonrasında bir halka açık şirket sorumluluğunda

yaşanacak olan adım adım geleceği de vardır. Onların da yükümlülükleri ve sorumlulukları vardır. Onun ötesinde, isim vermeden Almanya, Hollanda, Avusturya ana merkezli yapılan bu para toplama platform oluşturma çalışmaları için de aşağı yukarı üç sene arkadaşlarımızla beraber bütün bu ülkeleri dolaşarak orada çalışmalar yaptık ve bu platform ister internet ortamı üzerinde kurulmuş olan bir sanal platform olsun ve bununla tanıtılsın isterse farklı farklı hassasiyetleri, farklı farklı duyguları, farklı farklı insanlarla bir arada olmayı ve bir şeylerde fedakârca katkı sağlamayı ortaya koyacak tanıtımlar olsun, bunlar çok acı sonuçlar yarattı ve oradaki o platform... Diyorum ya, adı platformdu, şuydu buydu, farklıydı ama bunun en önemli sonuçlarını SPK gördü ve yaşadı.

Şimdi karşımızda böyle bir çalışma var. Bakın, ne diyorum: Sermaye piyasasının sonuna kadar gelişmesini, sermaye piyasasının fon sağlamasını, ana işlevine geri dönmesini... Bizim üretim için kaynağa ihtiyacımız var. Bu kaynakları bulmak için derinleşmiş piyasalar sağlanmasını sonuna kadar destekliyorum. Yani “Siz girişimciye, gence karşı mısınız?” dediğinizde bunu şiddetle de kabul etmiyorum. Ama yine söyledim: Tarih, ders alınmazsa tekrerrür eder. Ders almamız gereken birçok başlık var ve bu konuda Sayın Bakanın söylediği, işte, para toplamayla ilgili süreçteki alınması gereken önlemler veyahut bu platformlarla ilgili olarak işleyiş düzenine geldiğinde yine söyledim. Bunların bir sonraki aşamasında halka açık şirket profiline dönüşecek düzenlemeyle ilgili hazırlık çalışmaları. Yani parayı topla, hayali koy. Hayal satıldığı zaman... Öyle hayaller satılıyor ki Sayın Başkan, öyle hayaller sattırılıyor ki biz, lütfen, toplumumuzdaki öncelik verilen nelerdir, ne konulardır, onları unutmayalım yani nelerin halkımızı etkileyebildiğini unutmayalım. Bu gerçekleri görerek ekonomik aktör, araç, bunların düzenlemesini yapalım. Özellikle bunun altını çizmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ben bir şey ekleyebilir miyim?

BAŞKAN – Açıklamanın tamamını bir alsaydık da sonra ekleyeydik çünkü daha alamadık. Çünkü pek çok alan boş kaldı.

SPK BAŞKAN YARDIMCISI BORA ORUÇ – Efendim, bir de mesela yerindelik ve uygunluk testlerimiz var bizim, yatırımcılara belirli finansal ürünlerin satılmasında. Burada platformlar da eğer hisse tabanlı yapılacaksa, özellikle hisse senedi almak istiyorsa o karşı girişim şirketinden, yerindelik ve uygunluk testi tarzında bir test yapacaklar. Eğer uygun çıkmazsa testin sonucunda, bu ürünü, neticede, yani kitle fonlaması platformundan o yatırımcıdan para toplanmayacak.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Kimden oluşacak bu kurul? Yani yatırım değerlendirme kurulunun sorumluluğu nedir, tanımı nedir, kimdir onlar?

SPK BAŞKAN YARDIMCISI BORA ORUÇ – Efendim, yani o kişilere ilişkin şartları kurul daha sonra...

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – O şartlar hazır mı? Nedir o şartlar?

SPK BAŞKAN YARDIMCISI BORA ORUÇ – Efendim, yatırım komitesine ilişkin şartları daha sonra biz kurul olarak belirleyeceğiz. Yani bu teknolojik açıdan çok hızlı değişen bir piyasa olduğu için yani ikincil düzenlemenin de biraz daha...

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Daha yeni başlamışsınız. Bu dâhiler grubunu nasıl yaratacaksınız? Bunlar deha. Milyonlarca bu şekilde kurulmuş...

SPK BAŞKAN YARDIMCISI BORA ORUÇ – Efendim, bunlara ilişkin mesleki tecrübe şartlarımız var.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Bunlardan 2 tanesi 20 milyar, 30 milyar dolarlık projeler haline gelir ama bunlar on binde 1’dir, yüz binde 1’dir belki de. Ama bir de bunları değerlendirecek... Biraz önce Başkanın okumuş olduğu şeylerin dışında, bir nevi internet satış sitesi gibi şeyler oluşturmanın dışında buralardan bir şey çıkma olasılığı yok böyle bir düzenlemeyle. Yani bu eğer gerçekten bir kaynak olacak ise yani çocuklar çok net olarak diyecektir. “Hayallerimizi değerlendirecek gücü yoktur. Kim oluyor da onlar bunu değerlendiriyor?” diyecekler. Büyük ölçüde de belki değerlendirilmeyecek. TÜBİTAK’ın bile reddettiği bir sürü proje gidip bilmem nereden ödüller kazanıp geliyor.

SPK BAŞKAN YARDIMCISI BORA ORUÇ – Efendim, izin verirseniz... Komite, asgari on yıl girişimcilik geçmişi olan, asgari on yıl finans tecrübesi olan kişilerin olduğu bir komite olacak ve en azından bir hukukçunun yatırım komitesinde olması zorunlu olacak.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Peki, yanlış bir değerlendirme yaptıklarındaki sorumluluklarını da belirlediniz mi? Yani yeterlilik belirledik de bir de bu para...

SPK BAŞKAN YARDIMCISI BORA ORUÇ – Efendim, değerlendirme konusuna biz onların da girmesini istemiyoruz. Netice itibarıyla fon talep eden 1 milyon lira talep ediyor, bunun geçerli olan bir proje olduğunu yatırım komitesi değerlendirdikten sonra platformun internet sitesine yayınlayarak “Vatandaş, yatırımcılar -melek yatırımcı olsun, nitelikli yatırımcı olsun, kim olursa olsun- buna yatırım yapmak ister misiniz?” “Evet, yatırım yapmak isterim.” “Yatırım yapmak istiyorsan gel, şu testi yapalım.” Testi yaptıktan sonra “Bu sana uygun değil, sen bu ürünü alamazsın... Bu sana uygun bir ürün, 1 milyon lira. Bunun karşılığında işte 1.000 paya bölündü, 1.000 TL en fazla yatırabilirsiniz.” Yatırabiliyorsunuz, paranızı da ilgili banka hesabına gönderiyorsunuz.

BAŞKAN – Başka açıklamanız var mı?

SPK BAŞKAN YARDIMCISI BORA ORUÇ – Efendim, bir de arkadaşlar iletti, teşekkür ediyorum.

Yatırımcıya yalan yanlış bilgi verilmesi durumunda yatırım komitesi sorumlu olacak ama dediğim gibi projeye fiyat biçmeyecekler efendim.

BAŞKAN – Sorumluluğu nedir?

SPK BAŞKAN YARDIMCISI BORA ORUÇ – Efendim, onlar genel hükümler kapsamında, onları genel hükümlere bırakıyoruz.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Hiçbir şey belli değil Başkanım. Başkanım, bunu çekip yeniden düzenleyin, güzel bir çalışma yapın.

BAŞKAN – Sayın Bakan, bazı alanların, kanunla belirlenmesi gereken alanların, sorumluluk, vesaire bunların netleşmediği anlaşılıyor.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yok yani bütün bu tartışmalarda benim açımdan belki eksik gördüğüm husus, kitle fonlaması platformuna ilişkin bir belirleme yapıyoruz ama buradan fon temin edenlerle ilgili kurulun hiçbir denetim, gözetim faaliyeti yok. Mesela şu olabilir: Toplanacak fon belli bir tutarı aşıyorsa o zaman belki o yatırım komitesi dışında ayrıca kurul iznine bağlanabilir. Yani belli bir büyüklüğün üzerine geldiği zaman diyelim ki kurul bunlarla ilgili daha hızlandırılmış bir süreç geçirebilir. Yani biz şöyle yapıyoruz: Platformu kurana bakıyoruz ama oradan para toplayanlara çok bakmıyoruz, hâlbuki SPK’nın esas varlığı halktan para toplayanlar yani o projesi olanlar, oraya o kadar kayıtsız kalmamamız gerekir. Yani bununla ilgili birkaç şey yazılabilirse bu 35’inci maddeye... Yetki alsın yani kurul bunu her şeyde kullanmak zorunda değil, belirli bir büyüklüğün üstü olabilir

veya demin dendi ya, 300 tane proje yaptı aynı kişi, bölmüş yani, o bütünlüğü takip etmesi lazım. Platformun kendisi dışında para toplayanları da gözetleyen, onları da bir şekilde denetleyen bir yapı kurulması lazım.

SPK BAŞKAN YARDIMCISI BORA ORUÇ – Tabii, tabii, uluslararası örnekleri biz örnek alıp kanunu düzenleyeceğiz için...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Zaten bütün sorununuz, sürekli tercüme yapıyoruz, tercüme yapmaktan vazgeçin.

SPK BAŞKAN YARDIMCISI BORA ORUÇ – Yani mesela yatırım tutarı belli bir miktarı geçtikten sonra ikincil düzenlememizde biz bunu kaleme alıp yatırım tutarı...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Değil, benim gördüğüm, para toplayanlara dair kurula birkaç yetki alalım yani kurul bunu hangi derecede kullanır, hangi düzeyde kullanır, hangileri için kullanır, kurul bunu belirlesin.

BAŞKAN – Sayın Bakan, iki senedir bekliyor. Arkadaşlar adam gibi çalışsınlar, gelsinler, o zaman ocakta bakalım buna.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yok, yok, burada bitirelim de bunu. Böyle kuvvetli bir Komisyon olunca tabii bu eleştiriler geldi, bence zor bir şey değil. Buradaki bu (5)'inci bentten sonra bir (6)'ncı bent ekleyelim oraya, 112'inci maddenin...

BAŞKAN – Muhalefetin yoğun muhalefeti yüzünden...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yok, şimdi, Mehmet Bey'e haksızlık olur. Mehmet Bey geçen gün dedi ki: "Ya, Maliye Bakanımız bir torba tasarı getirdi, görüşülüyor. Onun içerisinde kitle fonlaması gibi reform niteliğinde bir düzenleme var." Şimdi, bunu buradan çıkarmayalım. Bence eğer sakıncası yoksa 112'nci maddenin içerisinde (5)'inci fıkradan sonra özellikle bu projesi olup da para toplayanlara ilişkin de kurula yetkiler alalım, kurula sorumluluk verelim.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Bunların vergisi, platform ne olacak yani?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Kazancı kim elde ediyorsa vergi mükellefi tabii canım, orada bir sorun yok. Kim para kazanıyorsa vergi mükellefi.

BAŞKAN – Sayın Paylan, buyurun.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Bakan, bununla ilgili iyi örneklerle ihtiyacımız var, iyi başlamakta ihtiyacımız var. Forexte başlattık, sonra dünya insanımızın canı yandı, sonra regülasyon getirdiniz. Piyasa da mahvoldu, orada çalışanlar da işsiz kaldı falan. Yani şimdi, biz iyi örneklerle ve yavaşça başlamakta lazım. O açıdan, bence kısıtları dar tutalım yani o süzgeci dar tutalım veya ne bileyim, şu proje sınırı bazında bir platform, atıyorum, 10 projeden fazla başlayamasın. 50 mi olur, 30 mu olur, bilmiyorum yani ölçeği dar tutalım. Başarı gösterdikçe o sınırı genişletme yetkisi verelim kurula. Yani bir anda düşünsenize bin proje çıktı birbirine benzer, 1 milyar TL topladı, cezai şart getiremezsiniz çünkü kendini İsviçre'de bulacak o insan 1 milyar TL'yle, orada fotoğraflar verecek, parayı götürmüş olacak, iş isten geçmiş olacak. Biz, o açıdan, başarılı örnek gösterdikçe... Yani diyelim ki şöyle Sayın Başkan: 10 proje girdi, bunun 3'ü, 5'i başarılı olma şartı getirirsek, buna göre bir sınır getirirsek, "En az yüzde 30'u başarılı olma şartıyla yeni hak verilir, ona göre 20 projeye, 30 projeye çıkabilir." gibi bir kısıt getirirsek...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bu kanun ya...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hayır, şunu demek istiyorum: İkincil mevzuatta mı olur, burada mı olur, bilmiyorum ama yani regülasyonu biraz dar tutup ilk etapta, başarılı örnekler oldukça başarısız eleyip başarılılara daha çok paye verdikçe eleme anlamında, o zaman iyi örnekler artar ve bu sistem başarılı olur.

İkinci bir önerim de şu Sayın Bakan: Biz burada kamuyu tamamen dışında bırakıyoruz, gerçi Zekeriya Bey o anlamda “Kamu hiç karışmasın.” noktasında da olabiliyor yani çünkü siz içine girdikçe...

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Sistem kurulan kadar kamu...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Haklısınız, şu anlamda söylüyorum: Kamuda olunca sanki devlet güvence vermiş gibi vatandaş hissedebilir, daha çok atlayabilir, haklı o da. Başka bir yöntemle düşünemez miyiz tamamen kamuyu dışında bırakıp? TÜBİTAK'ımız var, üniversitelerimiz var. Bu anlamda başka bir model daha geliştirilebilir ve kamu da bazı projelere bir kaynak yaratır ve orada belli platformlara ortak olma yetkisi söz konusu olur ve güven o anlamda artar. Başlangıcı böyle yaparsak, TÜBİTAK'ı ve bazı üniversiteleri, bazı kamu kuruluşlarını katarsak daha başarılı başlayabiliriz çünkü o zaman...

BAŞKAN – TÜBİTAK'ın falan ne işi var burada Allah rızası için? Bırakın Allah'ınızı severseniz ya.

GARO PAYLAN (İstanbul) – TÜBİTAK'ın şu andaki hâli...

BAŞKAN – Yani sen olmaz hâle getirmek için uğraşıyorsun, sonra da diyeceksin ki. “Bak, ben söyledim, söyledim, işte, olmadı.” Karıştır, karıştır, karıştır...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ama TÜBİTAK'ı mahvettiniz, ondan sonra...

BAŞKAN – Ben ne mahvedeceğim, sen mahvettin.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Benim gençliğimde TÜBİTAK şahane durumdaydı, TÜBİTAK bilim üretiyordu, şimdi TÜBİTAK'ın başına bilim üretmeyen insanları getirdiniz, TÜBİTAK bu hâle geldi. TÜBİTAK'ı mahvettiniz, bıraktınız, sizin yüzünüzden oldu.

BAŞKAN – Ben niye mahvedeyim? Dönüyorsun, dönüyorsun, “Mahvettin.” diyorsun, hayret bir şey ya!

GARO PAYLAN (İstanbul) – AKP iktidarı mahvetti.

Üniversiteleri devreye sokabiliriz.

BAŞKAN – Arkadaşlar, siz niye boş duruyorsunuz ya? İlla Orhan Sarıbal'ın mı burada olması lazım hareketlenmeniz için?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ben açıkça söyleyeyim: Bunun daha fazla çalışmaya... Bu düşünce önemli bir düşünce ve daha fazla çalışmaya ihtiyacı var, ben kamunun da katılması düşüncesindeyim ve acele etmeyelim, yavaş başlayalım.

BAŞKAN – Tamam, Sayın Bakan, bu arada da Komisyon eleştirileri noktasında lütfen arkadaşlar çalışsınlar. Yani yasama sürecinde yapılabilecek birtakım Komisyon görüşleri doğrultusunda hazırlıklarını yapınlar, Genel Kurul aşamasında da bunları yapalım.

109'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

110'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

111'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Başkan, neyle ilgili olduğuna dair bilgi verin bir, bir bakın.

BAŞKAN – Hepsi kitle fonlamasının maddeleri de o yüzden.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ama bir bilgi verilsin.

BAŞKAN – Dedim ya zaten toplu olarak hepsini bir arada görüşmeye alıyorum diye.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hepsini okuttunuz mu Sayın Başkan?

BAŞKAN – Hepsini okutmama gerek yok ki zaten hepsi üzerinde görüşme açtım.

112’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

113’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

121, 122’yi atlıyorum.

Kişisel Verilerin Korunması Kanunu’yla ilgili 123, 124, 125, 126’ncı maddeler.

123’ü okutuyorum:

MADDE 123- 24/3/2016 tarihli ve 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununun 16 ncı maddesinin ikinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Sicile kayıt olmak için Kurul tarafından belirlenen tutarda Veri Sorumluları Sicil ücreti alınır.”

BAŞKAN – Sayın Bakan, lütfen bir açıklama alabilir miyiz?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Kişisel Verileri Koruma Kurulundan bir arkadaşımız açıklama yapsın.

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURULU ÜYESİ HASAN AYDIN – Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, değerli Komisyon üyeleri; Kişisel Verileri Koruma Kurumu olarak biz kanunumuzda üç değişikliği öneriyoruz. Bu değişikliklerin genel amacı, kurumumuzun işleyişiyle ilgili acil yapılması gereken öncelikle ilgili değişiklikler yoksa kanunun genel yapısıyla ilgili bir değişiklik önermiyoruz.

Bu değişikliklerden bir tanesi, biz kurum olarak veri sorumluluğu olarak nitelendirdiğimiz gerçek ve tüzel kişilere veri sorumluları siciline kayıt yapma zorunluluğu getiriyoruz, bu, kanundan kaynaklı bir zorunluluk. Bizler kurum olarak bu sicile kayıtlı ilgili belli bir ücret öngörüyoruz ve bu öngörümüzün birinci gerekçesi, kurumumuz düzenleyici, denetleyici bir kurum, bağımsızlık anlamında kendi özel bütçemizin olmasının bizim bağımsızlığımızı güçlendireceğini düşünüyoruz. Zaten benzer düzenleyici ve denetleyici kurumların tamamının kamu kaynağı dışında kendi özel gelir kaynakları da var. Bu sebeple, biz veri sorumluları sicili için veri sorumlularından belli bir ücret alınmasını öneriyoruz ve buna yönelik bir değişiklik önerimiz var. Bu sadece Türkiye’de değil, benzer otoritelerde de veri sorumluları sicil ücreti alınıyor, İngiltere, İrlanda örneklerinde olduğu gibi. Biz de kanunumuzun 19’uncu maddesinin (1)’inci fıkrasına ve geliri düzenleyen 29’uncu maddeye sicil ücreti alınmasıyla ilgili bir madde eklenmesini öneriyoruz. Dediğimiz gibi bunun örnekleri, benzer otoriteler olan Avrupa’da ve diğer ülkelerde var ve amaç hem kurumumuzun bağımsızlığını sağlamak hem de kamuya yük olmadan kendi kaynaklarımızla ihtiyaçlarımızı karşılamak. Bunun genel amacı, çerçevesi bu.

İkinci düzenlememiz de personel görevlendirmesiyle ilgili. Şimdi, bizim işleyişimiz içerisinde hukuki düzenlemeler çok fazla. Bu anlamda, hâkim ve savcı desteğine ihtiyacımız var ve kanun bize farklı kurumlardan görevlendirmeye ilgili yetki vermiş ancak hâkim ve savcıların görevlendirilmesiyle ilgili herhangi bir düzenleme yok kanunumuzda. Hâkim ve savcıların görevlendirmesi de ancak kanunda özel bir düzenleme olması koşuluyla yapılabilir. Biz de bu anlamda kanunumuza hâkim ve savcıların kurumumuzda görevlendirilmesiyle ilgili ek bir madde eklenmesini istiyoruz. Bunun sayısı çok fazla değil, zaten kanun bir çerçeve çizmiş.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Bu maddeyi beraber mi işleme aldınız.

BAŞKAN – 4 maddedir bu ama hepsini ayrı ayrı yapacağım, kişisel veri koruması.

123’le ilgili bildiğiniz verdiğiniz değil mi?

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURULU ÜYESİ HASAN AYDIN – Şimdi diğer maddeye geçtim.

BAŞKAN – Geçmeyin.

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURULU ÜYESİ HASAN AYDIN – Tamam.

BAŞKAN – 123 üzerinde görüşme açacağım.

Buyurunuz Sayın Paylan...

GARO PAYLAN (İstanbul) - Bu veri sorumluları kimlerdir? Yani kimler olabiliyor, onun bilgisini verin. Bir de ne kadar ücret öngörüyorsunuz, çerçevesi nedir? Kimdir veri sorumlusu, ben bilmiyorum mesela veri sorumluları kimlerdir?

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURULU ÜYESİ HASAN AYDIN – Şimdi, kanunumuz onun tanımını yapmış. Yani kişisel verilerin işleme amaçlarını ve vasıtalarını belirleyen veri kayıt sistemini kurulmasından ve yönetilmesinden sorumlu olan gerçek ve tüzel kişiye biz veri sorumlusu diyoruz. Bunlar gerçek kişi de olabilir, tüzel kişi de olabilir, kişisel veriyi işleyen ve dediğim gibi bu koşullara sahip hem gerçek hem tüzel kişileri biz veri sorumlusu olarak kabul ediyoruz.

Burada ücretle ilgili bir öngörümüz var. Onunla ilgili bir yönetmelik çalışmamız var.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Kaç para?

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURULU ÜYESİ HASAN AYDIN – 100 lira, 500 lira gibi.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hayır, kişilerden 100...

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURULU ÜYESİ HASAN AYDIN – Kişi değil, veri sorumlusu.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Veri sorumlusundan 100 lira...

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURULU ÜYESİ HASAN AYDIN – Veya 500, durumuna göre, kendi bütçesine göre, işlediği verinin kapasitesine göre, niteliğine göre belli bir ücret tarifi yapılacaktır.

GARO PAYLAN (İstanbul) – 100 ile 500 lira arasında mı?

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURULU ÜYESİ HASAN AYDIN – Evet, bunu kurul belirleyecek. Bununla ilgili bir yönetmelik çalışmamız tamamlanmış.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Kurumlardan da aynı ücret mi 100 lira ile 500 lira arası?

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURULU ÜYESİ HASAN AYDIN – Bu, gerçek ve tüzel kişi. Biz, dediğim gibi, işlenen kişisel verinin sayısı, niteliğine göre bir oran belirleyeceğiz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Yıllık ücret midir bu?

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURULU ÜYESİ HASAN AYDIN – Bizim öngörümüz her yıl alınacak.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Başkan, bu yasayı daha yeni çıkardık Meclisten, gerçekten gece gündüz çalıştık. Yani burada yeni daha torbaya...

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURULU ÜYESİ HASAN AYDIN – Haklısınız.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Buradaki ihmal kimindir? Yani burada madem böyle bir şey var. Bakın, ne diyorsunuz? “Avrupa uygulamasına benzer şekilde...” diyorsunuz bir de. Yani çeviri yaparken bile eksik mi çeviriyoruz? O anlamda kimin ihmaliyse bürokraside artık veya Hükûmetin ihmali olarak görelim bunu.

Daha yeni yasa yaptık Sayın Bakan, gerçekten daha mürekkebi kurmadı. Ve diyor ki: “Avrupa’daki uygulamalar da böyle.” Onun çevirisini dahi yaparken ciddi bir ihmalle karşı karşıyayız ve torbaya geliyor.

BAŞKAN – Biz hep çeviriyle mi kanun yapıyoruz, anlamadım ben.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ama Sayın Bakan öyle dedi, “Çeviriyle yapıyoruz.” dedi.

MUSA ÇAM (İzmir) – Aşağı yukarı.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Niye hata yaptınız?

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURULU ÜYESİ HASAN AYDIN – Yani sebebi şu: Biz düzenleyici, denetleyici bir kurumuz. 10 tane düzenleyici, denetleyici kurum var. Bunların hepsinin kamunun kaynağının dışında kendi özel gelirleri de var. Bağımsızlık anlamında Avrupa Birliği de bu anlamda bizi eleştiriyor, Avrupa komisyonu sürecinde eleştiri konularından bir tanesi de buydu, komisyonun özerkliği bağımsızlığı. Mali özerklik de bu anlamda önemli. Bu, gözden kaçmış büyük ihtimalle kanun sürecinde. Yani uygulamada bazı şeyler ortaya çıkıyor.

BAŞKAN – Siz kaç yıldır bu kurumda çalışıyorsunuz?

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURULU ÜYESİ HASAN AYDIN – Kurumumuz yeni kuruldu zaten.

BAŞKAN – Daha önce neredeydiniz?

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURULU ÜYESİ HASAN AYDIN – Ben Millî Eğitim Bakanlığında.

BAŞKAN – Yasama çalışmalarını kim yaptı?

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURULU ÜYESİ HASAN AYDIN – Adalet Bakanlığı ağırlıklı olarak yürüttü bu çalışmaları.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) - Bu parayı kimden alacaksınız?

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURULU ÜYESİ HASAN AYDIN – Biz veri sorumlularından alacağız. Gerçek ve tüzel kişi dediğimiz yani kişisel verili işlere örnek olarak diyelim ki bakanlıkların kendisi veya A şirket, B şirket gibi.

BAŞKAN – Sayın Kalaycı, buyurun.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Teşekkür ediyorum.

Aynı eleştiriyi ben de getireceğim. Maalesef daha bir yıl...

BAŞKAN – Sayın Kalaycı, bir dakika... Sayın Temizel acil bir şey söylemek istedi.

Buyurun Sayın Temizel.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Yok yok...

BAŞKAN – Ama siz hakikaten birden kızdınız, direkt sizinkini alalım, soğumasın.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Hayır oradaki şeye... “A şirket, B şirket, işte hangisi olursa.” denildi de ben ona sadece tepki gösterdim.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Kaç tane var toplam?

Şimdi, bir yıl önce yapılan bir kanun düzenlemesinde değişiklik yapılması hakikaten bir garabet; 2016 Mart, bir buçuk yıl olmuş.

Sayın Başkanım, bunu sizin reddetmeniz lazım Komisyonumuz adına. Niye? Bunun anası nerede görüşüldü? Adalet Komisyonunda. Niye biz değişikliğini görüşüyoruz? O da ayrı bir şey.

Doğru bir iş mi yapıyoruz, yapmıyor muyuz, bizler de...

BAŞKAN – Ücret var ya efendim. Mali hüküm geldiği için, ücret alma meselesi olduğu için biz devreye girdik.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Bir sayısal bilgi verebilir mi acaba bize bu gerçek ve tüzel kişi...

BAŞKAN – Arkadaşlar, sayın konuşmacıyı dinlediniz mi? Ne sordu size en son?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Ben soru soruyorum da onun için.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, konuşuyor yani dinlemiyorlar. Dinlemeyeceksek çıkaralım bunları gitsin.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Kişisel verileri işleyen gerçek ve tüzel kişi sayısı, kamu ve özel kaç? Bir sayı verebilir misiniz?

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURULU ÜYESİ HASAN AYDIN – Yani öngörümüz 400 binin üzerinde.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – 400 binin üzerinde... İyi para toplayacağız.

Diğer ülkelerde de örneği var diyor sayın arkadaşımız ama keşke bu kanun düzenlenirken konsaydı da... Yani bu kanunun bütününe görüşen komisyon ona göre karar verseydi. Şimdi kendi uzmanlık alanımız olmayan bir konuda biz burada hüküm veriyoruz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Başkan, gönderelim Adalet Komisyonuna.

BAŞKAN – Ayıramıyorum ki kadük olur, onu yapma şansım yok.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Genel eleştirim bu.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Mali yükümlülüğe ilişkin bir hususun burada, Plan Bütçe Komisyonunda görüşülmesi bence doğru. Biz mali konuyu konuşuyoruz.

BAŞKAN – Onu söyledim.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Ne kadar mali yük getiriyor Sayın Bakanım?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ama önce orası görüşün, önce Adalet görüşün.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Burada bir kamusal yükümlülüğün getirilmesi söz konusu. Dolayısıyla bunun Plan Bütçe Komisyonunun görev alanı içerisinde olduğunu düşünüyorum açıkçası. Sadece şunu konuşmamız lazım: Bu sınırsız bir para mı, ucu açık mı? Buna birtakım kayıtlar, şartlar getirmemiz lazım. Öyle “Ben kurul olarak şu kadar para istedim.” dediğinde alabilecek mi? Bunu konuşalım.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Tabii, alabilecek. Zaten siz de Maliye olarak...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bana dediler ki: “Kamudan para alacağız.” Nasıl alırsınız diyorum kamudan para?

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Maliye olarak bir yük de koymamışsınız zaten tablo tablo...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Maliye Bakanlığı hariç efendim.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Kamudan alacaksa...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Arkadaşlar, şu örneği verirse... Mesela bu düzenleme çıktı, kurul karar aldı. Bundan gerçek hayatın içinde kimler etkilenecek? Onu söyleyin bize. Bizim muhatabımız kim? Bu parayı kimler verecek?

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURULU ÜYESİ HASAN AYDIN – Burada bireysel olarak fertler değil kişisel veri işleyen gerçek ve tüzel kişiler.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Kim? Kişisel verileri kim işler?

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURULU ÜYESİ HASAN AYDIN – Mesela diyelim ki A şirket, B şirket.

BAŞKAN – O ne demek?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – O ne demek? Şirket niye veri işlesin?

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURULU ÜYESİ HASAN AYDIN – Yok, veri işliyor şirketler.

BAŞKAN – Ha, kimler onlar? A, B, C, D... Sen dalga mı geçiyorsun bizimle?

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Elektrik şirketleri.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bankalar.

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURULU ÜYESİ HASAN AYDIN – Bankalar, GSM şirketleri...

BAŞKAN – Tamam, neyse onları söyle! A, B... Senin bildiğini ben bilmedikten sonra öyle bir şey mi olur?

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURULU ÜYESİ HASAN AYDIN – GSM şirketleri yani bütün tüzel kişiliğe sahip...

BAŞKAN – Zor muydu bunları söylemek yani!

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURULU ÜYESİ HASAN AYDIN – Ticari şirketlerin tamamı kişisel veri işliyor.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – GSM’i affedeceğiz diye canı çıktı Hükûmetin.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Kişisel veri işlemek ne demek, onu söyleyin bize.

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURULU ÜYESİ HASAN AYDIN – Kişisel veri işlemekten kasıt şu: Zaten Kanun’umuz 5, 6’ncı maddelerde, 4’üncü maddede kişisel verilerin nasıl işleneceğini belirlemiş. Bu, açık rızayla olur, kanunda öngörülmüş olur, meşru menfaat olur gibi bazı gerekçelerle... Kişisel veriden kasıt, adımız soyadımız, kimlik numaramız, işte adresimiz, e-mail adresimiz. Bunların hepsi kişisel veri. Yani gerek kamu gerekse özelde bütün bu şirketler, tüzel kişilikler bazı faaliyetlerini yürütmek için zaten zorunlu olarak kişisel veri işliyorlar. Kurumun da zaten amacı, bu kişisel verilerin nasıl işleneceğiyle ilgili düzenleyici işlem yapmak. Kişisel verinin işlenmesiyle ilgili kanun öngörmüş nasıl işleneceğini, şartları belli zaten.

O anlamda, kişisel verinin işlenmesiyle ilgili bir engel yok. Birçok farklı kanunda...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Vatandaş ne menfaat veya ne hizmet alıyor sizden de size para versin?

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURULU ÜYESİ HASAN AYDIN – Bizim iki tane ana görevimiz var. Bir tanesi, bu kişisel verilerin nasıl işleneceğiyle ilgili düzenleyici işlemler yapmak. Bunlar yönetmeliklerdir, tebliğlerdir, kararlardır. İkincisi de, herhangi bir mağduriyet ortaya çıktığında biz üst şikâyet mercisiyiz.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Tamam da ben şimdi verileri işleyen bir firma olarak veya işleyen bir kurum olarak siz bu işleri yapıyorsunuz diye size niye para vereyim?

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURULU ÜYESİ HASAN AYDIN – Burada amaç, dediğim gibi, bizim iki tane çıkış noktamız var: Birincisi, bizim kurumumuzun bağımsızlığı.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) - Bir dakika şimdi... Bizim Kamu Gözetimi Kurumu da bağımsız bir kurum. Biz onlara veriyoruz devletten bütçesini.

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURULU ÜYESİ HASAN AYDIN – Sayın Bakanım, onların hepsinin özel kanunlardır. Düzenleyici, denetleyici 10 tane kurumun özel kanununda kamu bütçesinin dışında ekstra gelirleri var.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hayır, bir ücret alabilmeniz için bir yararlanma olması lazım, bir fayda olması lazım. Bir fayda sağlıyorsan bir özel şirkete, bir güvence veriyorsan eyvallah...

BAŞKAN – Sayın Bakan...

İlgili kim, sizin başkanınız kim? Bu işin tepesindeki adam kimdir?

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURULU ÜYESİ HASAN AYDIN – Faruk Bey.

BAŞKAN – Nerede? Faruk Bey gelsin yoksa çıkartacağım maddeleri.

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURULU ÜYESİ HASAN AYDIN – Tamam, Başkan gelsin.

BAŞKAN – Çağırın hemen.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Tamam, bu maddeleri geçelim. Başkan gelsin.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, Komisyon çocuk oyuncağına döndü. Böyle şey mi olur ya?

Birleşime yarım saat ara veriyorum.

Kapanma Saati: 14.39

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.20

BAŞKAN: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

BAŞKAN VEKİLİ: Mehmet Şükrü ERDİNÇ (Adana)

SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)

KÂTİP: Emine Nur GÜNEY (Eskişehir)

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, 9’uncu Birleşimin İkinci Oturumunu açıyorum.

Görüşmelere kaldığımız yerden devam edeceğiz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Başkan, bir hususta söz talebim vardı.

BAŞKAN – Tabii ki. Usul üzerinde mi?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Evet.

BAŞKAN – Buyurun.

III.- AÇIKLAMALAR

1.- İstanbul Milletvekili Garo Paylan’ın, bürokratların hazır olmadığı bir madde görüşü için Komisyon Başkanının tavrını desteklediğine, toplantının başlama ve ara verme saatlerine uyulması gerektiğine ilişkin açıklaması

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Başkan, az önce gösterdiğiniz tavrı destekliyoruz, önemliydi. Bürokrasinin hazır olmadığı bir madde görüşü için tepki verdiniz ancak üçe kadar ara verdiniz, saat üçü yirmi bir geçiyor ve biz Komisyon üyeleri olarak üçten beri buradayız. Lütfen, şu aralar konusunda veya başlangıç konusunda saat eğer ki gecikecekse bize bir mesaj atın, bir mail atın veya tekrar gelip buraya duyuru yapın. Yirmi bir dakikadır bakın bekliyoruz.

BAŞKAN – Arkadaşlara sordum, ne kadar oldu. “Yirmi beş dakika.” dediler bana. Bizim danışmanları benim ona göre gözden geçirmem lazım.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hayır, üçe kadar ara verdiniz, üçü yirmi geçiyor.

BAŞKAN – Ben yarım saat dedim de ne kadar verdiğimi bilmiyorum.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ama “Üçe kadar” dediniz.

BAŞKAN – Doğrudur. Yanlış yapmışız, tekrarlamayız arkadaşlar.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Üçü yirmi bir geçiyor. Komisyon üyelerine saygı bekliyoruz ve başlangıçları da Sayın Başkan, bakın “Bir” diyorsunuz, bir on beşte başlıyorsunuz. Bununla ilgili gecikecekse olabilir ama önceden on ikide, bir de değil de bir on beşte başlayacağız arkadaşlar diye lütfen bizi bilgilendirin.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Kalaycı, benzer konuda sizin de bir söz talebiniz vardı, buyurun.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Sayın Başkanım, sana kıyamıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

II.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Bazı Vergi Kanunları ile Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/884) (Devam)

BAŞKAN – Sayın Bakan, Başkan nerede?

MALİYE BAKANİ NACİ AĞBAL (Bayburt) – Başkan dışarıda önergeyi hazırlıyor.

BAŞKAN – Önce gelsin, otursun Başkan.

Kendinizi Komisyona bir tanıtın, bir de açıklama yapın. Bir de başında niye gelmediğiniz konusunda da bir açıklama yapın.

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURULU BAŞKANI FARUK BİLİR – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; Faruk Bilir, Kişisel Verileri Koruma Kurulu Başkanı.

Hepinizin bildiği gibi kanun 7 Nisan 2016 tarihinde Resmî Gazete’de yayınlandı.

BAŞKAN – Önce, görüşmenin başında niye gelmediniz, oradan başlayın.

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURULU BAŞKANI FARUK BİLİR – Sayın Başkanım, ben sürekli takip ediyorum. Bugün Kurul toplantımız vardı. Toplantı bitince gelecektim.

BAŞKAN – Siz uyarmadınız mı başkan seviyesinde bekliyoruz, müsteşar seviyesinde bekliyoruz diye?

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURULU BAŞKANI FARUK BİLİR – Telefon edildi akşam Sayın Başkan.

Biz Kurum ve Kurul olarak...

BAŞKAN – Sayın Bakanım, müsteşar yardımcısı seviyesinde, daha aşağıda hiç kimseden açıklama almayacağım burada, onu söyleyeyim, onlar tasvip görmedikçe, hiçbir kurum için. Bütün kurumlar için de bu geçerli.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Helal olsun, Başkan dediğin böyle olur.

MUSA ÇAM (İzmir) – İşte bu.

BAŞKAN – Buyurun.

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURULU BAŞKANI FARUK BİLİR – 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunmasına İlişkin Kanun bu alanda kişisel verilerin işlenmesi konusunda bir disiplin, bir düzenleme öngörüyor. Bu düzenleme çerçevesinde biz 2017 Ocak itibarıyla görevimize başladık, 9 kurul üyemizle birlikte. Bu süreçte kanunda bizim kuruluşumuzu tamamlayabilmemiz için kurumun kendi iç işleyişiyle ilgili kuruma 2 hâkim ve savcı görevlendirilmesi ve kişisel veriler uzmanı alabilmemiz için devletten naklen, kanun değişikliği gerekiyor.

Üçüncü olarak da bizim veri sorumluları siciline veri sorumlularının kayıt yaptırabilmeleri için bir başvuru ücreti öngörüyoruz.

Üç temel değişiklik Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Başvuruyu kim yapacak size?

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURULU BAŞKANI FARUK BİLİR – Bize başvuruyu kanunun tabiriyle “veri sorumluları” yapacak. Bunlar genelde tüzel kişiler Sayın Başkanım. Kamu kuruluşları kanunda çoğu yerde istisna tutulmuş. Ayrıca bazı kamu kuruluşları bakımından Kurulun böyle bir yetkisi var. Biz, bu kişisel veri sorumlusu siciline kayıt yaptıracak sayıyı 400 bin olarak

öngörüyoruz. Bunlar hem yurt içinde hem yurt dışında faaliyet gösteren büyük şirketler. Biz gerçek kişilerden kesinlikle sicil ücreti almayı düşünmüyoruz. Onlar da veri sorumlusu ama biz onları istisna tutmayı düşünüyoruz. Bu ücretin alınmasında da...

BAŞKAN – Düşünüyorsunuz değil, bunu metne yerleştirecek misiniz?

MALİYE BAKANİ NACİ AĞBAL (Bayburt) – Evet, yerleştireceğiz.

BAŞKAN – Metne koyacak mısınız? Yani benim kişisel verim doktorumda var, doktorumdan alacak mısınız; avukatımda var, avukatımdan alacak mısınız?

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURULU BAŞKANI FARUK BİLİR – Sayın Başkanım, bizim bugünkü çalışmamız daha çok Kurulun istisna olarak...

BAŞKAN – Alacak mısınız, almayacak mısınız? Tutanaklara girsin.

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURULU BAŞKANI FARUK BİLİR – Almayacağız.

BAŞKAN – 400 binlik listeye nasıl ulaşıyorsunuz?

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Onlardan herhâlde alınacak ama 400 bine nasıl ulaşıyorsunuz?

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURULU BAŞKANI FARUK BİLİR – Şöyle: Özellikle büyük şirketler var, bankalar, her bir banka, hastaneler, sigorta şirketleri...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Özel hastaneler...

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURULU BAŞKANI FARUK BİLİR – Evet, özel hastaneler.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Devlet hastaneleri, üniversite hastaneleri yok mu?

BAŞKAN – Mesela özel hastanelerden alacağınız veri nasıl bir veri olacak?

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURULU BAŞKANI FARUK BİLİR – Biz veri almayacağız Sayın Başkanım. Sadece bir özel hastane veya devlet hastanesi bizim veri sorumluları siciline şeffaflık için hangi verileri tuttuğunu -bunları açıklamaksızın- bu verileri nasıl koruduğunu, bunun güvenliğini nasıl sağladığını...

BAŞKAN – Paylaşmak istemezsem bunu sizinle...

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURULU BAŞKANI FARUK BİLİR – Bizimle paylaşmak Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Canım, bu bilgileri, bu istatistiki bilgiyi vermek istemezsem size...

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURULU BAŞKANI FARUK BİLİR – Kanun bunu öngörüyor.

BAŞKAN – Peki, bu parayı da kanunla alacaksın o zaman, öyle mi? Yani kanunen benim başvurmam zorunlu. Kanunla zorunlu hâle getiriyorsun, ihtiyari değil. Bir de diyorsun ki: “Hem başvuracaksın, bir de üzerine para vereceksin.”

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Nasıl bir hizmet veriyorsun o firmaya?

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURULU BAŞKANI FARUK BİLİR – Biz bir sicil oluşturuyoruz. Bunun için bir altyapı gerekiyor. Bu altyapı için de oraya kayıt olma karşılığında ve bu kayıtların şeffaflığı için bunun karşılığında...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Veri toplama ruhsatı mı veriyorsunuz?

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURULU BAŞKANI FARUK BİLİR – Hayır. Bu, sicilin aleniliği ve şeffaflığı için.

BAŞKAN – Ya ne alakası var? O sizin sorumluluğunuzda. Zaten benden bilgiyi istiyorsun, bilginin içeriğini istemiyorsun. Ben sadece size bir sayısal bilgi veriyorum, işin içeriğine girmiyorum. Siz bununla nasıl bir veri oluşturuyorsunuz, o kısmını anlamıyoruz biz. Siz sadece şunu yaparsınız: Benim yani X kurumların, bu 400 bin kurumun şahısların kendisiyle paylaşmış oldukları kişisel verilerinin başkalarıyla paylaşılması noktasında bir denetim organizasyonu yaparsınız, öyle mi?

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURULU BAŞKANI FARUK BİLİR – Evet.

BAŞKAN – Tamam. Bunun için de benden niye bir daha para alıyorsunuz ki? Ben buna aykırı bir şey yaparsam bana ceza kesersin, ben aykırı bir şey yaparsam beni kapatırsın.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Evet, yarar sağlamıyorsunuz firmaya.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ruhsat veriyor bence.

BAŞKAN – Sayın Bakan, buyurun lütfen.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Belki de bugün tartışmada eksik olan, neden biz böyle bir kurum kurduk, bu kurum özellikle Türkiye’nin uluslararası ticareti açısından, ekonomisi açısından ne ifade ediyor; bu sistemi kurmuş olmamız Türk firmaları için ne yararlar sağlıyor, bunu tartışmamış olmamız.

BAŞKAN – Bilmiyoruz ki.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yok, yok, işte onu diyorum. Burayı tartışmadığımız için bu oluyor. Benim anladığım budur.

BAŞKAN – Mesela özel hastanelerin bana ne faydası var?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Ben bir şey söyleyeceğim. Eski hafızamdan kalan kırıntılardan hareketle şunu söyleyebilirim: Bu başvuruyu yapan firma bu bilgileri size verdiği takdirde ve siz de bu firmanın bu verdiği bilgilere dayalı olarak o firmayı aslında akredite etmiş oluyorsunuz. Yani bu firma mevcut kanunlar çerçevesinde verileri güvenli bir şekilde alıyor, depoluyor, bunların mahremiyeti konusunda standartlara uyuyor demiş oluyorsunuz değil mi?

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURULU BAŞKANI FARUK BİLİR – Evet Sayın Bakanım.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Ee arkadaşlar, bir menfaat sağlıyoruz, o yüzden bunun parasını almamız lazım.

BAŞKAN – Hah, şimdi güzel konuşuyorsunuz. Şu ana kadar kimse bunu söylemedi Sayın Bakan.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ruhsat dediğimiz de bu.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hayır, hayır. Şunu diyorum: Maliye bakanları para almak için gerekçe bulur da işin özü, bir başvuru ücreti almaktan ziyade bu başvuruyu almakla birlikte bu kurum “Evet, bu durumda senin verdiği bu bilgilere göre sen bu verileri uygun ortamda alıp uygun ortamda depolayıp uygun ortamda paylaşımlara sunuyorsun.” dediği andan itibaren o firmanın aynı zamanda yurt dışında da galiba karşılıklı veri alışverişinin de önünü açmış oluyoruz.

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURULU BAŞKANI FARUK BİLİR – Evet, öyle.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Dolayısıyla böyle bir nedenle bir menfaat sağlıyoruz Sayın Başkanım. Alacağız ama şuna bakalım...

BAŞKAN – Siz o zaman bu 400 bin kişiyi kamuoyuyla paylaşacaksınız.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) - Şimdi, ona geleceğiz, ona gelelim.

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURULU BAŞKANI FARUK BİLİR – Sicil aleni olacak.

BAŞKAN – Sicil aleni olacak. Yani sizinle bu konuda veri paylaşımı noktasında size başvuranların hepsinin isimlerini kamuoyuyla paylaşacaksınız.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Sicile başvurmak zorunda değil mi zaten?

BAŞKAN - Ben de bileceğim ki seçeceğim. “Ha, bak Turkcell paylaşıyor, Turkcell’e abone olayım, Wodafone paylaşmıyor Wodafone’a abone olmayayım.”

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Değil, değil, paylaşmayacak onu.

BAŞKAN – Paylaşacak.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Hepsi başvurmak zorunda değil mi?

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURULU BAŞKANI FARUK BİLİR – “Veri sorumlusu” dediğimiz tüzel kişiler bu sicile kaydolacak.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Kaydolmak zorunda mı?

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURULU BAŞKANI FARUK BİLİR – Kaydolmak zorunda.

Ama Sayın Başkanım, şunu açıklamama izin verin, bu kanun iki amaçla yüce Meclisiniz tarafından çıkarılmış: Birincisi, Türkiye’de veri işlemeyi disiplin altında almak; ikincisi de, temel hak ve hürriyetleri korumak ve kanunun geç kalmış bir süreci var.

BAŞKAN – Bakın, hâkim ihtiyacınız, savcı ihtiyacınız, uzmanlarınız, yardımcılarınıza yetecek uzmanınız olmadığı için 15 tane kamudan uzman almanız, bunlarla ilgili hiçbir itirazımız yok. Bize sadece izah edemediğiniz, kanunla zorla üye yaptığınız insanlardan neden böyle bir bedel almaya kalkıyorsunuz? Yani Maliye Bakanı size genel bütçeden ihtiyacınız olan parayı aktarmıyor mu? Sizden önce gelen arkadaşınız dedi ki: “Bütün üst kurulların böyle yan gelirleri var, bizim de yan gelirimiz olsun.” Tutanaklara böyle geçti. Böyle bir düşünceyle mi hareket ediyorsunuz? Yani yan geliri ne yapacaksınız?

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURULU BAŞKANI FARUK BİLİR – Sayın Başkanım, şu kısa açıklamama izin verin lütfen.

Bir taraftan kişisel verilerin korunmasını disiplin altına almak, diğer taraftan temel hak ve hürriyetleri korumak, en önemlisi de Sayın Başkanım, Türkiye’de aslında veri temelli ekonominin gelişmesini sağlamak.

Husus şu: Büyük şirketler bu verileri hem yurt içinde hem yurt dışında zaten paylaşıyorlar ama bundan sonra bu veriler kanuna göre paylaşılacak ve vatandaşın açık rızası olmaksızın ve kanunda öngörülen istisnalar olmaksızın bu veriler hiç kimseyle paylaşılamayacak. Bunun için de bir envanter çıkarılması gerekiyor. Bu envanter bizim sicilimize kaydedildiği zaman vatandaş bakacak hangi GSM şirketi benim verilerimi hangi alanda kimlerle paylaşıyor? Dolayısıyla bir açıklık, aleniyet, şeffaflık...

Bu sicil ücreti kesinlikle ve kesinlikle bizim kazanç sağlama amacıyla değil, sadece bu alanı regüle etmek, disiplin altına almak için ve ciddiyeti sağlamak için getirdiğimiz bir öneridir ve bu, yurt dışında da, bizim muadili kuruluşlarımızda da...

BAŞKAN – Para verince mi ciddiyet oluyor yani?

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURULU BAŞKANI FARUK BİLİR – Hayır Sayın Başkanım.

Daha çok verdiğimiz hizmet şu: Biz bunları aleni, şeffaf hâle getiriyoruz ve bunun karşılığında da bu ücreti yani bilgi notu olarak yazdık. İnanın, bunun miktarı 10 TL de olabilir, 5 TL de olabilir. Amaç...

BAŞKAN – Bakın, mesele tutar değil, isterseniz 1 milyon alın, mesele o değil ki. İsterseniz klasifiye edin, şirketlerin büyüklüklerine göre farklı bir matrah uygulayın, mesele o değil ki.

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURULU BAŞKANI FARUK BİLİR – Evet, kaydedildiği zaman orada bu aleni hâle gelecek, bir nevi akreditasyon ve bunun bir belgesi olacak.

BAŞKAN – Bakın, ben de size onu soruyorum. Benimle paylaşacak mısın, kamuoyuyla, onu soruyorum. Hangi şirketlerin size akredite olduğunu... Yani ben bir yerle bir iş yapacağım, kişisel verimi vermem gereken bir alan var, 3-4 tane de önümde seçenek var, şirket. Ben gidip sizin sitenizden “Acaba bunların hangisi Kişisel Verileri Koruma Kuruluna akreditedir?” diye bakabilecek miyim?

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURULU BAŞKANI FARUK BİLİR – Evet Sayın Başkan, evet.

BAŞKAN – Bakabilecekim.

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURULU BAŞKANI FARUK BİLİR – Bakabilecek.

BAŞKAN – Yani onun için bir bedel ödenebilir eğer öyleyse.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkan...

BAŞKAN - Buyurun Sayın Kuşoğlu.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Şimdi, 6698’e bakıyoruz. Tabii, bu kanun buradan çıktı, bu Komisyondan indi ama Türkiye Büyük Millet Meclisinden çıktı, uygulamaya da yeni başlandı, biliyoruz ama kanunun uygulamasını bilmiyoruz, amacıyla ilgili de tereddütlerimiz var. Diyor ki 1’inci maddede: “Bu kanunun amacı, kişisel verilerin işlenmesinde başta özel hayatın gizliliği olmak üzere -Sayın Bakan öyle dedi, somutlaştırdı ama onun ifadesini burada anlamak mümkün değil- kişilerin temel hak ve özgürlüklerini korumak ve kişisel verileri işleyen gerçek ve tüzel kişilerin yükümlülükleri ile uyacakları usul ve esasları düzenlemektir.”

Kurumun yükümlülükleri yok. Burada gerçek ve tüzel kişilerin yükümlülükleri ile uyacakları usul ve esaslar var. Sizin kurumla ilgili değil sanki. Kapsamına bakıyorum, yine kapsamdan bunu çıkarmak mümkün değil çünkü biraz önce söylenenleri de Sayın Bakanım, sizin söylediğiniz ifadeyi de buradan çıkaramıyorum. Yani o ifade tamam da, anlaşılır ama burada amacından da, 6698’in kapsamından da bu şeyi çıkarmak mümkün değil.

Kapsamda da diyor ki: “Bu Kanun hükümleri, kişisel verileri işlenen gerçek kişiler ile bu verileri tamamen veya kısmen otomatik olan ya da herhangi bir veri kayıt sisteminin parçası olmak kaydıyla otomatik olmayan yollarla işleyen gerçek ve tüzel kişiler hakkında uygulanır.”

Bunlar, kişisel veriler nerelerde var? Maliye Bakanlığında gerçek ve tüzel kişilerin verileri var, Sosyal Güvenlik Kurumunda var, İş Kurumunda var, İçişleri Bakanlığında var yani kamu kurumlarında ağırlıklı var, bir de iletişim kurumları ve bankalarda özellikle var. Sigorta şirketleri de tabii ki buna dâhil. Bunu 400 bine nasıl çıkardınız yani onu anlayamadım. Yani hastaneleri de sayınca, özel hastaneleri, kamu hastanelerini sayınca yine çıkmıyor, bir. Bunları size vermelerinin faydası nedir? Yani “Akreditasyon.” dendi ama bu ifadelerden ben akreditasyonu anlamadım. Uygulamada böyle midir?

BAŞKAN – 401’in başlıkları vardır. Onları bize sayar mısınız başlık başlık? Her grupta kaç kişi var?

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURULU BAŞKANI FARUK BİLİR – Tabii ki Sayın Başkanım.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Akredite olabilmesi için sizin belli bir standardınız olacak, diyeceksiniz ki: “Çıta şudur, bu formatta, bu şekilde bu işi yapacaksınız. Ben o zaman sizi akredite ederim, siz bu kurallara uyuyorsunuz.” Burada böyle bir akredite durumu söz konusu değil. Sizin

koyduğunuz bir kural, bir çıta, bir format var mı? Neye göre bu veriler geliyor ya da işleniyor, bunları anlayamıyorum, bilemiyorum üye olarak. Ondan sonra da buna neden bir para ödensin, bir ücret ödensin ya da ne kadarlık ücret ödensin, onun gerekçesini de anlayamıyorum. Böyle izah ederseniz Sayın Başkan, anlayacağız.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Buyurun.

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURULU BAŞKANI FARUK BİLİR – Sayın Milletvekilim, kanunun amaç kısmını siz de okudunuz; disiplin altına almak ve temel hak ve hürriyetleri korumak, amaç bu. Türkiye’deki veri işlemeyi regüle etmek, düzenlemek, disiplin altına almak, hak ve hürriyetleri korumak. Kapsam maddesinde, sizin okuduğunuz gibi, verisi işlenen gerçek kişiler bu kanundan faydalananak yani kişisel verilerin korunmasını talep edecekler sadece gerçek kişiler. Tüzel kişilerin böyle bir hakkı yok çünkü Anayasa’da da bu öngörülmüş. Kime karşı korunacak? Veri işleyen gerçek ve tüzel kişilere yani Türkiye’de kim veri işliyorsa herkes bu kanun kapsamına girebilir.

BAŞKAN – Bakkallar da var mı bunda?

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURULU BAŞKANI FARUK BİLİR – Bakkallar da var, mesela bir apartman yöneticisi de... Kanun şöyle tanımlıyor Sayın Başkanım ama biz onları kanun kapsamına, istisnalara dâhil edeceğiz, kurulun böyle bir yetkisi var. Bir apartman yöneticisi veya bir bakkal veri işliyor. İşte, şöyle bir veri kayıt sistemi oluşturdu. Borcunu ödemeyenler, bu kanuna göre veri kayıt sistemi. Biz bunlarla kesinlikle ilgilenmiyoruz. Biz daha çok geniş ölçekte veri işleyen, sizin söylediğiniz kamu kurumları ama bazı kamu kuruluşları kanunda istisna olarak öngörülmüş. Mesela, İstihbarat Teşkilatı, MASAK, Jandarma İstihbarat ve Emniyet İstihbarat şeklinde. Ama şunu özellikle bilmenizi isterim, kanunda şöyle bir hüküm öngörülmüş: “Belli kriterlere göre kurul bunları istisna tutabilir.” diye. Burada daha çok tüzel kişiler Türkiye’de, bunlar şirketler ve bunların sayısı da oldukça fazla, limitet şirketler. Önemli olan bir veri işlemesi. Veri işleme derken bir şirkette 4 personel varsa personelin verisini işliyor demektir.

Dolayısıyla bizim aslında bu sayı öngördüğümüz bir sayı yani veri sorumluları siciline bir modül oluşturuyoruz, bir altyapı kuruyoruz. “Asgari olarak 400 bin kişi buraya kaydolacaktır.” diye bir öngörümüz var ama bu sayıyı net olarak bilmemiz...

BAŞKAN – İşte, o 400 bin kimdir? O 400 binin bize başlık dağılımlarını deyin ki özel hastaneler... Yani bakkallar yok, çıkardık, apartman yöneticilerini çıkardık ama kimdir o? O 400 bine hangi havuzdan ulaşacaksınız? Sektör başlıklarını...

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURULU BAŞKANI FARUK BİLİR – Bu Avrupa’da da en çok bankalar, sigortalar, sigorta şirketleri, hastaneler ve bu alanda Google, Apple, büyük veri işleyen firmalar, Facebook. Bunların da sadece ulusal bir şirket olması gerekmiyor, Türkiye’de veri işleyen bu yabancı şirket olabilir ama Türkiye’de veri işliyorsa, bir Facebook insanların verisini...

BAŞKAN – Tamam, binini yakaladık, 399 bini nerede, onu soruyoruz.

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURULU BAŞKANI FARUK BİLİR – Burada, şunu, biz tabii ki Avukatlık Kanunu’na tabi olanları... Lütfen Başkanım, açıklamama izin verin, Noterler Kanunu’na tabii olanlar... Aslında kanunda bunlar istisna tutulmamış ama biz bu çalışmayı yürütüyoruz. Bunları da baz aldığınız zaman bu 400 bin sayısına yaklaşılabılır ama bugün çalıştığımız istisnalarda Avukatlık Kanunu yok, Noterlik Kanunu yok, böyle bir kurgu yapılmıştır Sayın Başkan. Bu, daha da fazla olabilir.

BAŞKAN – Yok, şöyle söylüyor Sayın Bakanım: “Benim kurul olarak yetkim var, ben onu kurul kararıyla ayıklayacağım.” diyor. Böylece de 400 bin dedikleri rakam belki incek, gelecek 4-5 bine daha fazla olmaz zaten, onu da geçebileceğini zannetmiyorum. Çünkü doktordur, bakkaldır, apartman yöneticisidir, avukattır yani benzer veri tutanları ayıklarlarsa gelecekleri 4 bin, 100 lira diye sınır koyduk, 40 bin lira. Yapalım bu düzenlemeyi, 40 bin lira yan gelir iyi bir gelir.

Sayın Temizel, buyurun.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Her ne kadar bu işin mantığını ve kuruluş mantığını tartışmadan bu olayların üzerinde fikir yürütmenin imkânsız olduğunu belirtiyorsak da daha önce burada oturup da sorularımıza yanıt vermeye çalışan arkadaş sürekli olarak bir bağımsız kurum olduklarından, o nedenle bunu getirdiklerinden bahsetti.

BAŞKAN – Ve “Her bağımsız kurumun yan geliri var, bizim de olacak.” dedi.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – “Bağımsız kurumlar kendi bütçelerini kendileri yaparlar, bağımsızlıkları mali bağımsızlığa bağlıdır.” ilkesinin bir sonucu olarak görüldü. O nedenle getirilmiş, konulmuş bir olay aslında bu.

BAŞKAN – Zaten Bütçe Kanunu’nda oranın bütün şeylerini sıfırlayacağız. Buradan elde edecekleri yan gelikle şey yapacaklar, o yetkimiz de var bizim.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Doğru ama mali kurumların bağımsızlıklarıyla ilgili mali özerkliğini tanıırken o gelirlerde veya elde edeceği gelirlerde böyle sınırsız bir yetki filan verilmez. O zaman devlet olurlar, Maliye Bakanlığı yerine geçerler. “Kurul tarafından belirlenen tutarda veri sorumluları sicil ücreti alınır.” Buyurun, yarın herkesten “10’ar bin lira, 100’er bin lira veya 1’er milyon lira istiyorum.” dediniz, karar aldınız, var mı bunu engelleyecek herhangi bir şeyiniz? Yok. Harcamaları konusunda da bağımsızsınız. Bağımsız kurum oluşturulur ama onun mali kaynaklarının hangi koşullar içerisinde sağlanacağı da o kanunların içerisinde yer alır yani sadece cümleyi yazıp da “belirlenen tutarda...” Belirlenen tutar ne? 5 lira da olabilir, 10 lira da olabilir.

BAŞKAN – Yok, belirledik biz. Geldi mi önerge önünüze?

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Yok, gelmedi.

BAŞKAN – Bir bakarsanız efendim.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Keşke önergeleri okuduktan sonra konuşsaydık.

BAŞKAN – Yok, yok, önergeyi bu tartışmalardan sonra hazırladık, o yüzden.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Şimdi, Allah aşkına Başkanım, memur katsayısıyla bin göstergenin çarpılmasının filan ne ilgisi var? Maktu olarak bir şey söyleyin.

BAŞKAN – 102 lira oluyor efendim.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Herkesten aynı, bilmem İş Bankasından da aynı parayı, ne bileyim, şuradaki bir küçük özel hastaneden de aynı parayı mı alacaksınız bu durumda? Olmaz Sayın Bakanım. Gerçekten gittikçe bitiriyoruz, devleti bitirmek üzereyiz, zorluyoruz. Bunun âlâsını yapabiliyoruz, çok iyisini yapıyoruz ama bu şekilde yapılmıyor bu iş.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Oraya bir sıfır ekleyelim, 10 bin olsun.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Yapalım bence yani bir sakıncası yok.

Şimdiye kadar peki, bu geliri olmadığı zaman bu kurum giderlerini nereden karşılayacaktı? Nereden gelecekti para? Ne yazılmıştı kanuna?

MALİYE BAKANİ NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hazine yardımı.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Hazine, bitti.

Hazine bunu verecekse oturup da bu kadar belirsiz bir şey yapılmaz ki. Yani, eleştirmek için veya karşıtlık için söylenmediğini şurada hepinizin bilmesini istiyorum ama ne bağımsız kurum açısından ne mali düzenleme açısından böyle bir düzenleme kesinlikle olmaz. Bir bağımsız kurumun gelirini, yine bağımsızlığını tamamen önleyen ve her sene bütçe tarafından belirlenen yani siyaset tarafından belirlenen bir şeye bağlayamazsınız, bağlamamanız gerekir. Yani, bağımsızsa gerçekten bağımsızdır ama bir şey verin; adamların -ne bileyim- kaydettikleri kişi sayısı üzerinden verin, cirolarının yüzde şu kadarı deyin, bir şeyler deyin yani birazcık şahsileşsin bu olay. Herkes aynı şeyleri falan veriyorsa bu olayda hakkaniyet ve adalet diye bir şey de olmaz zaten.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bakan, buyurun.

NACİ AĞBAL (Bayburt) – Şimdi, bu konuda biraz farklı düşünüyorum. Burada kaydı yaptıran kişinin bu kayıt işlemini yaptırmaması ile iş hacmi arasında doğrudan bir bağlantı yok, bu bir başvuru. Dolayısıyla, başvuru sırasında alınacak ücretin işletmenin cirosuna bağlanması, büyüklük olarak farklılaştırılmasını gerektirecek bir mesnet ve dayanak yok. Aslında hep beraber, hepimizin mutabık olduğumuz husus...

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Pardon, özür dilerim, tek defalık mı bu?

NACİ AĞBAL (Bayburt) – Tabii, bir defa, ilk defa başvuracak. Değişiklik olursa onu bildirecek, o kadar.

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURULU BAŞKANI FARUK BİLİR – O “her yıl” ibaresini biz çıkardık. Sadece bir defaya mahsus alınacak kayıt ücreti.

NACİ AĞBAL (Bayburt) – Evet yani kayıt yaptırıyor, ilk defa geliyor “Ben veri sorumlusuyum.” diye.

BAŞKAN – Şu önergeye göre 102 lira. Bunu alsanız ne olur, almasanız ne olur?

NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bir dakika, dur şimdi.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, dedikleri çerçevede, Sayın Başkanın çizdiği çerçevede hadi siz zorlayın 10 bin olsun, o kadar. Hadi ben de üzerine bir 10 daha koyayım olsun 20 bin. Neticede konuştuğumuz rakam 2 milyon lira olur 100 liradan...

NACİ AĞBAL (Bayburt) – Değerli Başkanım, sonuçta kamu maliyesi açısından bu kurumların masraflarının karşılanması bağlamında bir şekilde akredite edilmiş, gözetim ve denetime tabi tutulmuş bir kurumdan harç mahiyetinde olmak üzere bir başvuru ücreti alınmasında ne sakınca var?

BAŞKAN – Alın o zaman Sayın Bakanım, peki.

NACİ AĞBAL (Bayburt) – 2 milyon liraysa 2 milyon lira, Allah bereket versin yani sonuçta bir gelir.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, Komisyon kararıdır, bakacağız.

NACİ AĞBAL (Bayburt) – Dur, bir açıklamaya devam edeyim.

Burada Sayın Bakanımız da çok haklı olarak temas etti, hiçbir şekilde yürütme organına özellikle mali konularda sınırı belirsiz yetki verilemez. Biz o hususu karşılamak üzere bir üst sınır getirdik. Değişik kanunlarda iki yolu var bunun: Ya kanunda açıkça bir parasal tutarı belirlersiniz, onun sonraki yıllarda belli bir parametreye bağlı olarak artacağını ifade edersiniz ya da başka bir endekse bağlarsınız; bazen bu asgari ücret olur, bazen memur maaş katsayısı olur.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, ben neye üzülüyorum, biliyor musunuz: Bu kadar uğraşıyoruz -130 maddelik bir kanun- şu maddenin, bu kurumun işlevini yapabilmesi noktasında hiçbir alakası yok. Bu olmadan da yapabilir, olsa da yapar olmasa da yapar.

NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bu kadar emekten sonra madem maddeyi bu hâliyle geçirelim, emeğimizin bir değeri...

BAŞKAN – Yani yeri burası mı?

NACİ AĞBAL (Bayburt) – Tamam da emeğimizin bir karşılığı olsun, bu kadar çalıştık ve bir önerge hazırladık, yapmayın.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Bir de sivil toplum örgütü talebi var, onları da dinleyelim.

TOBB HUKUK MÜŞAVİRİ AV. BURKAY ARAZ – Sayın Başkanım, Bakanım, Sayın Komisyon üyeleri; efendim, biz özel sektör üzerine ilave bir yük gelsin istemiyoruz. Şu an, tabii, biz kurulla da çok yakın çalışıyoruz, kurumun da gerektiğinin farkındayız fakat mevzuatlar belli olmadığı için bu 400 bin değil -bizim gördüğümüz- bütün şirketler etkilenecek; 1 milyon 500 bin şirket var. Hepsini buraya dâhil edeceğiz.

Bir de sicile kaydolmak zorunlu olduğu için yani Başkanım sizin anladığınız gibi “Ben bu A şirketini tercih edeyim.” diyemeyeceksiniz çünkü A da B de zaten zorunlu olarak buraya yapmak zorunda. Eğer kaydolmazsa ceza öngörebiliyor zaten kurul. O yüzden bir de ayrıca ilave yük gelmesini istemiyoruz efendim.

Arz ederiz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Fayda açısından yani yararlanma açısından baktığımızda nasıl durum?

TOBB HUKUK MÜŞAVİRİ AV. BURKAY ARAZ – İleriki zamanlarda kişiler için, kişilerin verilerini koruması için faydası var. Gerçekten, yurt dışına veri paylaşıldığında ve kişilerin en ufak bilgilerini sakladıklarında şirketler için de çok büyük faydaları olacak ama ileriki zamanda. Ama sicile kayıt zaten zorunlu, sicile kayıta ayrıca bir fayda görülmeyecek tabii ki ama kurumun gerekliliğinin de farkındayız.

BAŞKAN – Peki.

Sayın Paylan, buyurun.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Buradaki amaç şöyle açıklanmıştı: “Avrupa’daki kurumlar mali özerklik çerçevesinde çalışıyorlar ve hazineden mutlaka para gelmesini beklemeyelim, kurumun mali bir bütçesi, geliri olsun ve böylece mali özerkliğini kazansın.” dendi. Doğru mudur, böyle bakıyorsunuz, değil mi?

BAŞKAN – Onu bütçede sağlayacağız, bütçe görüşmelerinde halledeceğiz onu.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hayır, mesele şu ama: Şimdi, bu, o amaca hizmet etmiyor çünkü tek seferlik aldığımız zaman bunu, ilk yıl ciddi bir geliriniz olabilecek. Diyelim ki 1,5 milyon şirketten bahsediyoruz, 150 milyon lira ama iki yıl sonra bu neredeyse sıfıra düşecek, çok komik rakamlar olacak, yeni kurulan şirketler kaç taneyse o kadar olacak ve mali özerkliğe yani amaçladığınız noktaya ulaşamamış olacaksınız. Amaç mali özerklikse...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Tamam, o zaman da yeni gelir kaynakları...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Nereden olacak yeni gelir?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bakarız, belki kurum...

GARO PAYLAN (İstanbul) – “Bakarız”la olur mu ama?

BAŞKAN – Tekrar önümüzdeki aylarda önümüze gelecektir, öyle anlaşıyor.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Yani sonuç olarak biz bir amaca ulaşamamış oluyoruz. Yani, kurum eğer ki mali özerkliğini sağlamak istiyorsa bunu nasıl sağlayacağını çalışalım Sayın Bakan, bu sağlamıyor. Yani yüz yıl İş Bankası gidecek...

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Bitireyim efendim.

BAŞKAN – Sayın Paylan, çok iyi anlaşılmıştır söylediğiniz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ama olmuyor arkadaşlar, değerli arkadaşlar; bu mali özerkliği hedefliyor ama olmayacak. 2018’de biraz gelir elde edecek, 2019’da yok, yine özerk olmamış olacak. Yani, amaç buysa bunu geri çekelim, bir daha çalışalım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Çam...

MUSA ÇAM (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

33 maddeden oluşan ve geçtiğimiz yıl 24/3/2016 tarihinde Adalet Komisyonunda görüşülen Kişisel Verilerin Korunması Kanunu oradan geçti ve yasalaştı.

BAŞKAN – Sıkıntı o zaten, o bir teşkilat kanunuydu, oradan geçti.

MUSA ÇAM (İzmir) – Şimdi, bugün önümüze üç madde geliyor. Kuşkusuz, yeni kurulan bir kurumla ilgili birtakım mali sorunlar vardır, çözülmesi gerekir, bir itirazımız yok ama şu anda aşağıda, Genel Kurulda görüşülmekte olan nüfus idaresiyle ilgili kanunda da yine bir madde, kişisel verilerin korunmasıyla ilgili bir madde orada görüşülüyor. Geçtiğimiz hafta İçişleri Komisyonunda görüşüldü, şimdi Genel Kurulda görüşülüyor. Şimdi, dolayısıyla, bu kadar parça pürçük bir tasarıyı görüşmenin doğru olmadığını, Sayın Başkan bu üç maddenin tasarıdan çıkarılmasını ve Adalet Komisyonunda en ayrıntılı bir şekilde tartışılmasını... Kuşkusuz mali bir boyutu vardır.

BAŞKAN – Adalet Komisyonunu ilgilendirmiyor, bu bir teşkilat kanunu. Aslında, ilk kuruluşunda yanlış komisyonda görüşüldüğü için biz bugün bu sıkıntıları çekiyoruz burada.

MUSA ÇAM (İzmir) – O zaman toplu buraya gelmiş olsaydı...

BAŞKAN – O zaman geldi, şimdi düzeltmek gene bize düştü, daha önceki organize sanayilerin Sanayi Komisyonunda görüşülmesi gibi.

MUSA ÇAM (İzmir) – Şimdi yani böyle yamalı bohça gibi böyle bir şekilde... Konuya tam hâkim değiliz, 33 madde orada görüşülmüş, şimdi bize mali boyutuyla geliyor. Maliye Bakanlığı yetkilileri hiç Adalet Komisyonuna gidip orada onu...

BAŞKAN – Kadro boyutu var, sadece mali boyut değil, kadroyla ilgili de iş var burada.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Ama üç saattir sadece ücreti konuşuyoruz.

BAŞKAN – Efendim, o maddeye gelmedik, 23 ücretle başlıyor da o yüzden. Biraz sonra 24, 25’e gelince onları da konuşacağız.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Hakikaten Komisyonun çok şeyini aldı.

BAŞKAN – “Anlamsız bu madde.” diyorsunuz, öyle mi?

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Hayır, onu demiyorum.

BAŞKAN – Ha, pardon.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – De ya, de Cemal Kardeşim.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Parasız olmuyor madem, tasarı olarak gelmiş yani Hükümet tasarısının arkasında duruyorsa, bizi de ikna ediyorsa...

BAŞKAN – Sayın Çakırözer, buyurun lütfen.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Başkanım, TOBB temsilcisi “1 milyon 500 bin şirket bu kapsama girecek.” dedi. Hepsinden yani gerçekten 1 milyon 500 bin şirketten para toplanması planlanan amaç mı?

BAŞKAN – Soracağız onu efendim.

Sayın Bekaroğlu...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, bu kurumun özerk, bağımsız olması gibi -başkan yardımcısıydı sanıyorum daha önce gelip konuşan arkadaşımız- böyle bir gerekçe ortaya koymuştu. Şimdi de bundan söz edildi ve mali özerklik de bunun için gerekiyorsa, şimdi, kanunun 29’uncu maddesinde şu gelirler var: Genel bütçeden yapılacak hazine yardımları, kuruma ait taşınır ve taşınmazlardan elde edilen gelirler, alınan bağış ve yardımlar, gelirlerin değerlendirilmesi. Yani “Bu kurum başta kurgulanırken mali olarak da özerk olacak, bu şu sebepten dolayı önemlidir.” deniliyor idiyse gerçekten, bu kurumun böyle komik gelirleri saymaması gerekir. Bağışlar... Yani, bu kuruma kim gelip bağışta bulunacak, niye bulunacak? Bu, gerçekten, yani Türkiye Büyük Millet Meclisi böyle bir yasa çıkardığı için...

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Kalaycı...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Yani Deli Dumrulvari yeni vergiler koymayalım. Sayın Başkanım, size sonuna kadar katılıyorum, bu maddeleri çıkaralım.

BAŞKAN – Evet, Komisyonun iradesi, soracağım.

Sayın Bakan, siz bu önergeye katılıyor musunuz?

NACİ AĞBAL (Bayburt) – Katılıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Bakanın katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kişisel verilerin korunmasıyla ilgili bu maddeleri yaptıktan sonra bir yarım saat ara vereceğim.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ya, altı ay sonra tekrar gelecek bu madde.

BAŞKAN – 124’üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 124- 6698 sayılı Kanunun 27 nci maddesinin dördüncü fıkrasına “diğer kamu görevlileri kurumlarının muvafakati” ibaresinden sonra gelmek üzere “, hâkim ve savcılar ise kendilerinin muvafakati” ibaresi eklenmiştir.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Başkan, şu oylamalarda sayar mısınız lütfen? Biz daha kalabalığınız burada “hayır” diyenler.

BAŞKAN – Tamam, sayarım.

124’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Başkan, oylar mısınız lütfen?

BAŞKAN – Oyladım kardeşim, Allah Allah!

125’inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 125- 6698 sayılı Kanunun 29 uncu maddesinin ikinci fıkrasına, (b) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bent eklenmiş ve diğer bentler buna göre teselsül ettirilmiştir. “

c) Veri sorumluları sicil ücreti.”

BAŞKAN – Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Bakın, bakın lütfen. Sayın efendim, sayın!

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sayın Başkan, bir söz alabilir miyim?

BAŞKAN – Sayın Bakan, oylama yapıyorum. Bu aşamada nasıl söz vereceğim?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Oylamadan önce bir söz alabilir miyim?

BAŞKAN – Buyurun...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hayır hayır, lütfen ama oylama yapılıyor.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bu konuyla ilgili bir ara verebilir misiniz? Bir çalışalım.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ama oylama yapıyoruz. Bakın, oylamaya geçildi.

BAŞKAN – Sayın Bakan, ben oylama yaptım, tekrar soruyorum...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Reddedildi.

BAŞKAN – 125’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 9’a 9, benimle beraber 10; kabul edilmiştir.

126’ncı maddeyi okutuyorum...

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Sayın Başkan kilit olduğunu göstermeye çalıştı herhâlde.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Efendim, biz 10 kişiyiz. Sayın Başkan, burası 10 kişi.

BAŞKAN – Arkadaşlar, 126’yı okutuyorum...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Olmayanlar var!

BAŞKAN – 1 kişi var efendim.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Biz 10 kişiyiz.

BAŞKAN – 10 da burada var, benimle beraber 1 kişi fazla oluyor.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hayır, şimdi geldi o 1 kişi.

BAŞKAN – Arkadaşlar size de mesajı artık subliminal vermeyeceğim.

126’yı okutuyorum:

MADDE 126- 6698 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 2- (I) En az dört yıllık lisans öğrenimi veren siyasi bilgiler, iktisadi ve idari bilimler, iktisat, hukuk ve işletme fakültelerinden, mühendislik fakültelerinin elektronik, elektrik-elektronik, elektronik ve haberleşme, bilgisayar, bilişim sistemleri mühendisliği bölümlerinden ya da bunlara denkliği Yükseköğretim Kurulu tarafından kabul edilen yurtiçi ve yurtdışındaki yükseköğrenim kurumlarından mezun olanlardan; mesleğe özel yarışma sınavı ile girilen ve belirli süreli meslek içi eğitimden ve özel bir yeterlik sınavından sonra 657 sayılı Kanunun 36 ncı maddesinin “Ortak Hükümler” başlıklı bölümünün (A) fıkrasının (I I) numaralı bendinde belirtilen unvanlara ilişkin kurumların merkez teşkilatlarına ait kadrolara atanmış ve bu kadrolarda aylıksız izin süreleri hariç en az iki yıl bulunmuş olanlar ile öğretim üyesi kadrolarında bulunanlar, Yabancı Dil Bilgisi Seviye Tespit Sınavından en az yetmiş puan almış olmak ve atama tarihi itibarıyla kırk yaşından gün almamış olmak kaydıyla, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde Kişisel Verileri Koruma Uzmanı olarak atanabilirler. Bu şekilde atanacakların sayısı onbeşi geçemez.

BAŞKAN – Evet, maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın Kuşoğlu, buyurun lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ara verecekseniz konuşmayayım.

BAŞKAN – Vereceğim.

Değerli arkadaşlar, birleşime saat 17.00’ye kadar bir saat ara veriyorum ve grup sözcülerimizi lütfen benim odama davet ediyorum.

Kapanma Saati:15.49

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 17.00

BAŞKAN: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

BAŞKAN VEKİLİ: Mehmet Şükrü ERDİNÇ (Adana)

SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)

KÂTİP: Emine Nur GÜNAY (Eskişehir)

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, 9’uncu Birleşimin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

Görüşmelere kaldığımız yerden devam edeceğiz.

Sayın Bakan, hoş geldiniz, öncelikle yeni görevinizde başarılar temenni ediyoruz.

İş sağlığı ve güvenliği maddelerine dün başlamıştık ama ara vermiştik. 104, 105 ve 106’ncı maddeleri şimdi işleme alacağız.

Az önce içeride grup sözcülerimizle de yapmış olduğumuz toplantı neticesinde 104 ve 106’ncı maddelerin tasarı metninden çıkarılması ve 105’inci madde üzerinde de bir önergeyle değişiklik yapılması hususunda mutabık kaldık.

MADDE 104- 20/6/2012 tarihli ve 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun

26 ncı maddesinin birinci fıkrasının (m) bendinde yer alan “hazırlayıp Bakanlığın değerlendirmesine sunmadan işyerini faaliyete geçiren, işletilmesine Bakanlıkça izin verilmeyen” ibaresi “hazırlamadan” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 106- 6331 sayılı Kanunun 29 uncu maddesinin ikinci fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

BAŞKAN - 104 ve 106’ncı maddelerin çıkarılması önergesini okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/884) esas numaralı Kanun Tasarısı’nın 104 ve 106’ncı maddelerinin tasarı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Cemal Öztürk

Giresun

BAŞKAN – Sayın Bakan, önergeye katılıyor musunuz?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI JÜLİDE SARİEROĞLU (Ankara) – Katılıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Bakanın katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

104 ve 106’ncı maddeler tasarı metninden çıkmıştır.

105’inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 105- 6331 sayılı Kanunun 30 uncu maddesinin birinci fıkrasının (ğ) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“ğ) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ve Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı ile müştereken, büyük endüstriyel kazaların önlenmesi ve etkilerinin azaltılması için alınacak tedbirler, büyük endüstriyel kaza oluşabilecek işyerlerinin belirlenmesi ve sınıflandırılması, yeni kurulacak veya halen faaliyette bulunan

işyerleri için büyük kaza önleme politika belgesi veya güvenlik raporunun hazırlanması, incelenmesi, güvenlik raporu olmaması durumunda işin durdurulması ve işin devamına izin verilmesi ve büyük endüstriyel kazaların önlenmesi ve etkilerinin azaltılmasına ilişkin diğer hususlar.”

BAŞKAN – Sayın Bakan, maddeye ilişkin bir açıklama rica edelim lütfen.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI JÜLİDE SARİEROĞLU (Ankara) – Peki.

Tüm Komisyon üyelerimizi saygıyla selamlıyorum, kolaylıklar diliyoruz. Uzun süredir bayağı yoğun bir mesai içerisindeyiz, emekleriniz için de çok teşekkür ediyoruz, tüm Komisyon üyelerimize, uzman arkadaşlarımıza, takip eden basın mensuplarımıza.

Şu anda hâlihazırda aslında uygulanan ve gerçekten önemli bir konu büyük endüstriyel iş yerlerimizle alakalı olarak yapmış olduğumuz bu düzenleme. Normalde hâlihazırda 2010 yılından itibaren uygulanan bir sistemimiz var. Daha öncesinde Çevre ve Şehircilik Bakanlığımız tarafından 2012 yılında yapmış olduğumuz 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu’yla da Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığımıza yükümlülük veren bir konu. Bununla ilgili olarak aslında herhâlde dün akşamki yaşanan görüşmelerde bazı kavramsal tartışmalar yaşanmış. Normalde biz bu maddeyi düzenlemesek bile bu büyük endüstriyel iş yerlerimize yönelik denetim faaliyetlerimiz sürüyor. Hatta bu denetim faaliyetlerimiz çok da detaylı olarak Seveso diye Avrupa Birliği direktifleri doğrultusunda hazırlamış olduğumuz yönetmelikler çerçevesinde -iki tane yönetmeliğimiz var- bu kapsamda devam ediyor. Beş sene içerisinde her yıl yedi tane hususla ilgili denetim yapmak yükümlülüğümüz var zaten Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı olarak. Bu kapsamda organizasyon, personel, büyük kazaların belirlenip değerlendirilmesi, risk analizleri, işletmenin kontrolü, sürdürülebilir önlemler alınıp alınmaması, acil durumlar için planlama, performans sistemlerinin buna organizasyon olarak uyumlu olup olmaması gibi, değişim yönetimi, işletmelerin şartlarıyla alakalı yaşanan değişimlere ilişkin uyum kapasitesi gibi konularda denetimlerimizi yapıyoruz. Bu önerdiğimiz düzenlemeyle ilgili olarak güvenlik raporu konusu var yapılan denetimlerden farklı. Bu, meydana gelebilecek olan büyük kazalarda -biliyorsunuz endüstriyel işyerlerimiz kapsam itibarıyla geniş alanları etkileyecek riskte kazaların olma ihtimali olan yerler- AFAD’ı sürece dâhil ediyoruz yaptığımız yönetmelikteki değişikliklerle. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı olarak üçlü bir yapıda bu süreçleri incelemek, takip etmekle ilgili bir düzenleme gerçekleştiriyoruz.

AFAD’ın sürece zaten dâhil olmasıyla ilgili, dâhil olduktan sonra şu anda hâlihazırda ikinci seviyedeki Seveso yönetmeliği üçüncü seviyeye çıkıyor ve çok daha büyük yükümlülükler ve daha titizlikler devreye girmiş oluyor. Bugüne kadar yasal düzenlemede iki tane maddeyi de çıkardık. Bu çıkardığımız maddelerdeki gibi güvenlik raporlarını hazırlama yükümlülüğü, hâlihazırda iş yerleri ve yeni açılacak iş yerleriyle alakalıydı. Geri çektiğimiz maddelerden sonra biz yeni açılan iş yerlerinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığımıza bu güvenlik raporlarının gönderilmesi yükümlülüğünü muhafaza ediyoruz ama hâlihazırda devam eden iş yerlerinde denetimlerimizi...

BAŞKAN – Sunulması yükümlülüğünü muhafaza ediyoruz.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI JÜLİDE SARİEROĞLU (Ankara) – Sunulması yükümlülüğünü evet, muhafaza ediyoruz. Ama hâlihazırda faaliyetine devam eden iş yerlerinde bu raporların bildirimi ve haber verilmesi üzerine yerinde inceleme yapmayla ilgili bir düzenleme gerçekleştireceğiz şu anda. Yaptığımız bu düzenlemeyle Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı olarak bu raporların iş yerinde belirtilen, raporlar içerisinde belirtilen, güvenlik raporları içerisinde belirtilen önlemlerin yerinde incelenerek gerçekçi olup olmadığı, ne kadar hassasiyetle hazırlandığıyla ilgili daha titiz bir çalışma yapma isteği, süreçleri daha hızlı yerine getirme isteği... Zaten mevcut yaşamızda bu işyerlerinin 31/12/2018 tarihine kadar bu güvenlik raporlarını hazırlaması ve bu raporlarla ilgili olarak

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı olarak yükümlülüklerimizi yerine getirme sorumlüğümüz var. Bu düzenlemeyle birlikte bu sorumluluğumuzu daha hızlı, daha etkin şekilde yapmayla alakalı olarak bir yetki alıyoruz. Üzerimize yeni bir alan, konunun hassasiyeti, ülkemiz açısından önemi nedeniyle yeni bir çalışma alanı, etkili bir çalışma alanı oluşturulmuş olacak.

Yönergemiz de herhâlde hazırlanıyor değişikliklerle ilgili.

Söyleyeceklerim bu kadar.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Önerge gelmedi Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önergeyi vereceğim, daha hazırlanıyor.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Paylan.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, öncelikle görevinizde başarılar dilerim, zor bir görev altındasınız.

Sayın Bakan, değerli arkadaşlar; ortalama her gün üç iş cinayeti yaşadığımız bir ülkede yaşıyoruz. Avrupa’da iş cinayetlerinde birinciyiz ve özellikle de bu yüksek riskli kurumlarda, kuruluşlarda bu iş kazaları, iş cinayetleri söz konusu oluyor ve bu şirketlerde, bahsedilen bu yüksek riskli şirketlerde yakın tarihte, daha on gün önce TÜPRAŞ’taki patlamayla gördük ki 4 işçimizi orada maalesef kaybettik. Bu risklerin minimize edilmesi hem iş cinayetleri anlamında hem de... Bu TÜPRAŞ dediğimiz kurum mesela, yalnız TÜPRAŞ’ı değil, koskoca İzmit’i ilgilendiriyor ve bulunduğu diğer şirketleri. TÜPRAŞ örneğinden veriyorum ama diğer şirketler de eğer herhangi bir afet yaşanması durumunda yalnızca işçileri değil topyekûn bir bölgeyi ilgilendiren afetlere yol açabilecek kurumlar. Bir kimya şirketinde bir patlamayı düşünün, orada bir gaz sızıntısını düşünün, topyekûn bir ilçeyi maalesef berhava edebilecek, iş kazalarına yol açabilecek potansiyeli var. Bu anlamda Sayın Bakanın hassasiyetine saygı duyuyorum ve bunun bir an önce giderilmesi için gerekli düzenlemeyi yapmalıyız ama etkin bir şekilde yapmalıyız. Yani, mesela, 104’üncü maddeyi kaldırdınız devreden ama Sayın Bakan, orada önerilerim şu çerçevede olurdu: Orada 80 bin TL’lik bir ceza öngörülüyor. Ya Allah’ınızı severseniz TÜPRAŞ’ın şimdi cirosu herhâlde 20 milyar TL filan, yıllık kârı 2-3 milyar TL kazanan bir şirketten bahsediyoruz. 80 bin TL ceza duruyor orada arkadaşlar. Koskoca TÜPRAŞ için -örnek olarak söylüyorum, onun gibi başka şirketler de var- hani devde tüy olmayan bir cezayla caydırıcı olabileceğini düşünüyor muyuz? Değil. Cezalar caydırıcı olmalı. Bazı şirketler için de 80 bin TL caydırıcı olabilir ama küçük işletmeler için bu geçerli olabilir. Bu çerçevede bu raporların bir an önce yazılması, Bakanlığın da denetimleri bir an önce yapması için ne gerekiyorsa yapalım. Bu maddeyi etkin bir şekilde çalışalım ama bunu yapmayanlarla ilgili de -burada eksiklik o noktada Sayın Bakan- yapmama durumunda ne tip müeyyideyle karşılaşılacağı konusunda... Kapatma hâlâ devrede diyorsunuz ama sonuçta bunlar stratejik şirketler, o stratejik güçlerini kullanıyorlar. “Ya, sen TÜPRAŞ’ı kapatamazsın ki, benzin istasyonları benzinsiz kalır.” diyebilir veya başka, savunma sanayisinde olan şirketlerimiz var, bu güçlerini kullanabilir. Buna karşı da işçinin gücünü veya kamuoyunun gücünü kullanmamız lazım. Bakanlığın da bununla ilgili elinde bu maddeye dercetmemiz gereken öyle bir müeyyidesi olmalı ki “O yılın cirosunun yüzde 3’ü kadar ceza uygulanır.” deyin bakalım bir tane şirket kalır mı? “Cironun yüzde 3’ünü ceza olarak uygularım.” deyin bakalım, inanın sizin kapınızda sıra olurlar o şirketler “Aman benimkini bir an önce hallet.” demek için 31/12/2018’e kadar. Bu anlamda bu hassasiyetinize saygı duyuyorum ama bu hassasiyetinizi çeşitli müeyyidelerle donatarak bir an önce nasıl olabileceğine çalışalım derim. Burada o konu eksik. Yani, kapatmak cezası var ama siz asla, bakın, TÜPRAŞ örneğinden gidiyorum, kapatamazsınız. Nasıl kapatırsınız? Bir cezanız varsa, elinizde bir sopanız varsa “Bak, cironun yüzde 3’ü ceza gelir.”

derseniz ancak o kapatma cezası... Kapatamayacağınızı bildiği için o cezayla o sopayı göstermiş olabilirsiniz. Burada o gücünüz eksik Sayın Bakan. Bu konuda çalışmanızı veya hep beraber Komisyon olarak bu müeyyideyi koymamızı öneriyorum arkadaşlar. Bu maddeye onu koyalım veya 104'üncü maddeyi tekrar ihdas edip "O ilgili yılın cirosunun yüzde 3'ü ceza uygulanır." diye bir madde koyalım. Yönetmelikte 31/12/2018'e kadar bu işin tamamlanması gerektiği durumu var ama yönetmelikler değişir arkadaşlar. Biliyorsunuz, biz hep burada kanunlarla ilgili erteleme kararları veriyoruz. İşte iş güvenliğiyle ilgili efendim, çeşitli sınırlamalar koyduk biliyorsunuz, iş kazaları sonucu. Soma olduktan sonra belli kısıtlar koyduk, sonra baktık onlardan geri adımlar atılmaya başlandı, süreler uzatılmaya başlandı. Bu çerçevede 31/12/2018'e kadar net bir şekilde bütün bu raporların tamamlanması ve Bakanlığın incelemeleri yapması ve gerekli raporların düzenlenip, işletmede gerekiyorsa mühürlenip korunması ve idarede de hani bir kasa mı olur ne olacaksa orada korunması çerçevesinde düzenleme yapılması gerektiğini düşünüyorum ve bunu da 31/12/2018 tarihli yönetmelikle bırakmayıp yasaya dercedelim diyorum. Hem Bakanlığı bağlamış oluruz hem şirketleri bağlamış oluruz hem de şirketlere şimdi koyacağımız bir ceza maddesiyle "O tarihe kadar tamamlamayanlar 2018 yılı bütçesinin yüzde 3'ü kadar bir cezayla karşı karşıya kalır." derseniz Bakanlığın elini güçlendiririz, şirketlere de bir sopa göstermiş oluruz, hepsi de bu konuda tamamlamak için Bakanlığın kapısında o zaman sıra olurlar.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Kuşoğlu, buyurun lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, tekrar, ilk defa geliyorsunuz hayırlı uğurlu olsun göreviniz.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI JÜLİDE SARİEROĞLU (Ankara) – Plan ve Bütçe Komisyonuna da ilk defa geliyorum.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Evet, başarılar diliyoruz.

Şimdi, bu maddede mevcut durumda Çevre ve Şehircilik Bakanlığıyla birlikte müştereken büyük endüstriyel kazaların önlenmesi ve etkilerinin azaltılması amacıyla alınacak tedbirler, büyük endüstriyel kaza oluşabilecek iş yerlerinin belirlenmesi ve sınıflandırılması ve büyük kaza önleme politika belgesi veya güvenlik raporunun hazırlanmasıyla ilgili yetkileriniz vardı. Bununla ilgili ne eksiklik söz konusu oldu yani çalışmalar sırasında ne tür bir eksiklik söz konusu oldu ki ilave olarak yeni kurulacak veya hâlen faaliyette bulunan iş yerleri için de deniyor? Yani, hâlen faaliyette olan ve yeni kurulacak iş yerleri için olacaktı bu zaten yani onda bir tereddüt yok, bu ilave olarak geliyor. Bir de "uygulanması"nı çıkarıyoruz, "incelenmesi" diyoruz...

BAŞKAN – Çünkü bir geçici maddeyle de, bütün bu işlerin tamamlanması için ilave edeceğimiz bir maddeyle -önerge gelecek şimdi- bir süre veriyoruz burada Bakanlığa, bu işleri tamamlaması için.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ben de onu diyecektim, burada bir süre şartı yok, neden?

BAŞKAN – Önergesi hazırlanıyor, bir geçici madde, onun önergesini şimdi dağıtacağım size.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bir de işin devamına izin verilmesi ve büyük endüstriyel kazaların önlenmesi ve etkilerinin azaltılmasını... Yani burada büyük firmalarda işi durduracaksınız, bu yeterli olacak mı? Yani işin durdurulması için bir gerekçe olması lazım. Hemen mahkemeye giderler yani işin durdurulması hem istihdam açısından hem üretim açısından sıkıntılar, sakıncalar taşıyan bir konu, uygulanması biraz zor olan bir konu. Bununla hemen olabilecek mi? Bir yönetmelikle bunu yapabilecek miyiz? Kanuna ilave olarak başka şeyler almak gerekmiyor mu?

BAŞKAN – Önce para cezalarıyla geçecekler herhâlde.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Cezası 80 bin lira.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yok demiyor onları, bilmiyorum ama burada yeni getiriyoruz.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI JÜLİDE SARİEROĞLU (Ankara) – O zaten vardı.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Güvenlik raporunun olmaması durumunda işin durdurulması ve işin devamına izin verilmesi ve büyük endüstriyel kazaların önlenmesi ve etkilerinin azalmasına ilişkin, onları yeni getiriyoruz.

BAŞKAN – Ceza miktarını kanunla mı belirlemişiz, yönetmelikle mi belirlediniz yetki altında?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Kanunda yazıyor, 104’te 80 bin lira diye. Yani, TÜPRAŞ’a 80 bin lira ne yapar Allah aşkına?

BAŞKAN – Peki.

Sayın Kuşoğlu, devam edin lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Bakan, bunu yapmak uygulamada zordur hakikaten, üretimin durdurulması, faaliyetine ara verdirilmesi zor bir konu, bunun için farklı şartların olabilmemesi lazım. Garo Bey’in dediği gibi, 80 bin lira bazı yerler için önemli bir rakam olabilir ama çoğu yer için de değildir. Yani, endüstriyel kazaların olabileceği yerlerin çoğunda da bu çok anlamsız olabiliyor. Uygulamada nasıl oldu şimdiye kadar?

Teşekkür ederim.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Önerge gelmedi mi Sayın Başkan? Görüp konuşacağız.

BAŞKAN – Şöyle, bu işlemlerin yapılması için bir süre veriyoruz. Onu yeni madde ilavesi olarak imza atın, dağıtın lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yani, ben kısaca uygulamayı da sordum Sayın Bakanım, uygulamada ne oldu, ne sıkıntı oluştu da ne kadar iş yeri bu kapsama alındı, incelendi, bu kapsamda sorun çıktı? Onunla ilgili bilgi verebilir misiniz?

BAŞKAN – Sayın Bakanım, Bülent Bey’in sorularını takip edebildiniz mi?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI JÜLİDE SARİEROĞLU (Ankara) – Evet.

BAŞKAN – Sayın Kalaycı, buyurun.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, ben de göreviniz hayırlı olsun diyorum ve başarılar diliyorum.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI JÜLİDE SARİEROĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Şimdi, bu ceza meselesinde kanuna telefonda internetten bakıyorum da bu cezalarla ilgili çalışan sayısına ve tehlike riskine göre artırma öngörülüyor. Yalnız, güncellemeyle ilgili bir husus bulamadım. Yani, buradaki para cezaları hangi tarihte hüküm konulduysa o tarihte kalmış gibi görünüyor. Güncelleme yapılıyor mu Sayın Bakanım? Mesela, biraz önce bahsi geçen 80 bin lira 2012 yılında kanun çıkarken konulmuş. Yani, onu yeniden değerlemeyle bugüne getirme gibi bir şey yapmıyor muyuz? Yoksa onu yapaım mutlaka.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI JÜLİDE SARİEROĞLU (Ankara) – Var.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Ha, yani yeniden değerlendirme var mı? O zaman 80 bin liranın şu anki karşılığı tehlikeli bir yerde kaç lira, ezbere biliyor musunuz?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI JÜLİDE SARİEROĞLU (Ankara) – 324 bin lira.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Yani, 80 bin liradan iyi hiç olmazsa.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ama TÜPRAŞ’a ne yapar 324 bin lira.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Yok, doğru, ona katılıyorum.

Tamam, ben onu öğrenmek istemişim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Çam, buyurun lütfen.

MUSA ÇAM (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, hoş geldiniz. Tebrik ederiz, başarılar dileriz.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI JÜLİDE SARİEROĞLU (Ankara) – Teşekkürler.

MUSA ÇAM (İzmir) – Tabii, önemli bir maddeyi görüşüyoruz, işçi sağlığı, iş güvenliğini ilgilendiren ve Çalışma Bakanı olarak da tabii ki özellikle son yıllarda yaşanan iş cinayetlerini hep birlikte takip ediyoruz. En son birkaç gün önce Şırnak’ta bir maden kazası yaşandı. Bununla ilgili tahmin ediyorum ki bilgi vereceksiniz bizlere. Ancak, Enerji Bakanımız dedi ki: “Ruhsatsız bir iş yerinde kaza oldu.” Ama daha sonra yapılan araştırmalarda bu yılın ocak ayında yapılan bir ihale sonucunda firma ihaleyi almış ve ruhsatlı bir iş yeri ama iş güvencesi, iş kazalarını önleyecek yeteri kadar önlem ve tedbir almadığını görüyoruz.

Şimdi, bizim ülkemizde maalesef bu iş kazalarıyla, işçi sağlığıyla ilgili yeteri kadar önlem alınmadı. Böyle kanunlara maddeler tek tek dercediliyor. Oysa, işçi sağlığı, iş güvenliğiyle ilgili daha kapsamlı bir çalışma yapıp Türkiye’deki iş kazalarını önleyecek önlemleri ve tedbirleri almamız gerekiyor. Zaman zaman arkadaşlarımız, Hükûmet üyeleri on beş yıllık AKP iktidarı dönemindeki birtakım rekorlardan bahsediyorlar ama iş kazalarıyla ilgili rekorlar da yine bu dönemde. Yaklaşık olarak, 2002 yılından beri ortalama her yıl 1.500 işçi kardeşimiz hayatını iş kazalarında yitirmektedir. Yani on beş yılla çarptığımızda gerçekten çok önemli bir sayıda arkadaşımız, kardeşimiz hayatını kaybetti. Benden önceki arkadaşım da söyledi yani iş kazalarında, iş cinayetlerinde Avrupa 1’incisiyiz yani. Bizim, bundan kurtulmamız gerekiyor ve yeteri kadar önlem ve tedbirler almamız gerekiyor. Şimdi, bu düzenlemeyle birlikte büyük işletmelerde, iş risklerinin olduğu yerlerde kaza riskini minimuma düşürmek için bir önlem ve tedbir alıyorsunuz, AFAD’ı da devreye sokuyorsunuz, Çevre ve Şehircilik Bakanlığını devreye sokuyorsunuz ama yeteri kadar önlem alınmıyor. Örneğin, mesela, 50’den az işçi çalıştıran iş yerlerinde iş sağlığı ve güvenliği uzmanlarının istihdamı 2020 yılına kadar uzatıldı yani. Şimdi bunun uzatılmaması gerekiyor. Bir an önce 50’den az olan iş yerleri dâhil olmak üzere...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI JÜLİDE SARİEROĞLU (Ankara) – 2020’ye uzatılan sadece az tehlikeli iş yerleri.

MUSA ÇAM (İzmir) - Bu ertelemeler bizim iş yerlerindeki iş kazalarını tetikliyor, bunları ertelemememiz gerekiyor. O nedenle önümüzdeki günlerde Çalışma Bakanlığı bütçesi görüşülürken bu iş kazalarıyla ilgili konuyu daha detaylı bir şekilde masaya yatıracağız ve bunları konuşacağız.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Kesinlikle.

Ben teşekkür ederim.

Sayın Bekaroğlu...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Sayın Başkanım, bu değişiklik tam olarak gelmediği için...

BAŞKAN – Şöyle efendim...

Dağıtmadınız mı önergeyi?

Şöyle söyleyeyim: Madde üzerinde sadece bir redaksiyon yetkisi isteyeceğim, onun dışında bir değişiklik söz konusu değil ama bu işlerin yapılması için bir geçici maddeyle bir süre veriyoruz, 31/12/2018, önergeyi de dağıttım.

Buyurun.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Sayın Bakanım, buraya geçmeden, kısa... Bu Şırnak'taki kazada 7 madenci öldü ve dendi ki "Ruhsatsızdır." Dört sene evvel kapatılmış, gelen değişik bilgiler var, benim aldığım bilgiler ama çalışmaya devam etmiş ve son üç senede 3 kişi daha ölmüş, devam etmiş bunlar ve şimdi 7 kişi ölüyor ve Enerji Bakanı da çıkıyor diyor ki "Bu ruhsatsızdır, yani bizim bir şeyimiz yok." Bakıyoruz, ne yapıldı? İş yeri sahibi ile 2 yetkili gözaltına alındı. Sayın Bakanım, bir ilde böylesine bu çapta maden, kömür üreten bir ocakta dört seneden beri izinsiz, ruhsatsız çalışılıyor, peki sizin denetimler bir kere gitmediler mi, hiç haberleri olmadı mı, duymadı mı? Bir insanın değeri kaç liradır yani, bana birisi gelsin anlatsın, bir empati yapsın, bir yakının hayatı herhangi bir parayla ölçülebilir mi? Birisi çıksın desin ki "Şu kadar paraya tamam." Öyle bir şey var mı? İnsandan kıymetli, bir insanın yaşamından kıymetli ne var? Başkalarına öyle geliyor, istatistik, 3 kişi, 5 kişi, 10 kişi, 300 kişi, peki bir yakınımız olduğu zaman dünya, yüzde yüz bütün dünya yok oldu, o şekilde kabul ediyoruz. Peki, bunları yaparken, elbette üretim, elbette işte ülkenin ekonomisini, bütün bunları göz önüne alacağız ama her şeyi, bütün bu her şeyi insan için yapmıyor muyuz?

Şimdi, bu düzenlemede, evet, 2 tane madde çıkarıldı ama netice itibarıyla gelen şey burada da "İncelenmek üzere Bakanlığa gönderilmemesi ve Bakanlığın yetersiz bulması durumunda..." bu cümleler buradan çıkıyor. Öyle anlaşılıyor ki ya büyük iş yerleri, endüstriyel kazalar olabilecek iş yerleri bu güvenlik belgelerini zamanında hazırlamamış. Öyle mi? Ne olmuş peki? Bu kanun yeni çıkmış değil, vardı, bir düzenleme yapıyorsunuz şimdi ve geçici maddeyle de 31/12/2018 tarihine kadar tamamlanır. Ne tamamlanır? "Kanunun 30'uncu maddesinin birinci fıkrasının (g) bendinde hâlen faaliyette bulunan işletmelere getirilen güvenlik raporlarının hazırlanması." Demek ki hazırlanmamış bu raporlar ki yeni bir süre tanınmıyor. Yani, öyle değilse Sayın Bakanım? Hazırlanmış da yeniden bir süre mi tanıyoruz? Niye böyle bir değişiklik ihtiyacı duyuluyor? Bizim anladığımız burada, Bakanlığın denetimi raporu hazırladı mı tamam, yeter yani Bakanlığın onu incelemesi, uygun görmesi görmemesi önemli değil gibi bir anlam çıkıyor buradan. "Redaksiyon" dedi Sayın Başkanımız, nasıl bir redaksiyon yapacak da bu anlamalar düzeltilecek? Netice itibarıyla bunlar herhangi bir mahkemeye, yargıya yansıdığı zaman bunu okuyacak insanlar, hukukçular falan okuyacaklar, kanun koyucu ne demek istemiş bu cümlede, tam olarak nedir bu bunun anlaşılması gerekiyor. Bence bu yazılmış şeklinde uygulamaması, uygulanması... "Uygulanma" kavramını niye çıkarıyorsunuz? Ne demek yani uygulanma? Yani, bu kaza önleme politika belgesi veya güvenlik raporunun hazırlanması ve niye zamanında... İncelenmesini getiriyorsunuz şimdi. Ve "Uygulanması" bunu çıkarıyorsunuz. "İncelenmek üzere Bakanlığa gönderilmesi veya Bakanlıkça yetersiz bulunması"nı kaldırıyorsunuz, bu cümleyi. Bunlar tam anlaşılmıyor. Normalde ben şunu anlıyorum yani: Burada işverenler bunları yapmamışlar, mevcut şeyleri yapmamışlar, şimdi ciddi bir yaptırımla karşı karşıya kalacaklar ve dolayısıyla bunlar kaldırılıyor, böyle anlaşılıyor. Ne peki? Buyurun siz söyleyin.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Tamaylıgıl...

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben bir soru soracağım. Yani, tabii genel değerlendirmeler yapıldı, bu konu üzerinde de bir çalışma yaptınız da bu büyük endüstriyel kazaların kontrolü ve etkilerinin azaltılması hakkında yapılan yönetmelik çalışmalarının temelinde burada bakıldığında Avrupa Konseyi direktiflerinin içerisinde yer alan Seveso 2 direktifi var. Şimdi, bizim ülkemiz de bu mevzuata uyum için çalışmalar yaptı ve direktifin uyumlaştırılması projesi de gerçekleştirildi. Bu projenin çıktısı olarak da bu kontrol hakkındaki yönetmelikle ilgili çalışmalar yapıldı ve yönetmelik -aşağı yukarı- önce 2010, sonra 2013 -yanılmıyorsa- bu düzenlemeler gerçekleşti. Şimdi, buradaki o yönetmelik, burada yapılan değişiklikler ve buna bağlı olarak ortaya çıkacak sonuçlar bu Avrupa Konseyi direktifi paralelindeki yapılan düzenlemelerle uyumlu mu ve Çevre Bakanlığıyla beraber mi bu uyum sağlanıyor? Çünkü, buradaki uyumlaştırma direktiflerine bugün yapılan düzenleme veya tarihlendirmelerin etkisi ne olacaktır. Burada bu yönetmeliğin iş sağlığı veya güvenliği açısından uygulanmasında da zaten sorumluluklar Bakanlığınıza tevdi edilmişti. Bu konuyla ilgili olarak Seveso yani Avrupa Konseyinin ortaya koymuş olduğu direktiflerle uyumluluğu konusunda da bilgi verirsiniz teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Kuşoğlu...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Bakan, demin sorduğuma ilave olarak, bu önerge gelince hâlen faaliyette olan işletmelere...

BAŞKAN – Çok özür dilerim, 2018’e çekeceğiz onu, orada bir takdim tehir var, 31/12/2018 olacak o 2019.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ha, 2018 olacak. Çünkü arada bir süre kalıyor en az bir yıllık, bu süre içerisinde kurulanlarla ilgili bir boşluk doğmuş oluyor.

BAŞKAN – 2018, 2018.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Evet, şimdi 2018’e çekince oluyor, tamam.

BAŞKAN – 2018.

MUSA ÇAM (İzmir) – Ama yine uzun bir süre. Niye öyle uzatılıyor?

BAŞKAN – Zaten şu anki yönetmeliklerinde de 31/12/2018. Bu yönetmelikle süreyi uzatma yetkisini Sayın Bakanın elinden alıp kanunla bunu dercediyoruz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Peki, 2018 içerisinde hâlen faaliyette bulunan işletmelere getirilen güvenlik raporlarının hazırlanması yükümlülüğü 31/12/2018, hâlen faaliyette olanlar için. Peki, 2018’de faaliyete geçenler için ne zamana kadar hazırlanacak?

BAŞKAN – Zaten kendi 104 ve 106’ncı maddelerde onlarla ilgili düzenlemeler orada var.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Var mıydı orada?

BAŞKAN – Var, değişmedi.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ne kadar zamandan beri bunlar hazırlanmamış da şimdi iki sene daha süre veriliyor?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI JÜLİDE SARİEROĞLU (Ankara) – İki sene daha süre vermiyoruz, normal sürenin...

BAŞKAN – Sayın Bakan, mikrofonu önünüze çekerseniz...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI JÜLİDE SARİEROĞLU (Ankara) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Gerçi iki söz daha var, müsaade ederseniz onlara da vereyim.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI JÜLİDE SARİEROĞLU (Ankara) – Tamam.

BAŞKAN – Zonguldak Milletvekilimiz Sayın Demirtaş, buyurun.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Öncelikle ben Sayın Bakana yeni görevi nedeniyle başarılar diliyorum, hayırlı olsun diyorum.

Tabii, iş ve çalışma yaşamının çok önemli büyük sorunları var, çözülemeyen ağır sorunları var. Bu sorunlardan bir tanesi de maalesef iş kazaları. Tabii, burada getirilen maddeye baktığımızda, büyük endüstriyel kazaların önlenmesine yönelik bir madde gibi gözüküyor. Dün akşam yapılan açıklamada, müsteşar yardımcısının yapmış olduğu açıklamadan anladığımız, referans olarak da Avrupa Birliği mevzuatı olan (96/82) Seveso II yani Tehlikeli Maddeler İçeren Büyük Kaza Risklerinin Kontrolüne İlişkin Direktif ile Seveso III yani Tehlikeli Maddeler İçeren Büyük Kaza Risklerinin Kontrolüne İlişkin Direktif’i almışlar.

Şimdi, tabii, bu direktiflere baktığımız zaman, büyük endüstriyel kazaları önce bir açmak lazım. Yani büyük endüstriyel kazalar elbette iş kazasıdır her şeyden önce ve işçi ölümlerine ve yaralanmalarına yol açar. Ancak büyük endüstriyel kazaların bir başka özelliği daha vardır. Nedir bu? Çevreye yani doğaya verilen zararlar ve o bölgede yaşayan diğer insanlara, o işletmede çalışmayan diğer insanlara verilen zararlar.

Bu nereden geliyor, bu Avrupa Birliği direktifi nereden geliyor? Bu Avrupa Birliği direktifi İtalya’nın Seveso kasabasında 10 Temmuz 1976 tarihinde olan bir kazadan sonra gündeme geliyor. Burada kimyasal bir fabrikadaki zehirli gazların kaza sonucu çevreye yayılması sonucu hayvan ölümleri ve insan ölümleri meydana geliyor. Bundan dolayı da kasabanın tamamının kirlendiği anlaşıyor ve bundan sonra da Seveso I Direktifi çıkarılıyor, Seveso II Direktifi çıkarılıyor ve en son olarak da Seveso III Direktifi çıkarılıyor.

Bizim ülkemizde bu Avrupa Birliği direktifi referans alınarak 2010 yılında bir yönetmelik çıkarılıyor. Bu yönetmelik, Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmelik. 2010 yılında çıkarılıyor ve Resmi Gazete’de yayımlanıyor ancak yürürlük tarihi 2013 olarak belirleniyor. Daha sonra 2013 yılında revize ediliyor. 2013 yılında revize edilen bu direktif 1/1/2016’ya erteleniyor ve daha sonrasında, maalesef, revize edildikten sonra şimdi de 2019 yılına revize edilmiş yani 1/7/2019 tarihine revize edilmiş. Yani, bakın, direktifin ne kadar önemli bir direktif olduğu çok açık ve net ortada. Bakanlığımız da bunu tespit etmiş. 2010 yılında bu yönetmelik çıkmış ama bakın, yürürlüğü ötelene ötelene dokuz yıl sonrasına gelmiş.

Geçen hafta bir kaza yaşadık Aliğa’da, 4 işçimiz yaşamını yitirdi ve “büyük endüstriyel kaza” tanımlamasının içine giren bir kaza bu kaza, böyle bir işletmenin içerisinde oldu. E, şimdi, o tarihe kadar, 2019 tarihine kadar -ki bu sözü edilen maddenin yürürlüğü de 2018 sonu olarak ifade ediliyor- kaza olursa bunun sorumlusu kim olacak? O kaza sonucu ölen işçilerin sorumluluğu kimin üzerinde olacak, bunun vebali kimde olacak? Bence yapılan düzenlemeler, hani bir ifade vardır, gömleğin ilk düğmesi yanlış iliklenmiş ve o yanlış iliklenene devam ediyor şu anda. Yani buradaki bu ertelemeler tarafımızca anlaşılmış değil. Bence dokuz yıl bir yönetmeliğin -ki yönetmelik maddesi- ertelenmesi akıl alır şey değil. Burada, bu büyük endüstriyel işletmelerin sanki bir baskısı var Bakanlığa gibi geliyor

bana. Çünkü bu insan için olan bir yönetmelik yani doğa için, çevre için olan bir yönetmelik. Neden yürürlüğünü sürekli erteliyoruz? Dokuz yılda mı bu mevzuata uygun hâle gelecekler? Yani dolayısıyla buna dikkat etmek lazım.

Burada, tabii, iş kazalarıyla ilgili diğer konulara da girilebilir ama ben onlara şu aşamada zaman yetersizliği nedeniyle pek girmek istemiyorum. Bütçe görüşmeleri sırasında bunları ifade edebiliriz. Dolayısıyla benim kişisel görüşüm, bu yürürlüğü ertelemeyelim, bu yönetmeliği derhâl yürürlüğe sokalım.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Erdoğan, buyurun lütfen.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Bakan, göreviniz hayırlı olsun diyorum.

Sayın Başkan, şimdi, bir madde var iş sağlığıyla ilgili, işte Bihlun Hanım ve Ünal Bey bahsettiler geçmişinden, bu Seveso kasabasındaki kaza sonrası gelen yönetmelikle başlayan bir şey ama bizim derdimiz daha derin gibime geliyor. Birincisi, bu konuştuğumuz mesele bizim ülkemizin üretim yapısıyla ilgili bir meseledir. Daha doğrusu, üretim yapısına bakış açımızla ilgili bir meseledir. Bizim ülkemizin üretim yapısı ilkel teknoloji, ucuz insan gücü ve ne yazık ki çevreyi kirlletmek üzerine kurulu bir üretim yapısı üzerinde. Sonra iş cinayetleriyle karşılaştığımızda “Bizim ülkemizde niye bu kadar yüksek?” diyoruz. Yani bir katsayı olsa, başka ülkelerin üretim yapısı teknoloji üretim seviyesi, başka değişkenler de, ölçebileceğimiz veya değerlendirebileceğimiz değişkenler de konulsa görülecek ki hiç sürpriz değil bizim ülkemizde iş kazalarının bu kadar yüksek olması. Tabii, kültürün de büyük etkisi var, iş yapma kültürünün de büyük etkisi var. Son etki de bence hukuktur, mevzuattır. İşte, biz de bu mevzuatla uğraşıyoruz.

Şimdi, biz endüstriyel kazalara -Ünal Bey aslında bir boyutunu getirdi- sadece işçi sağlığı ve işçi güvenliği açısından bakıyoruz. Tabii, en önemli husus o ama bir de bu endüstriyel kazaların halk sağlığı boyutu var. Şimdi ülkemizde iki tane nükleer santral yapılıyor mesela. Bu nükleer santralle alakalı da yanlış hatırlamıyorsam tüp gaz örneği verilmişti. Yani tüp gazın güvenliği ile nükleer santral... Üstelik ciddi bir kamu yetkilisiydi, şimdi hatırlamıyorum kim söyledi bunu ama tüp gaz ile nükleer santrali karşılaştırdığımız bir kültürde iş kazası, iş güvenliği ve halk sağlığını konuşuyor hâle geldik.

Anladığım kadarıyla bir risk analizi raporu hazırlanacak bu maddeye göre. İş yerleri, yaşanabilecek iş kazaları, bu yaşanabilecek iş kazalarının önlenmesi ve kaza yaşanır da herhâlde buna müdahale edilmesi gibi bir raporun hazırlanması gerekiyor herhâlde iş sağlığı ve güvenliği uzmanları tarafından. Aslında teorik bir çalışma bu yani iş sağlığı uzmanları... Doğru mu anlıyorum bilmiyorum ben.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI JÜLİDE SARİEROĞLU (Ankara) – Hayır, öyle değil.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Yanlış mı anlıyorum? Bir söyley misiniz o zaman. Çünkü baktığımda... Standarda baktım, yönetmeliğe değil.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI JÜLİDE SARİEROĞLU (Ankara) – İş sağlığı güvenliğiyle ilgili işlemler yapılıyor zaten, bu güvenlik raporu başka bir şey. “Büyük endüstriyel kaza” diyoruz, onlarla ilgili çeşitli senaryolar yazılıyor.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Ben onu demedim.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANİ JÜLİDE SARİEROĞLU (Ankara) – O senaryolara göre her türlü önlemin... Yani böyle tek klasörle falan yapılan bir şey değil, çok teknik, çok kapsamlı, hazırlanması uzun süren... O iş yerindeki patlayıcı maddeler, iş yerinin şartları, durumu, onunla ilgili çeşitli senaryolar yazılıp onlara göre alınacak önlemleri içeren farklı bir rapor şeklinde.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – İşte onlara “risk” diyorlar, onları değerlendirmenin de risk analiz raporu... Yani burada şunu söylüyor: “Yeni kurulacak veya hâlen faaliyette bulunan...”

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANİ JÜLİDE SARİEROĞLU (Ankara) – Hayır, iş sağlığı güvenliği kapsamında onlar yapıyor zaten. Bu güvenlik raporu “büyük endüstriyel kaza” tanımıyla bağlantılı daha farklı bir şey yani daha büyük bir hazırlık.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Tamam anladım, benzer anlamışız o zaman.

“Yeni kurulacak veya hâlen faaliyette bulunan iş yerleri için büyük kaza önleme politika belgesi veya güvenlik raporunun hazırlanması, incelenmesi...” Bahsettiğim bu raporun, tamam, sonuçta bunun uzmanları tarafından bir risk değerlendirmesiyle, literatür taramasıyla yapılmasından bahsediyor.

Yine başına dönelim. Arkadaşlar, üretim yapısı bir kalitesizlik sorunudur. Biz bu kalitesizlik sorununu işte tam da bu maddede görüyoruz. Şimdi, bakın, bir torba yasanın içine bir madde koymuş getirmişiz ama bu kadar...

BAŞKAN – Doğru söylüyorsun da ona gülüyorum, tasdik olarak yani.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Evet.

Yani yasama kalitesi böyle olursa sanayi politikası kalitesi de öyle olur. Sanayi politikası kalitesi de öyle olunca işte bizim gariban, yoksul halkımız madenlerde, TÜPRAŞ’ın kazanlarında, Kocaeli’de tersanelerde can verir durur. Onun için, başında mesela usul hakkında söz isteyip arkadaşlar böyle yasa olmaz diyoruz ya. Şimdi, burada 550 milletvekili var ve sanıyorum birçok milletvekili de kendi kalitesi ölçüsünde değer katmadığını düşünüyor yasama çalışmalarına. Oysaki şöyle olmuş olsaydı: Ciddi -mesela Soma’da sonra panik de kurulmuş değil- bir iş sağlığı, iş güvencesi ve iş kazaları komisyonu kurulmuş olsa, o bütün bürokrasiyle ve akademik çevreyle tartışmış olsa, sonra bir rapor gelse, o alt komisyona gitse, alt komisyonda görüşüldükten sonra üst komisyonda ve Genel Kurulda da buna düşünceleri alalım, en doğruyu bulalım diye bir yasa geçmiş olsa ve o hepimizin katkı sağladığı yasayı da doğru dürüst uygulamış olsak Şırnak’ta o 7 gariban kardeşimiz bu şekilde can vermeyecekti. Ama bizim ülkemiz yoksul olduğu için, bizim ülkemizde sermaye birikimi olmadığı için, bizim ülkemizde, normal teknoloji yatırımını geçin, hani işçinin sağlığına yatırım yapılmadığı için o işçiler... Şimdi, Sayın Bakanım belki Bakanlığında gitmiştir, muhakkak gitmiştir ama rapor uygulanmamıştır. Bizimkiler de gitti o madene ve Özgür Özel bana şunu söyledi: “Orada nasıl çalışıyorlar ben anlamadım.”

Şimdi “Maden kaçak.” diye açıklandı Sayın Bakan. Şimdi “Maden kaçak.” diye açıklanınca orada can veren işçilerin hukuki haklarına zeval gelir. Siyaseten kurtulmak için “Maden kaçak.” diyoruz ama o kaçak madenden kömür alıp fakir ailelere kömür dağıtımı yapılıyor ve devlet ihale mevzuatına göre de ihale yapılmadan önce bu tip şeylere bakılması gerekiyor. Yani biz gözümüzün önünde, Şırnak’ta, işçilere bugün ölecek, yarın ölecek şeklinde baktığımız madenden kömür alarak bu iş kazalarını bir şekilde özendiriyoruz. Sadece burada değil, burada zaten çok belliydi. Bakın, Sayıştayın raporlarını okuyun. Mesela Kozlu raporu vardır Sayıştayda. 6 sayfa tespit yapıyor madendeki güvenlikle ilgili ve en sonunda şunu söylüyor: “Şimdiye kadar bu madende, bu ocakta ölümlü kaza olmamış olması tesadüftür.” Sene 2011. 2012 yılında 23 kişi oradaki patlamada öldü. Allah’tan tesellimiz şu: 500-600 kişi de ölebilirdi de mesai değişim saatine gelmiş patlama. Benzer şeyleri Soma’da gördük, şimdi Şırnak’ta görüyoruz, TÜPRAŞ’ta görüyoruz -zaten istatistikler belli- önümüzdeki haftalarda da göreceğiz. Daha

da kötü olan “Bu, kaderin bir parçası.” diyeceğiz. Oysaki kaderi biz milletvekilleri olarak... Sayın Komisyon Başkanına da söylüyorum, onu da severim ama sorumluluğu vardır. Kalitesiz yasa ile iş cinyeti arasında bağlantı vardır. Toplumlarda bir makara ipliği teorisinden bahsedilir. Bürokrasiniz ne kadar kaliteliyse siyasetiniz de o kadar... Hemşirenizin iğne vurmasından tutun, madenlerdeki kazı kalitenize, internet hızına kadar arada görünmez bir makara ipliği vardır ve biz kalitesizleştikçe de bütün bu yasalar böyle gelecek, işçi ölümleri devam edecek, daha ilkel bir ekonomimiz olacak, daha çok borçlanacağız -nereden bağlarsanız- topyekûn bir medeniyet gerilemesinin içine gireceğiz.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – O ek madde dışında buranın önergesi gelecek değil mi Başkanım?

BAŞKAN – Yok Sayın Bakanım, şöyle: Konuştuğumuz çerçevede “işin durdurulması ve işin devamına izin verilmesi” diyor ya orada alta, “işin durdurulması veya işin devamına izin verilmesi” diyoruz. Tekrar çalıştığımızda yukarıdaki şeyde herhangi bir değişiklik ihtiyacı olmadı. Zaten “gönderilmesi” ibaresi çıktığı için bunun bu şekilde kalması bizim işimizi görüyor.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Diğer hususlar? Daha sonra...

BAŞKAN – Şöyle: “Endüstriyel kazaların önlenmesi ve etkilerinin azaltılması için alınacak tedbirler, büyük endüstriyel kazaların oluşabileceği işlerin belirlenmesi, sınıflandırılması, yeni kurulacak ve hâlen faaliyette bulunan iş yerleri için büyük kaza önleme politikası belgesi ve güvenlik raporunun hazırlanması, incelenmesi...” Buradan “uygulanmasını” çıkarıyoruz Sayın Bakanım çünkü bununla ilgili süre veriyoruz 31/12/2018’e kadar. “Güvenlik raporu olmaması durumunda işin durdurulması veya işin devamına izin verilmesi ve büyük endüstriyel kazaların önlenmesi ve etkilerinin azaltılmasına ilişkin diğer hususlar” diyoruz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ama bunun nereye gireceği ibaresi belli değil ki.

BAŞKAN – Şeye giriyor...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sona eklenecek o.

BAŞKAN – Efendim?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Hazırlanmasından sonraya aldınız onu ama...

BAŞKAN – Şöyle: “ğ” olarak, bent olarak girdiği için, yukarıda zaten, maddenin kendisinde neyle alakalı olduğu var. Maddenin başlığını okur musunuz, şeye geçmeden olan kısmını yani 105... 30’uncu maddenin (1)’inci fıkrasının g) bendi. (1)’inci fıkrayı okursanız, başlığını o anlaşılır.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ – Okuyorum efendim:

30’un (1)’inci fıkrası: “Aşağıdaki konular ile bunlara ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmeliklerle düzenlenir.”

(ğ) bendine geçiyoruz...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sonra tam olarak nasıl oldu fıkra? Tümünü okur musunuz?

BAŞKAN – “Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ve Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı ile müştereken, büyük endüstriyel kazaların önlenmesi ve etkilerinin azaltılması için alınacak tedbirler – bunları belirleyecek- büyük endüstriyel kaza oluşabilecek işyerlerinin belirlenmesi ve sınıflandırılması, yeni kurulacak veya halen faaliyette bulunan işyerleri için büyük kaza önleme politika belgesi veya

güvenlik raporunun hazırlanması, incelenmesi, güvenlik raporu olmaması durumunda işin durdurulması ve işin devamına izin verilmesi ve büyük endüstriyel kazaların önlenmesi ve etkilerinin azaltılmasına ilişkin diğer hususlar.”

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – E hani tarih ne oldu?

BAŞKAN – Tarihi geçici maddeyle yapıyoruz ya, 2018’e çektik onu.

Sayın Paylan, buyurun lütfen.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Başkanım, bu önergeyi sanıyorum ayrıca mı görüşeceğiz?

BAŞKAN – Okutmadım, okutacağım tabii, 2018 olarak onu okutacağım.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Önerimi söyleyebilir miyim, söylediğiniz için?

BAŞKAN – Tabii.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Şimdi, bu 2018’e çekmemiz olumlu, yönetmeliği yasaya taşıyoruz ancak olmaması durumunda ne olacağına dair bir müeyyide hâlâ 80 bin lira olarak kalıyor. Ya, bu büyük bir sıkıntı değerli arkadaşlar.

BAŞKAN – Müeyyide 80 bin lira değil, kapatma. Artık yapacak başka bir şey yok, kapatma.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Bakın, Sayın Bakanım, TÜPRAŞ’ı kapatamazsınız. Açık söylüyorum, TÜPRAŞ’ı kapattığınız anda ülkede 20 milyon araç durur. Kapatamazsınız yani bu kadar açık. Bu cezayı öyle bir noktaya çekmemiz gerekiyor ki yani cirosunun yüzde 2’si dersiniz, yüzde 3’ü dersiniz, bir rakam koyarız, o takdirde o 80 bin lirayla kurtaracak, kapatamaz çünkü.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI JÜLİDE SARİEROĞLU (Ankara) – TÜPRAŞ zaten güvenlik raporunu da vermiş firmalarımızdan birisi.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ya kod adı var, TÜPRAŞ kod şirket.

BAŞKAN – Yani, TÜPRAŞ’ın üzerinden gitmeyin de basının sanki TÜPRAŞ hazırlamadı gibi bir algısı olmasın arkadaşlar, aman haber girmeyin.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Yok, yok; TÜPRAŞ kod şirket, kapatamayacağınız başka şirketler de var yani o şirketler stratejik şirketler ve atıyorum, enerji santrali şimdi, kapatamazsınız çünkü birkaç ilin enerjisi kesilir, elektriği kesilir, kapatamazsınız. O açıdan Sayın Bakan, müeyyideyi belirleyelim yani müeyyideyi başka bir noktaya çekelim ki kapatamayacağı düşüncesinde olanlara karşı Bakanlığınızın bir cezai müeyyide şartı olsun, o şirket de canının acıyacağını bilsin ki bunu düzenlesin, yoksa bağlamaz onu.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, bu doğru bir şey, mutlaka bir müeyyide üzerinde çalışılması gerekiyor. Tabii, bunu şimdi mi çalışırsınız, Genel Kurula yetiştirir misiniz, sonra mı ele alırsınız bilmiyorum ama mutlaka bu müeyyidelerin üzerinden geçilmesi gerekiyor. Bu yönde bir hazırlığınız var mı, çalışıyor musunuz yani bu konuda?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI JÜLİDE SARİEROĞLU (Ankara) – Bundan sonra değerlendirelim ama bu konuda genel olarak söyleyeceğim şeyler var; hani bakış açımız, perspektifimiz farklı birazcık.

BAŞKAN – Peki, Sayın Bakan, buyurun, söz sizde şimdi.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI JÜLİDE SARİEROĞLU (Ankara) – Bu işin uygulanması gerekiyor yani eksik olmaması gerekiyor. Eksiklerle, cezalarla gidersek eksikler devam edecek, biz o imkânı vermek istemiyoruz.

BAŞKAN – Sayın Bakan, genel olarak bir cevap verir misiniz eleştirilere, sorulara?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI JÜLİDE SARİEROĞLU (Ankara) – Başka soru yok herhâlde?

BAŞKAN – Sayın Çam’dan bir soru daha varmış, hemen.

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Bakan, şu anda Bursa hızlı tren inşaatında büyük bir göçük var, bununla ilgili de bilgi verebilir misiniz?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI JÜLİDE SARİEROĞLU (Ankara) – Tamam, detaylar gelecek birazdan.

BAŞKAN – Detaylar henüz gelmemiş, gelince...

Buyurun Sayın Bakan.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI JÜLİDE SARİEROĞLU (Ankara) – Teşekkür ediyorum bütün milletvekillerimizin katkıları için.

İlk önce son şeyden bahsedeyim isterseniz: Bursa’daki tren inşaatı sırasında meydana gelen göçükle ilgili, bizim arkadaşlarımız da hemen olay yerine intikal ediyorlar. Yine, iskele de çökmüş şu anda orada. Bir işçinin ağır yaralandığı bilgisi var ama kapsamlı, detaylı bilgiler arkadaşlarımız olay yerine intikal ettikten sonra ancak verebileceğimiz bilgiler.

BAŞKAN – Geçmiş olsun diyoruz.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI JÜLİDE SARİEROĞLU (Ankara) – Geçmiş olsun diyorum.

Şırnak’ta yaşanan kazada kaybettiğimiz 7 kardeşimize de Allah’tan rahmet diliyorum. Bir kardeşimizin durumu hâlâ ağır, tedavisi devam ediyor, ona da şifalar diliyorum. Olay meydana geldiği andan itibaren Sosyal Güvenlik Kurumumuz ve Çalışma İl Müdürümüz tarafından olay yerine intikal edildi. Akşam saatleri itibarıyla da görevlendirdiğimiz müfettişlerimiz olay yerindeydi. Hâlâ incelemelerine devam ediyorlar. Burada da gördüğümüz kadarıyla bütün partilerimizin, hem ana muhalefet hem muhalefet partilerimizin muhakkak ki temsilcileri orada bilgilerini aldılar. Çok değişik, çok farklı bilgiler söz konusu. Ben o yüzden en doğru bilgilendirmeyi yapacağım basın açıklamasında da. Müfettiş raporlarımız geldikten sonra şeffaf bir biçimde kamuoyuyla paylaşmayı düşünüyorum.

İlk olarak söyleyeceğim konu da...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Sayın Bakan, daha önce sizin görevlileriniz gitmedi mi oraya?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI JÜLİDE SARİEROĞLU (Ankara) – Bizim 2013 yılında 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu’na göre işi durdurduğumuz bir yer burası zaten.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Süresiz mi durduruldu?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI JÜLİDE SARİEROĞLU (Ankara) – Süresiz olarak durdurduğumuz bir yer. 2017 yılına kadar üretime kapalı olarak devam etmiş, 2017 yılında, acaba güvenlik şartlarını yerine getirebilir miyiz, güvenli hâle getirilebilir mi diye... Şu anda da yapılan çalışma zaten bu tarz bir hafriyat çalışmasının yapıldığı, üretime kapalı bir alanda, üretim alanı değil...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – 3 kere daha kaza olmuş 3 kişi ölmüş orada.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI JÜLİDE SARİEROĞLU (Ankara) – Öncesinde, evet.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Öncesinde gitmediniz mi siz o arada oraya?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI JÜLİDE SARİEROĞLU (Ankara) – Biz zaten hep sahadayız şu anda, olay olmadan önce de. Zaten olay olmadan önce de MİGEM tarafından projeye uygunluk çalışması yapılan da bir yer burası. “Tekrardan üretime açılabilir mi?”, “Şartlar yerine nasıl getirilir?”, “Bunun nasıl bir yol haritası yapılması gerekir?”le ilgili Enerji Bakanlığımıza bağlı MİGEM tarafından daha çok kısa süre önce bir çalışma yapılmış. Hâlihazırda üretime kapalı bir alan burası, bize gelen.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Nasıl kaza oluyor orada ya?

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Kapatıldıktan sonra kontrol edilmiş mi?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI JÜLİDE SARİEROĞLU (Ankara) – Bu konuda hepimizin hassasiyeti ortak. Ben milletvekili olarak İş Sağlığı ve Güvenliği Komisyonu Başkanlığı da yaptım, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı olarak da göreve geldiğimiz andan itibaren iş sağlığı güvenliği konusu gündemimizin ilk sıralarında olan bir konu. Örgütlenme yapımızda da inşallah farklılığa gitme konusunda bir kararlılığımız var. Merkezde örgütlü bir teşkilatlanma yapımız var. Bölge esası, evet, teftiş müfettişlerimiz var ama biz koruyucu ve önleyici uygulamalarla alakalı olarak tüm sahada yer almamız gerektiği konusunda çalışmalarımızı sürdürdük, bununla ilgili de kısa süre içerisinde bir yeni çalışma modelimiz devreye girecek, uygulamaya koyacağız.

Sıfır tolerans ilkesiyle bakıyorum. Her kaybettiğimiz can bu ülkenin canı. Bu anlamda bunun da siyasetüstü bir mesele olduğunu düşünüyorum. Birbirimizin bununla... Sadece devletin sorumluluğunda olan da bir konu değil, sadece Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının sorumluluğunda olan bir konu da değil. Sendikalarımız, paydaşlarımız, partilerimiz, siyasilerimiz, vatandaşlarımız, bu konuda topyekûn bir hassasiyet gerekiyor.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Sayın Bakan, vatandaşın hakkını sormak niye siyaset olsun?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI JÜLİDE SARİEROĞLU (Ankara) – Ben öyle bir şey söylemedim yani onu anlayacağınız bir ifade de kullanmadım.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bizim görevimiz bunları sormak.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI JÜLİDE SARİEROĞLU (Ankara) – Bu topyekûn olarak, ortak bir şekilde... Bu bir zihniyet meselesi, bu zihinsel dönüşüm süreciyle ilgili. 6331 sayılı Kanun devreye girdiğinden itibaren çok ciddi bir ilerleme var, bir hassasiyet var, bir farkındalık var iş yerlerinde; hem işverenler açısından hem çalışanlar açısından. Bunu daha üst seviyeye getireceğiz hep birlikte.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – İş kazalarında ölümler de artmaya devam ediyor, nasıl bir hassasiyetse!

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI JÜLİDE SARİEROĞLU (Ankara) – Bunların artışıyla ilgili rakamları bilimsel ya da bizim istatistiki verilerimize dayanarak söylemediğinizi düşünüyorum ve ben bu konuyu rakamlar üzerinden konuşmayı da doğru bulmuyorum. Bir kişinin ölümü de bizim için önemli yani sayıyı burada lütfen gündeme getirmeyelim diyorum. Sonuçta sayılarda da ilerleme söz konusu değil. 2013 yılında 1.360 kişiyi kaybetmişiz, 2014 yılında 1.626 kişiyi kaybetmişiz, şu anda 1.060 kişi, bu sene itibarıyla, resmî, bizim istatistiki bilgilerimiz ve eylül, ekim ayı itibarıyla Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığımızın rakamlarıdır.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Bu rakamlar az değil ki Sayın Bakanım.

MUSA ÇAM (İzmir) – Savaşta bile bu kadar insan ölmüyor.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI JÜLİDE SARİEROĞLU (Ankara) – Ama dediğim gibi, bu konuyu sayılarla değil, inşallah hep birlikte yapacağımız, topyekûn bütün paydaşlarımızla... Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ortak çalışma kültürünün, birlikte çalışma geleneğinin olduğu bir bakanlık. Bu konular da ortak akılla, ortak çalışma kültürüyle üstesinden gelinebilecek konular. Bununla ilgili yasal düzenlemelerin tek başına yeterli olmadığı, uygulamanın güçlü şekilde gerçekleştirilmesi gerektiği hepimizin malumu. Bunun da inşallah, işveren örgütlerimizle, işçi örgütlerimizle, üçlü yapımızla birlikte üstesinden gelmek için kararlı şekilde çalışmalarımızı sürdüreceğiz. Hiçbir canımızı kaybetmek istemiyoruz. En ufak bir malullük durumuyla da sonuçlanacak kaza da arzu etmiyoruz. Bununla ilgili koruyucu, önleyici, farkındalık artırıcı, bilgilendirici...

Bakın, bu sene ben, okul öncesi eğitim kurumlarıyla ilgili... Temmuz ayında göreve geldim, okulların açılmasına... Bu konu çocukluktan başlayacak bir farkındalıkla ancak hepimizin gelecek nesillere aşılması gereken bir şey; koruyucu, önleyici önlemlerin alınması, bu konulardaki hassasiyetler. Göreve geldiğimiz andan itibaren, okul öncesinden başlayarak, ilkokullarımızda, ortaokullarımızda dağıtılmak üzere de görsellerimizi, materyallerimizi hazırladık. Bu konuda kararlılığımız en üst seviyede. İnşallah, bu kazalarımızın azalması, önlenmesi, hiç yaşanmaması için elimizden gelen çabaları kararlılıkla sürdüreceğiz. Bu konuda hassasiyeti çok yüksek bir Çalışma Bakanı olduğumu burada özellikle ifade etmek istiyorum.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Sayın Bakanım, çok genel şeyler söylediniz.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI JÜLİDE SARİEROĞLU (Ankara) – Hiç genel...

BAŞKAN – Sayın Bekaroğlu...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI JÜLİDE SARİEROĞLU (Ankara) – Ama sizin tarzınızla benim tarzım da zaten hiç uymadı, o sizin arzu ettiğiniz tarzda bir polemik içinde olamam.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederiz ama somut bir soru soruyoruz.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI JÜLİDE SARİEROĞLU (Ankara) – Kaybettiğimiz emekçilerimiz için, ben bunun...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bir kaza oldu, 7 kişi öldü.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI JÜLİDE SARİEROĞLU (Ankara) – Hepimizin acısı bu, ortak bir acıdır.

BAŞKAN – Sayın Bakan... Sayın Bekaroğlu...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Devlet katında, vilayeti, bakanlığı, kim sorumlu?

BAŞKAN – Sayın Bekaroğlu...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bu konuyla ilgili ne yapıyorsunuz, somut bir soru?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI JÜLİDE SARİEROĞLU (Ankara) – Ben kamuoyuyla da paylaştım, müfettişlerimiz raporlarını sağlıklı şekilde, gerçek bilgiye dayalı olarak hazırladıktan sonra kamuoyuyla şeffaf bir şekilde paylaşacağım. Bununla ilgili hiçbir çekincemiz yok, hiçbir şeyimiz de yok; her şey ortada, açık, net ve bu anlamda orada yetkililerimiz de ortada.

BAŞKAN – Sayın Bakan, yasaya döneceğiz de...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Yasaya mı, bu konuya ilişkin mi?

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Bu konuya ilişkin.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI JÜLİDE SARİEROĞLU (Ankara) – Ben ilk önce bu yasayla ilgili konuya başlamadan önce...

BAŞKAN – Bir dakika rica edebilir miyim?

Sayın Erdoğan, buyurun.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Bakan, yani böyle sizi sıkıştırmak, şey yapmak gibi bir kastımız yok, onu öncelikle söyleyeyim çünkü bazen hani böyle anlaşılabiliriz, bunu hissedersiniz. Biz gerçekten, birincisi şunu öğrenmek istiyoruz, amacımız da şu: Şimdi, hiçbir sorumluluk olmazsa bu ihmallerin hepsi devam eder, o 7 candan sonra öbür tarafta 9-15 gider. Şimdi, bakın, birincisi: Önemli bir şey yapmış, teftişçiniz gitmiştir büyük ihtimalle. “Maden kapalı.” diyorsunuz. Teorik olarak kapalı, acaba o teorik olarak kapalı madenin kapalı olup olmadığını denetleme mekanizmanız var mı mesela? Varsa neden çalışmamış?

BAŞKAN – “Yeniden hizmet alma hazırlığında.” dedi galiba Sayın Bakan, ben o şekilde...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI JÜLİDE SARİEROĞLU (Ankara) – Evet, ön hazırlıkları yapıldı, hafriyat çalışmaları, uygulanma...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Ama hukuki ve teorik olarak...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI JÜLİDE SARİEROĞLU (Ankara) – Hatta göletten su çekilmesi esnasında çay molası verildiği sırada oradaki o basamaklama işlemleri yeterli olmadığı için dökülen...

BAŞKAN – Yani, işletmeye alınma hazırlıkları içerisinde olan bir kaza, Sayın Bakanın söylediği.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Anlıyorum ama şöyle bir şey...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI JÜLİDE SARİEROĞLU (Ankara) – Ön gelen bilgiler böyle ama dediğim gibi, müfettiş raporlarımıza göre ben bu konuyu...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Ya, bir bitireyim mi ne olur?

BAŞKAN – Buyurun.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Arkadaşlar, şimdi o zaman şöyle bir şey, madenle ilgili: Madeni normalde şöyle kazmaları lazım yani baya bir eğimsi şeyle ki buradaki toprak yıkılmasın. Yani şöyle düşünün: Şunu şöyle kazdığınızda bir sorun olmaz ama böyle dik kazarsanız buradaki madenin üstüne yıkılır. Nerede gördük mesela? Elbistan’da gördük. Niye böyle kazmıyorlar? Bakın, şöyle: Şu eğimle kazmak ile –ben elimle göstereyim Sayın Bakana- şöyle kazmak arasında şu aradaki kadar hafriyat maliyeti vardır. Madenin sahibi onun için dik kazar ki bu kadar kazmak zorunda kalmasın, o da onun üzerine yıkılır, büyük ihtimalle bu oldu orada da. Benim derdim şu: Şimdi, o maden, kapalı olması gereken maden açıksa oradaki il müdürünüzle ilgili bir problem vardır, valilikle ilgili problem vardır ama daha ağır problem Türkiye Kömür İşletmeleriyle ilgilidir. Kapalı bir maden, 2013 diyorsunuz, daha yeni fakir ailelere kömür dağıtımı çerçevesinde oradan kömür satın alınmış, yansıyan bilgiler.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI JÜLİDE SARİEROĞLU (Ankara) – Alınmamış.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Alınmamış mı? O ihale bilgilerini ben getireyim.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI JÜLİDE SARİEROĞLU (Ankara) – TİGEM tarafından projeye uygunluk denetimleri vesaire için izin verilmiş, hafriyat çalışması ve eksikler belirlenmiş. Bununla ilgili çalışma yapıldığı esnada, bir maden çıkarma işlemi sırasında olan bir kaza değil. Gölet var orada, oradan su çekimi sırasında ve mola verilmesi esnasında, çay molası sırasında yaşanmış.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Efendim, üretimde...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI JÜLİDE SARİEROĞLU (Ankara) – Ki çalışanlar arasında da kaçak olan, kayıt dışı olan kişiler de var. Dediğim gibi bu konuyu kapsamlı olarak yani şurada bu şekilde daha müfettişlerden tam rapor gelmeden bu kapsamda bir tartışmanın uygun olmayacağını düşünüyorum ben.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Efendim...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI JÜLİDE SARİEROĞLU (Ankara) – Sağlıklı bilgiler ve gerçek bilgiler üzerinden tekrardan sizinle bu konuyu konuşmaya hazırım. Meclisteyiz zaten, haftada birkaç gün geleceğiz. Bu süreç devam ediyor.

Ben maddeyle ilgili isterseniz... Bu konuda hassasiyet çok yüksek.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Son olarak ben tamamlayayım sözümü isterseniz.

Birincisi: Bir kadın bakana pozitif ayrımcılıkla söylemem gereken birçok şeyi söylemeden geçeceğim.

İkincisi, şunu ısrarla bekliyorum: Ben de bir il müdürüne zarar verilsin, şu olsun, bu olsun istemem ama ihale gibi şüpheli bir durum varsa, maden, kapalı maden açık kalmışsa bu 7 canla ilgili idari işlem, gereği yapılmazsa vicdani bir sorumluluk kalır, hukuki bir sorumluluk geleceğe kalır, onu da söyleyeyim. Bugün bir şey olmaz, bugün çok güçlü görünüyorsunuz ama ben onun da çok devam edeceğini düşünmüyorum ama samimiyetle söylüyorum, bunu sizi şey yapmak için değil. Hukuki sorumluluk kalır ve biz medeni bir memleket olsaydık ve keşke böyle olsaydı keşke siz Bakan olmasaydınız, başka bakan için şunu söyleseydim eğer bakan böyle bir şeyden sonra görevinden istifa etmiş olsaydı böyle bir olaydan sonra önümüzdeki yıl hani 1.100’lü rakam verdik ya ocak-ağustosla en azından sırf böyle bir şey için bile yarı yarıya düşerdi. Ama cezasızlık hâli var, yazık, olan garibana oluyor.

Benim söyleyeceğim bunlar.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Paylan, size de çok kısa söz vereceğim. Bu konuyla kifayetimizakere ediyorum, kapatacağım.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Bakan, yeni bir bakansınız sonuç olarak, elbette bu her şeyin sorumluluğunu sizin üzerinize yıkamayız. Ama mesele şu: Yani sembol kazalar vardır, iş cinayetleri vardır, Soma öyledir. Soma’nın üzerine etkin bir şekilde gidebilseydik ve o cezasızlığı kaldırabilseydik ve ondan ders çıkarabilseydik inanın Şırnak olmazdı.

MUSA ÇAM (İzmir) – Ermenek olmazdı.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Yaşadıklarımız ders çıkarmak için var. İnanın Şırnak’la ilgili sizin yaptığınız açıklama benim için bir hayal kırıklığı. Şu anlamda söylüyorum: “Ya raporu bekleyeceğim, ona göre tavır alacağım.” Tavrı değil. Bakın, olay olduğu anda yani ateş düştüğü anda Çalışma Bakanının vereceği tepki çok önemlidir. Bununla ilgili Avrupa’da çeşitli mekanizmalar var. Tabii ki hemen bir istifa mekanizması vardır ama siz yeni bir bakansınız, bunun sorumluluğunu sizin üzerinize yıkmıyorum. Ama “Bununla ilgili sorumluların burnundan fitil fitil getireceğim.” diye sert bir açıklama yapsanız ve “Bundan sonra bir daha bunun olmaması için her türlü tedbiri alıyoruz ve alacağız.” diye net bir açıklama yapsanız bunun karşılığı olur. Diğer madenciler tir tir titrerler ama “Ben raporu bekleyeceğim.” dersiniz bütün madenciler, bu gibi çalışan madenciler “Nasıl olsa bu da bir şekilde zamana yayılacak, cezasız kalacak.” diye bakar. Bu anlamda size naçizane tavsiyem: Bu tip durumlarda

sizin hassasiyetinizi de bildiğim için, geçmişinizi de, sendikacılık geçmişinizi de bildiğim için, işçi hakları konusundaki hassasiyetinizi, işçinin canı konusundaki hassasiyetinizi bildiğim için ateş düştüğü anda net bir tepki vermenizi bekliyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bakan, bu konuyu tamamladık, lütfen...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI JÜLİDE SARİEROĞLU (Ankara) – Biz söylemle değil eylemle inşallah bunları gerçekleştirme...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Söylem de önemli Sayın Bakan.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI JÜLİDE SARİEROĞLU (Ankara) – Söylem konusunda ama dediğim gibi tam bilgileri alıp gereği neyse o bilgiler doğrultusunda yapma... Herkesin bakış açısı, çalışma şekli farklıdır. Olayın bütün sebeplerini tam olarak görmemiz gerekiyor. Farklı konular var, farklı durumlar söz konusu, farklı bilgiler. Ben kendi müfettişlerimden gelen raporu bekleyeceğim ve buna göre gereği neyse zaten, evet yerine getireceğiz.

BAŞKAN – Sayın Bakan, bu konuyu kapattık.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI JÜLİDE SARİEROĞLU (Ankara) – Bursa'daki yüksek hızlı tren hattıyla alakalı da çöken iskeledeki kardeşimiz 37 yaşında Osman Demirci, hafif yaralanmış. Ona da geçmiş olsun diliyoruz, şifa diliyoruz. Gelen bilgi sadece bir kişi.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Can kaybı yok.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI JÜLİDE SARİEROĞLU (Ankara) – Can kaybı yok.

Konumuzla ilgili, ilk önce büyük endüstriyel kaza tanımını ben ifade etmek istiyorum burada. Herhangi bir kuruluşun işletilmesi esnasında kontrolsüz gelişmelerden kaynaklanan ve kuruluş içinde veya dışında çevre ve/veya insan sağlığı için anında veya daha sonra ciddi tehlikeye yol açabilen bir veya birden fazla tehlikeli maddenin sebep olduğu büyük bir yayılım yangın ve patlama olayını ifade ediyoruz biz buradaki büyük endüstriyel kazalarla ilgili olarak. Konuşmamın ilk bölümünde söylemiştim. Bu güvenlik raporuyla bizim 6331 sayılı Kanun çerçevesinde gerçekleştirmiş olduğumuz iş sağlığı güvenliği bağlamındaki denetimlerimiz biraz herhâlde birbiriyle karıştırıldı. İkisi birbirinden ayrı. Mevcutta biz denetimlerimize şu anda hâlihazırda devam ediyoruz. Bununla ilgili asla en ufak bir yavaşlama ya da öteleme, erteleme söz konusu değil. Az önce de söyledim. 7 tane kriterimiz var. İlgili drektifler, ilgili kanunlar, çok ciddi yükümlülükler hem iş yerlerimize hem bizlere yüklemiş durumda. Bununla ilgili süreçler devam ediyor. Buradaki güvenlik raporlarının hazırlanması çok teknik, çok kapsamlı, çok uzun soluklu süreçleri içeren ve kurallı olarak hazırlanan raporlar. Bu bağlamda şu anda hâlihazırda kapsama giren bu güvenlik raporlarını vermayla alakalı kapsamımızda 630 tane iş yerimiz var. Bunların 321'i üst seviyede, 309'u alt seviyede. Bu üst seviye-alt seviye ayrımı da bu iş yerlerinde bulunan kimyasalların yoğunluğuyla bağlantılı olarak belirleniyor. Bu raporların gelmesiyle alakalı olarak... Hâlihazırda geliyor. Biz bu güvenlik raporlarının incelemesini gerçekleştiriyoruz.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Sayın Bakan, bu toplam verdiniz de ne kadarı geldi bunların?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI JÜLİDE SARİEROĞLU (Ankara) – 268 raporumuz gelmiş durumda.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Üçte 1.

GARO PAYLAN (İstanbul) – 321...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI JÜLİDE SARİEROĞLU (Ankara) – 321’in 268’i gelmiş durumda.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – “600” dediniz de az önce.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI JÜLİDE SARİEROĞLU (Ankara) – 165’ini biz incelemiş durumdayız şu anda.

GARO PAYLAN (İstanbul) – 309’un kaç geldi efendim?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI JÜLİDE SARİEROĞLU (Ankara) – Onun zaten düzenleme zorunluluğu yok. Bizim için üst seviyedekilerle alakalı olarak. Bu anlamda cezalarla ilgili konular gündeme getiriliyor. Biz büyük endüstriyel kazalarla ilgili tam uyum istiyoruz, bunu hedefliyoruz, bunu arzu ediyoruz. Cezalarla ya da böyle ara mekanizmalarla bu sürecin ötelenmesini istemiyoruz. İş yerlerimizin tam olarak bu sürece... Çünkü az önce sizlerin arasından da ifade edenler oldu, yaşanması hâlinde etkisi büyük olma riski olan durumlar söz konusu. Biz bu yüzden AFAD’ı da işin içerisine dâhil ediyoruz. Bu süreçler sağlıklı şekilde ilerlesin istiyoruz. Tamamen iyi niyetli ve işin daha iyi yapılmasıyla alakalı olarak bir hassasiyetten doğmuş bir düzenlemedir ve ortak çalışmanın da bir ürünü olarak bu düzenlemeyi yaptık. Normalde Çevre Bakanlığımızın, AFAD’ın, bizlerin ayrı ayrı yaptığı çalışmalar zaten vardı. Biz bu çalışmaların da etkinliğini artırmak için birleştirmiş durumdayız süreçleri.

TÜPRAŞ adı çok fazla geçti. Şimdi, Seveso kapsamında yer alan 8 tane büyük işletmemizden bahsetmek istiyorum iş sağlığı güvenliği anlamında. Bu işlerimizin 8 tanesinde bugüne kadar aslında hiç iş kazası, ölümlü iş kazası yaşanmamıştı. En son TÜPRAŞ’ta 4 kişinin kaybıyla karşı karşıya kaldık. Onlara da Allah’tan rahmet diliyorum. Aileleriyle görüştük. Ama iş yeri hekimi, iş güvenliği uzmanı, kurallara uygunluk ve ötesinde düzenlemeler bağlamında sıkıntı olan yerler değil. Bizim burada...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – İzmit TÜPRAŞ’ta olmuştu, yaşanmıştı ölümlü kaza.

BAŞKAN – Sayın Bekaroğlu, lütfen...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI JÜLİDE SARİEROĞLU (Ankara) – İzmir rafinerisinde 4 şu anda. Bende bütün rakamlar var. Toplam 10 bin çalışanın olduğu iş yerleri, 8 iş yerinde 10 bine yakın çalışan da istihdam ediliyor. Buralarda bizim sorunumuz şu anda iş sağlığı güvenliği önlemlerinin ötesinde önlemlerin alınması yani bu güvenlik raporları da bazı böyle senaryolara göre, olması olası durumlara göre alternatiflerin oluşturulduğu, araştırılarak, uygulamalı olarak... Bizim burada istediğimiz şey, bu iş yerlerinin raporlarını yerinde incelemek. Yani biz Bakanlıkta değil, gidelim, yerinde gelen raporlarla yerindeki uygulamalarının örtüşüp örtüşmediğini denetleyelim, inceleyelim, daha iyi bir sonuç almak için elimizden geleni yapalım istiyoruz.

BAŞKAN – Arkadaşlar, bir daha ben söz vermeyeceğim üyelere herkes söz istiyor ama yani ben söz hakkı vermeyeceğim onu söyleyeyim.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Söylemine göre bir şey söylemek hakkımız Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurunuz, devam edin.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI JÜLİDE SARİEROĞLU (Ankara) – Zaten bizim şu anda mevzuatımız Seveso I-II bunlarla uyumlu, Avrupa Birliği direktifleri. AFAD’ın sürece dâhil olmasıyla birlikte Seveso III seviyesine geçmiş olacağız. Burada da çok daha kapsamlı uyum sağlayacağımız hususlar olacak. Kurallar anlamında sorun yok. Biz uygulamayı daha etkili, daha sonuç odaklı, daha kapsamlı hâle getirmek istiyoruz. Tamamen hedefimiz, istediğimiz bu.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Bakanım.

Arkadaşlar soru mu var?

MUSA ÇAM (İzmir) – Küçük kısa sorular...

BAŞKAN – Küçük kısa soru alayım.

Buyurun Sayın Çam.

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Bakan, Şırnak'taki maden ocağıyla ilgili Çalışma Bakanlığı tarafından kapatıldığıyla ilgili bilgi verdiniz. Oysa kapatılmış olan bu maden ocağının Mart 2017 yılında yani bu yılın başında...

BAŞKAN – Arkadaşlar, yasaya ilişkin bir şey soracaksanız sorun dedim ben yani...

MUSA ÇAM (İzmir) – Ama Sayın Başkan yani yasayla ilgili de...

BAŞKAN – Bu düzenlemeye ilişkin, onların hepsini bütçede sorarsınız.

MUSA ÇAM (İzmir) – Ama yani orada insanlar hayatını kaybettiler. Bunları sormayacak mıyız?

BAŞKAN – Bütçede bunların hepsini sorarız.

MUSA ÇAM (İzmir) – Hazır Bakan buraya gelmişken sormayacak mıyız yani kimden alacağız?

BAŞKAN – Sorduk zaten, bir saat konuştuk üzerinde.

MUSA ÇAM (İzmir) – Ama Sayın Bakanın verdiği bilgiye göre Çalışma Bakanlığı tarafından kapatılmış bir iş yeri orası, maden ocağı.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI JÜLİDE SARİEROĞLU (Ankara) – Durduruldu.

MUSA ÇAM (İzmir) – Ama Enerji Bakanlığı martta ihale ediyor ve bir şirkete veriyor. Nasıl oluyor bu, bu nasıl oluyor, bunu öğrenmek isteriz yani.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Bu konuda zaten açıklama yapıldı.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Size söz vereceğim Sayın Paylan, acele etmeyin, sıraya girdiniz diye...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Yok, hemen, bir anda oylarsınız diye.

BAŞKAN – Sayın Açıkkapı, buyurun lütfen.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Söz talebim yok Sayın Başkan.

BAŞKAN – Demin vardı. Peki.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Ama bir şeyler söyleyebilirim.

Ben öncelikle Sayın Bakanımıza yeni görevinde başarılar diliyorum. Gerçekten bu kısa süre içerisinde vermiş olduğu bilgilerle bu konudaki yeterliliğini de göstermiş oldu. Ben kendisine başarılar diliyorum.

Tabii iş kazaları konusunda Sayın Bakanımızın ifade ettiği gibi müfettiş raporları olmadan birilerini hedef hâline getirmek, bu da doğru bir şey değil. Dolayısıyla Sayın Bakanımızın dediği gibi, müfettiş raporlarıyla, ilgili kişilerin varsa sorumlulukları bu konuda mutlaka gereği yapılacaktır.

Ben teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Paylan...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, biz bu torbada başka bir madde daha görüştük: Sanayi tesislerinin şehir dışına taşınması. Şimdi, öyle kimya tesisleri var ki 100 bin nüfuslu bir ilçenin tam ortasında kalabiliyor ve Allah korusun onun bir patlaması durumunda o kimyasal sızıntıyla beraber binlerce, on binlerce cana yani yol açabilecek tesisler söz konusu. Şimdi, güvenlik raporlarının tamamlanması demek... Şu konuya cevap verirsiniz sevinirim. Velev ki o tesisin hani Allah korusun bir patlama, başka bir saldırı, şu, bu durumunda 20 bin kişinin hayatına yol açabileceği tesisler var. Bunların taşınması yönünde de karar verme durumunuz var mı? “Yani ben bu raporu vermiyorum. Sen bu tesisi kapat ve taşı.” noktasında kararlar vermeniz gereken tesisler var. Örnekler verebilirim, şirket ismi vermemek için...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI JÜLİDE SARİEROĞLU (Ankara) – Yurt dışında yapılan örnekleri biliyoruz yani takip ediyoruz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Var yani diyor ki: “Bu ilçede bu patlarsa 50 bin kişiyi öldürebilir. O açıdan bu tesisi alıp başka meskûn mahal olmayan bir yere taşımak durumundasın.” Bu kararı vermeniz gereken tesisler var. Tespitleriniz vardır ama hepsini güvenlik raporuna geçirirseniz bu çok büyük sorun. Böyle kararlar vereceğiniz tesisler var mı?

Son olarak da şunu bir kez daha tekrarlamak istiyorum. Bu önergeyle -Sayın Başkan size de söylüyorum- 2018’e yalnızca raporların hazırlanması kısıtını getiriyoruz. Ama benim önerim tamamlanmasıyla ilgili de 2019 kısıtını getirelim Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri yani tamamen tamamlanması yani bitirilmesi üzerine 2019 sınırını getirelim. Hem sizi bağlar hem tesisleri bağlar hem de bir kez daha tekrarlıyorum caydırıcı bir müeyyide koyalım buraya.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Demirtaş...

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Sayın Bakanım az önce SEVESO II direktifiyle ilgili dediniz ki: “Bununla ilgili mevzuatımızla ilgili yeterli hükümler var.” Anladığım kadarıyla ancak...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI JÜLİDE SARİEROĞLU (Ankara) – Yönetmeliğimiz bizzat Seveso II’ye göre hazırlanmış bir yönetmelik.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Var ama ben az önce ifade ettim. Şu anda yürürlükte değil bu mevzuat. Yani 2010 yılında çıkmış, uygulanması ötelenmiş 2013 yılında revize edilmiş ve 2015 yılında tekrar revize edilmiş ve netice itibarıyla 2019 yılına ötelenmiş.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI JÜLİDE SARİEROĞLU (Ankara) – İşte, biz şimdi öne çekiyoruz şu anda.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Ya uygulanmıyor ki.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI JÜLİDE SARİEROĞLU (Ankara) – Uygulayacağız inşallah.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Niye hemen uygulamıyoruz da bir sene sonrasına öteliyoruz? Veya bir sene sonra tekrar...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI JÜLİDE SARİEROĞLU (Ankara) – Şimdi Seveso’yu gayet iyi biliyorsunuz.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Evet.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI JÜLİDE SARİEROĞLU (Ankara) – İş yerlerine getirmiş olduğu yükümlükleri. Muhakkak ki yapmış olmak için değil yani uyum için bir süre vermemiz gerekiyor, işin doğası gereği.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – 2013 son yönetmelik tarihi. 2013-2018, beş yıl...

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Sayın Bakanım, ben, bakın “Süre verilmesin.” demiyorum. Bakın, 2010 yılında çıkıyor yönetmelik, bakın 2017 yılındayız, yedi yıl geçmiş. Yani büyük endüstriyel kazaların önlenmesiyle ilgili bu kadar önemli bir yönetmelik ve hâlâ yürürlük... Yedi yıl geçmiş.

BAŞKAN - Sayın Demirtaş, bu kayıtlara geçti, teşekkür ediyoruz.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Yani bununla bir...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI JÜLİDE SARİEROĞLU (Ankara) – Ötelemeyeceğiz.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – 2019 yılında da ötelenmeyeceğinin bir garantisi yok.

BAŞKAN – Sayın Demirtaş, kayıtlara geçti, teşekkür ediyorum.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI JÜLİDE SARİEROĞLU (Ankara) - Ötelenmeyecek. Yani şu an uygulamaya geçecek inşallah.

BAŞKAN – Arkadaşlar, maddeyi redaksiyon yetkisiyle, işin durdurulması veya işin devamına izin verilmesi şeklinde redaksiyon yetkisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yeni madde ilavesine ilişkin bir adet önerge vardır, okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/880) esas numaralı Kanun Tasarısı'na aşağıdaki maddenin eklenmesini arz ve teklif ederim.

Cemal Öztürk

Giresun

MADDE - 6331 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 10- Kanunun 30 uncu maddesinin birinci fıkrasının (ğ) bendinde halen faaliyette bulunan işletmelere getirilen güvenlik raporlarının hazırlanması yükümlülüğü 31.12.2018 tarihine kadar tamamlanır.

BAŞKAN – Sayın Bakan, önergeye katılıyor musunuz?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI JÜLİDE SARİEROĞLU (Ankara) – Katılıyoruz Sayın Başkan.

Sayın Bakanın katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir, yeni bir madde olarak ihdas olmuştur.

Evet, 59 ve 60, şehit yakınları ve gazilere istihdam hakkıyla ilgili maddelere geçiyoruz.

59’uncu maddeyi okutuyorum:

MADDE 59- 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun ek 1 inci maddesinin üçüncü fıkrasının (a) bendine “ana, baba veya kardeşlerin bu hakkı kullanmaması durumunda eş veya çocuklardan toplam iki kişi,” ibaresi eklenmiş ve beşinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “ile kırk beş yaşını bitirmiş olanlar” ibaresi ile aynı fıkranın ikinci ve üçüncü cümleleri yürürlükten kaldırılmış ve altıncı fıkrasına birinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Üçüncü fıkranın (a), (b), (c) ve (ç) bentlerinde sayılan maluller ile 15/8/2016 tarihli ve 670 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Alınması Gereken Tedbirler Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 9 uncu maddesine göre tazminat hakkından yararlandırılanların kendilerinin istihdam hakkından yararlanmaları ve ilköğretim, ortaokul, ilkokul mezunu olmaları halinde atama teklifleri memur unvanlı kadro ve pozisyonlara yapılır.’

BAŞKAN - Sayın Bakan, maddeye ilişkin bir açıklama alalım.

Uygun görürseniz Aile ve Sosyal Bakanlığı Müsteşar Yardımcınız...

Ayşe Hanım, kendinizi tanıtırsanız...

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI VEKİLİ AYŞE KARDAŞ - Sayın Başkanım, saygıdeğer vekillerim; ben Ayşe Kardeş, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Müsteşar Yardımcısıyım şehit ve gazilerden sorumlu.

Biz Şehit Yakınları ve Gaziler Daire Başkanlığı, müstakil bir daire başkanlığı olarak 2011 yılında Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı uhdesinde kurulmuş bir başkanlıktır ve çalışmalarına başlamıştır. Şehit yakınlarının ve gazilerinin kamudaki istihdamlarını 2011 yılına kadar İçişleri Bakanlığı yürütmekteyken 2011 yılından itibaren biz yapmaktayız bu çalışmayı. 2014’ten bugüne kadar da şehit yakınları ve gazilerimizden 21.079 kişinin kamuda atamasını gerçekleştirmiş bulunuyoruz.

59’uncu maddede öngördüğümüz değişiklikler, bu maddeyle öngördüğümüz değişiklikler: Şimdi, şehit yakınlarına iki adet istihdam hakkı veriyoruz bildiğiniz üzere Sayın Başkanım. Bunda şehidin eşi ve çocuklarını bir küme, şehidin anne babası ve kardeşlerini bir küme olarak değerlendirsek eğer, bu şekilde bakarsak bunda ikisi arasında geçiş daha evvel mümkün değildi yani şehidin anne babası ve kardeşlerinden istihdama uygun olmayan kişiler olduğunda dahi bu diğer tarafa geçemiyordu yani şehidin eşine ve çocuklarının kullanıma geçemiyordu. Bu da bir mağduriyet yaratıyordu. Bu tip durumlar çünkü yaşanmaktaydı. Bu düzenlemeyle, yapmış olduğumuz bu düzenlemeyle öngördüğümüz şey, bundan sonra şehidin anne ve babası ve kardeşleri, şehidin eşi ve çocukları lehine feragat edebilecekler kendi haklarından yani bir istihdam hakkını, o kullanmış oldukları bir istihdam hakkını kendi eş ve çocukları lehine kullanabilecekler ama diğer durumda bu mümkün değil yani tek taraflı bir geçiş teklif ediyoruz. Bunun sebebi de işte mağduriyetlerin önüne geçmiş olmak ve bize gelen talepler doğrultusunda değerlendirilmesi çalışmamız bu şekilde sonuçlandı.

BAŞKAN – Güzel bir düzenleme.

Teşekkür ediyoruz.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI VEKİLİ AYŞE KARDAŞ – Biz teşekkür ediyoruz.

Bir de 45 yaş sınırını kaldırmayı teklif ediyoruz. Bunu da bir örnek üzerinden gitmek gerekirse iş hakkını kullanmak isteyen 45 yaş üstü...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hangi maddede?

BAŞKAN – 59.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI VEKİLİ AYŞE KARDAŞ - 59’uncu maddenin devamı.

45 yaş sınırını burada kaldırmayı teklif ediyoruz. Bunun da sebebi, 45 yaş üzerinde, mesela örnek vermem gerekirse 46-47 yaşında şehidin babası ama şehit evli değil, bekâr ve kardeşi var, 30 yaşında ama özel sektörde mühendis olarak istihdam edilmiş ve iyi şartlarda çalışıyor ve dolayısıyla kamuda

çalışmayı düşünmüyor ama burada babasının işi yok ya da annesinin işi yok, anne ve baba genç olabiliyor bu tip durumlarda. O istediği takdirde çalışabilmesinin önünü açabilmek amacıyla bize gelen talepler doğrultusunda bunu da değerlendirip teklif etmeyi uygun gördük.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI VEKİLİ AYŞE KARDAŞ – Ben teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Peki, baba 60 yaşında işe girdi, onun emekliliğini nasıl düzenleyeceksiniz?

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI VEKİLİ AYŞE KARDAŞ – İşte orada bir sıkıntı var. Onu da Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı...

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Çok güzeldi ama.

BAŞKAN – Çok güzeldi.

Ayşe, tebrik ediyorum, müthiş.

Sayın Kalaycı, buyurun.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Sayın Başkan, bizim desteklediğimiz bir madde. Yalnız, bu memur kadrosuna atanmada yani yardımcı hizmetler değil de genel idare hizmetlere atanmada şehit çocuklarını da kapsama alalım diyorum yani onları da yardımcı hizmetlere değil, genel idare...

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI VEKİLİ AYŞE KARDAŞ – Bu 59'uncu madde, 60 değil ama.

BAŞKAN – Fark etmez ya, bütününü konuşuyoruz.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Fark etmez, bütünlük olur.

Biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak bir de şehit çocuklarının tümünün istihdam edilmesi görüşümüzü muhafaza ediyoruz. Mevcut düzenlemeye de katılıyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Evet, Sayın Çaturoğlu...

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Sayın Bakanım, değerli hazırun; ben de sizlere hayırlı olsun diyorum, Komisyonumuza ilk defa geldiniz.

BAŞKAN – Sayın Çaturoğlu, biz dinliyoruz sizi.

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Bir konuşma vardı, o bitsin diye bekledim.

BAŞKAN – Buyurun.

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Sayın Bakanım, bu şehit yakınları gündeme gelmişken bizim Zonguldak taşkömürü ve diğer kömür madenlerinde de şehit düşen madencilerimiz var. Bunlarla ilgili çok kereler müzakerelerde bulunduk, konuşmalar yaptık. Soma ve Ermenek yasasından sonra tabii bunlardan da haklı bir talep var bu konuda. Bunların sayısı da 500-700 civarında yani bugüne kadar, zamanından bugüne kadar yer altı madenciligi, kömür madenciligi yapıp da şehit düşen ve geriye çalışabilir vaziyette bir yakını olan. Bunların da bu kapsamda değerlendirilmesini biz talep ediyoruz. Bu konuda bir çalışma yapılmasını arz ediyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Kayıtlara girmiştir.

Sayın Çam...

MUSA ÇAM (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Evet, bir mağduriyet söz konusu. Bu mağduriyet bu düzenlemeyle gideriliyor, destekliyoruz. Yalnız, geçen Soma olayları olduğunda, Soma ve Ermenek'i kapsayan bu düzenlemede biz şunu da söylemiştik: Yani Soma, Ermenek, bunlar oldu ama bundan sonra olmayacak anlamını taşımaz, olmaması temennimizdir, arzumuzdur. Ama ondan sonra yine maden kazaları oldu ve olmaya devam ediyor. Dolayısıyla bundan sonra olan maden kazalarında hayatını kaybeden kardeşlerimin de bu mağduriyetten faydalanması için bir düzenlemeye ihtiyaç var.

Onu da Sayın Bakan, önümüzdeki bütçe döneminde mutlaka gündeminize alacağınızı düşünüyoruz.

Teşekkür ediyoruz.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

Sayın Tamaylıgil...

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Sayın Bakan, değerli katılımcılar; biraz önce ilk konuşmayı yaparken başlangıçta Sayın Bakana hayırlı olsunu yüz yüze söylediğim için tutanaklara geçecek şekilde söylemedim. Bir yanlış anlaşılmaya mahal vermemek üzere, bir kadın olarak, bir kadın bakanı görmekten ve o koltukta sizin gibi birkaç tane veya daha çok kadın bakanı görmeyi umutla beklediğimizi dile getirerek tekrar ilk baştaki tutanağa geçmeyen tebriğimi tekrarlamak istiyorum.

İkincisi: Sayın Müsteşar Yardımcısını da tebrik ediyorum. Bugün şurada görünen bir tablo ve sorunu anında çözebilme kabiliyeti daha çok kadının o koltuklarda bulunması gerektiğinin de göstergesi olarak burada bize yaşattılar. Tekrar teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Kesinlikle, kesinlikle, ben de destekliyorum.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – İşin özü, yapılan bu düzenlemenin...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Maliye Bakanına göstereceğim.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Bir dakika ya, sen de demokratsın, benim sözümü sen kesiyorsun, bir dakika.

BAŞKAN – Kim demokrat, Garo mu?

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Öyle diyor.

BAŞKAN – Öyle diyor da yani...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Siz demokratsınız efendim.

BAŞKAN - Evet, buyurun.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Yapılan bu düzenlemeyi biz de çok olumlu görüyoruz. Sonuçta iş ve işle ilgili, gelecekle ilgili kaygının, böyle büyük acıları yaşamış ailelerin önceliğinde kalmaması hepimiz için ve çözümle daha da sorunun halledilmesi çok daha önemli. Ama bunun yanında şunu da söylemek istiyorum: Tabii, Türkiye’de gençlerin işsizliği çok önemli bir başlık ama Allah kimseye yaşatmasın, genç bir babayı kaybetmek veya evladı kaybetmek herkes için çok büyük bir acı. Bu acıyı düşündüğümüz zaman da bu tür acılarla karşılaşmış ailelerin netice itibarıyla bir rakamsal sınırlama gibi bir kotaya tabi tutulmasının doğru olmadığını düşünüyoruz ve biz de şehit çocuklarımızın sayı sınırlaması olmadan istihdam olanaklarının artırılması yönünde düzenleme yapılmasının doğru olduğunu parti olarak teklif ettiğimizi dile getirmek istiyorum.

Tekrar başarılar diliyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Kuşoğlu, buyurun lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bir şey soracaktım: Sayın Bakanım, gaziler de yararlanabiliyor mu bu istihdam hakkından.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI JÜLİDE SARİEROĞLU (Ankara) – Ya kendisi faydalanabiliyor ya da bir yakını...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – ...ya da yakını faydalanabiliyor.

Teşekkür ederim.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI VEKİLİ AYŞE KARDAŞ – Şehit yakınları için iki istihdam hakkı var, gaziler için bir istihdam hakkı var, kendisi ya da bir yakını.

BAŞKAN – Şehit yakınları iki, evet.

Sayın Çakırözer...

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Teşekkür ederim.

Maddedeki düzenlemeleri olumlu bulmakla beraber, bu üçüncü unsur dediğimiz gazilerin, hem vazife malullerinin hem de 15 Temmuz darbe kalkışmasının bastırılması esnasında yaralanan gazilerimizin hizmetli unvanından memur unvanına geçilmesine ilişkin konuda acaba aynı imkân şehit yakınlarına tanınmaz mı? Çünkü bize gelen taleplerde, sizlerle de konuşuyorlardı eminim onların örgütleri, şehit yakınları, gaziler -bugün burada yoklar sanırım ama onların talepleri- şehit yakınlarına da bu tanınmaz mı diye bir...

BAŞKAN – Bu talepler bize de geldi.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Yapılabilirse...

BAŞKAN - Bunu önümüzdeki süreçte değerlendireceğiz. Şu an 10.750 kişi, 11 bin civarında gazimizi bu haktan yararlandırıyoruz.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Şehit çocuğu paspasılık yapar mı?

BAŞKAN – Burada amaç şu yani şöyle bir şey...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI JÜLİDE SARİEROĞLU (Ankara) – Başlıkla alakalı yanlış anlaşılma var.

BAŞKAN – Sayın Bakan, müsaade ederseniz...

Sayın Kalaycı, buradaki maksat, bizatihi bu mağduriyete uğrayan insanın ki yaşı itibarıyla, geldiği konum itibarıyla, gazi olması itibarıyla bu tarz hizmetlerde çalışmamasını temin etmektir ve doğru olan budur. Diğeri ise zaten şehit yakınlarına oradaki mağduriyetten dolayı tanınmış bir istihdam hakkıdır ve iki istihdam hakkıdır ve onlar bunu değerlendiriyorlar. O zaman şunu da tartışmanız lazım: Niye gaziye bir istihdam hakkı veriyorsunuz, nerede gazinin ikinci istihdam hakkı? Yani bunu çok farklı boyutlarda açmak, tartışmak mümkün ama yapılan doğru bir iştir ve zannediyorum bütün üyeler de bu işi destekliyorlardır diyorum.

Sayın Bakan, buyurun.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI JÜLİDE SARİEROĞLU (Ankara) – Bir detay da var Sayın Başkanım. Tabii, madde başka bir madde ama bu gazilerimizle ilgili düzenlemede burada ilkököl ve ortaokul mezunlarıyla ilgili bu durum yani hizmetli kadrosu. Bu da 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’muzdaki bir sınıflandırmayla da alakalı bir şey. “Hizmetli” kadronun adıdır, yapılan işlerle alakalı olarak burada ilkököl, ortaokul ve ilköğretim mezunları bu kadroya atanmaktadır. Yapılan iş servis, evrak dağıtımı vesaire gibi çok kapsamlı, yemekhanede yapılan hizmetler, bunlarla ilgili oldukça kapsamlı bir tanım söz konusudur. Bu, sadece kadronun adıdır. Hizmetli kadrosuna atama

yapılmaktadır. Bu anlamda da bu teknik detayı, hani eğitim durumu ve kadroda yapılan işlerde... Hani “paspaşçılık” dediniz. Evet, şehitlerimizin evlatları, aileleri bizim emanetimiz. Çok kapsamlı düzenlemeleri Meclisimizin çatısı altında hep birlikte çıkardık. Bu konuda herkesin hassasiyeti zaten en üst seviyede. Gazilerimizle ilgili, bize gelen talepler hep gazilerimizle alakalı oldu, bu yönde bir talep. Gazilerimizin durumu da bizzat işte doğuda, güneydoğuda silah altında çatışan... Bir ayrım olarak değil ama gazilerimizin almış oldukları o unvanla bağlantılı olarak bir düzenleme yapma gereği...

BAŞKAN – Zaten 20 bin gazimizin de 10 bini bu haktan faydalanıyor.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI JÜLİDE SARİEROĞLU (Ankara) – Evet, faydalanıyor olacak.

BAŞKAN – Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Garo, el kaldırmadın bu sefer.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hangi sefer kaldırıyoruz?

BAŞKAN - 60’ıncı maddeyi okutuyorum:

MADDE 60- 3713 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 18- Bu Kanunun ek 1 inci maddesinin üçüncü fıkrasının (a), (b), (c) ve (ç) bentlerinde sayılan maluller ile 15/8/2016 tarihli ve 670 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Alınması Gereken Tedbirler Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 9 uncu maddesine göre tazminat hakkından yararlandırılanlardan bizzat istihdam hakkından yararlanarak bu maddenin yayımı tarihinden önce hizmetli unvanlı kadro ve pozisyonlara atanan ve halen bu unvanda görev yapanların bu maddenin yayımını takip eden ayın 14’ü itibarıyla kadro ve pozisyon unvanları başka bir işleme gerek kalmaksızın memur olarak değiştirilmiş sayılır.”

BAŞKAN – Maddeye ilişkin açıklama zaten yapıldı Sayın Bakan.

Ben direkt olarak...

Bir açıklama yapacak mısınız tekrar?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI JÜLİDE SARİEROĞLU (Ankara) – Yok, az önce yapıldı.

BAŞKAN – Tamam, söylediniz zaten.

Sayın Kalaycı, buyurun.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Sayın Bakan, bu konuda çözüm bekleyen iki temel sorunu da burada zaıtlara geçirmek istiyorum. Birincisi 15 Temmuz şehitleri ve gazileri bir de terörle mücadele şehit yakınları ve gazileri gerek tazminat gerekse aylık ödemelerindeki farklılaştırmaya biz başından beri karşıyız. Şehit yakınlarımız ve gazilerimiz arasında bir ayrımcılık yapılmamalı, bu düzeltilmeli diyoruz.

BAŞKAN – Yani şöyle, farklı mağduriyetlerin, mesela harp malulü gaziler var Kıbrıs’ı şey yapıyorsunuz, işte geçmişte çok kalmadı ama Kore’niz var, terörle mücadeleniz var.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Onlar ayrı.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Onlarda farklılık yok.

BAŞKAN – Var, var.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Yani başka haksızlıklar var, muharip gazilerde var.

BAŞKAN – Muharip gazilerle çok ciddi farklar var.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Asgari ücret alıyor birisi, birisi farklı alıyor. Onlar da var da bu ama çok temel bir konu Sayın Başkan.

BAŞKAN – Yani şeref madalyası yok, madalya farkı, bir sürü şey var.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Sayın Başkanım, bu temel bir konu.

İkincisi de, Sayın Bakanım, mermi yemiş, şarapnel yemiş terörle mücadelede ama malul olamamış gençlerimiz var, hiçbir haktan yararlanamıyor. Gazi yani bizim inancımıza göre, kültürümüze göre gazi ama hiçbir haktan yararlanamıyor. “Malul sayılmayan gaziler” deniyor bu arkadaşlarımıza, grupları da var. Yani bunlara da bir şey yapmamız lazım.

BAŞKAN – Bence mutlaka onlara da en azından istihdamla ilgili falan bir şey yapmak lazım, çok doğru. Bunun üzerinde de Sayın Bakan, mutlaka çalışılmalı.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI JÜLİDE SARİEROĞLU (Ankara) – Sayın Başkan, biz bütün, Milli Savunma Bakanlığımız, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığımız, İçişleri Bakanlığımız ve benim Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı olarak bu konuda bir genel değerlendirme sürecindeyiz.

BAŞKAN – Yapıyorsunuz, biliyoruz, onun için söyledim.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI JÜLİDE SARİEROĞLU (Ankara) – Ama terörle mücadeleyle ilgili gazilerimiz 1053 sayılı Nizamname’ye alınmış durumlar biliyorsunuz. Bu bağlamda mağduriyetleri malullük dereceleriyle alakalı olarak o mağduriyetler şu anda gideriliyor, o düzeltilmiş bir durumdur.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Çakırözer...

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Ben de aynı konuda yine size, bize, hepimize geliyor talepler, 15 Temmuz darbesine karşı mücadele verirken şehit olan, gazi olan yurttaşlarımıza tanınan haklar ile terörle mücadelede şehit olan, gazi olan güvenlik görevlilerimize, yurttaşlarımıza tanınan haklar arasındaki bu ayrımcılığın giderilmesi gerektiğini vurgulamak isterim. Aslında böyle bir şey olsa, hepimiz bilsek yani ne kadar fark var, bize anlatılıyor, derneklerden geliyor ama hangi konuda ne kadar fark var aralarında, işte akrabaların işe alımından tutun da tanınan özlük haklarına kadar farklılıklar olduğu söyleniyor. Bu konuların eğer bize de bir bilgisi verilebilirse bürokrat arkadaşımız tarafından ve giderilmesi konusunda nasıl bir çalışma yapılacak, o konuda bilgilendirilirse seviniriz.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Ayşe Hanım, bir bilgi verecek misiniz bu konuda?

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI VEKİLİ AYŞE KARDAŞ - Bizim bu konuda çalışmalarımız devam ediyor, şu an bir netlik yok.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 127- 3/6/2011 tarihli ve 635 sayılı Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 9 uncu maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(2) Bu maddenin birinci fıkrasının (b) bendine göre yerleşim alanları içerisinde kalmış sanayi sitelerinin taşınması kapsamında sanayi sitesi gelişim alanı içerisinde Hazine veya kamu kurum ve kuruluşlarına ait arazilerin bulunması hâlinde; bu araziler, talep edilmesi ve başkaca bir sakıncası bulunmaması durumunda, 29/1/2004 tarihli ve 5084 sayılı Yatırımların ve İstihdamın Teşviki ile Bazı

Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamındaki illerde sanayi sitesi yapı kooperatiflerine, belediyelere, il özel idarelerine, büyükşehir belediyelerine bedelsiz devredilir. Diğer illerde ise 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununun 63 üncü maddesinde yer alan harca esas değerleri üzerinden peşin veya taksitle ödenmek üzere sanayi sitesi yapı kooperatiflerine, belediyelere, il özel idarelerine, büyükşehir belediyelerine satılır. Buna ilişkin usul ve esaslar Bakanlık ile Maliye Bakanlığınca müştereken belirlenir. Toplu Konut İdaresi Başkanlığı mülkiyetinde bulunan stok araziler ise ilgili mevzuatına göre sanayi sitesi yapı kooperatifine tapuda devredilirken 29/4/1969 tarihli ve 1164 sayılı Arsa Üretimi ve Değerlendirilmesi Hakkında Kanunun 11 inci maddesinde belirtilen şerh tapuya işlenmez. Seçilen alanda özel mülkiyette olan araziler bulunması hâlinde bu araziler rızaen satın alma veya kamulaştırma yoluyla iktisap edilir. Bu nitelikte taşınmazlar hakkında 4/11/1983 tarihli ve 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu hükümleri uygulanır.”

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, 127’nci maddeyi atlamıştım, biliyorsunuz, müzakerelerini yapmıştık. Bu taşınan sanayi sitelerinin, hazine arazilerinin devrine ilişkin. 127’nci maddenin çıkarılmasına ilişkin bir öneri var. Bunların da harca esas değer üzerinden verilmesine ilişkin, satılmasına ilişkin, bir karar oluştu. Çünkü çok yüksek bedeller olmadığını da arazi değerlerini il il inceledik, baktık. Onun için 127’nci maddenin çıkarılmasına ilişkin önergeyi okutup oylarınıza sunacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/884) sıra sayılı Bazı Vergi Kanunları ile Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı’nın çerçeve 127’nci maddesinin Tasarı’dan çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Cemal Öztürk

Giresun

BAŞKAN – Sayın Bakan, önergeye katılıyor musunuz?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI JÜLİDE SARİEROĞLU (Ankara) – Katılıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Bakanın katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

127’nci madde tasarı metninden çıkartılmıştır.

Belediye suyu ve atık su bedellerine ilişkin iki madde var biliyorsunuz. Bunları işleme alacağım ve arkadaşlar, ondan sonra da uygun görürseniz, geride 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12 yani 10 madde kalıyor yürütme, yürürlük hariç. Yarın sabah da 10.00’da başlayacağımız için bu iki maddeyi yapıp müsaade ederseniz ara vermek istiyorum.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yarın hangilerini yapacağız peki?

BAŞKAN – Yarın 54, 55, 56, 57, 58, 93, 94, 99, 121, 122, geçici 2, bir de 2 ya da 3, 4 tane yeni madde ilavesine ilişkin önerge var. Şöyle: Çıkardığınız elektriğin önergeleri var, biliyorsunuz 6 tane blok olarak çıkardığımız önergeler var onları işleme alacağım. Bir de onun dışında 2 tane daha madde ilavesine ilişkin önerge, 4 tane elektrik yani toplam 6 tane de o tarzda önerge var ama biri hariç diğerlerinin hepsi üzerlerinde konuşmayı gerektirecek önergeler değil.

90’inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 90- 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanununun 15 inci maddesinin altıncı fıkrasının ikinci cümlesine “meclis kararıyla mabetlere” ibaresinden sonra gelmek üzere“, eğitim kurumlarına, yurtlara, okul pansiyonlarına ve hastanelere” ibaresi eklenmiştir.

BAŞKAN – Sayın Bakan, konuya ilişkin Maliye bürokrati arkadaşlar bir açıklama yapsınlar.

Uğur Bey...

BÜTÇE VE MALİ KONTROL GENEL MÜDÜR YARDIMCISI VEKİLİ UĞUR SANCARBABA – Sayın Başkanım, sayın milletvekilleri; bu maddeyle aslında belediye meclislerinin uhdesinde bulunan ücretsiz hizmet sunma yetkisinde bir genişleme yapılıyor. Yani, eğitim kurumlarına, yurtlara, okul pansiyonlarına ve hastanelere de belediye meclisi kararıyla ücretsiz veya daha düşük bedelle su kullanma yetkisi veriliyor, tamamen belediye meclislerinin kendi takdirinde. Yapılan düzenleme bundan ibarettir.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Şimdi mevcut durum nasıl?

BAŞKAN – Mevcut durumla ilgili bilgi istiyor Sayın Kuşoğlu.

BÜTÇE VE MALİ KONTROL GENEL MÜDÜR YARDIMCISI VEKİLİ UĞUR SANCARBABA – Mevcut durum, belediye meclislerinin şu anda yetkisi var, belediyelerin bazı meclislerin kullandığı imtiyazlar var ama ücretsiz tarife yani ücretsiz tarife belirleme yetkisi yoktu, az da olsa bir tarife belirleniyordu.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Kim karşılıyordu onu?

BÜTÇE VE MALİ KONTROL GENEL MÜDÜR YARDIMCISI VEKİLİ UĞUR SANCARBABA – Karşılayan yok. Kendi, belediye tahsil ettiği tutardan vazgeçmiş oluyordu.

BAŞKAN – Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bir dakika Başkanım, ya, onu anlamadık.

Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun, açık zaten sizin mikrofonunuz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – “Kim karşılıyordu?” derken, “Şimdiye kadar bunlar belediyeler tarafından karşılanacak.” diyorsunuz. Şimdiye kadar...

BÜTÇE VE MALİ KONTROL GENEL MÜDÜR YARDIMCISI VEKİLİ UĞUR SANCARBABA – Hayır, hayır. Kurum bütçelerinden karşılanıyordu. Su bedeli zaten eğer bir eğitim kurumuyse Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinden karşılanıyordu, hastane ise Sağlık Bakanlığı, özel eğitimse kendisi karşılıyordu elbette.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Dağıtım şirketleri tarafından değildi.

BÜTÇE VE MALİ KONTROL GENEL MÜDÜR YARDIMCISI VEKİLİ UĞUR SANCARBABA – Hayır efendim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Tamam.

TÜRKİYE BELEDİYELER BİRLİĞİ TEMSİLCİSİ – Türkiye Belediyeler Birliği adına ben söz almak istedim.

Öncelikle, bu düzenlemede özel veya kamuya ait eğitim kurumu ya da okul, pansiyon ayrımı yapılmamış. Belediyelerden de bize gelen talepler şu yönde: Bu düzenlemenin sadece kamuya ait okul veya eğitim kurumlarıyla sınırlandırılması isteniyor. Çünkü özel okullar biliyorsunuz ya da pansiyonlar şirket olarak kuruluyor. Yarın öbür gün belediyeler bu tür taleplerle karşı karşıya kalacaklardır. Daha

önce, belediye meclisleri tarife düzenliyordu yani indirimli tarife vesaire uygulanmıyor normal tarifeler üzerinden okullar, pansiyonlar ya da hastaneler ücretlendiriliyordu. Belediyelerden gelen talepler doğrultusunda bunun sadece kamuyla sınırlandırılmasını talep ediyoruz.

Arz ederim.

BAŞKAN – Desteklenmesi gereken kamu yararı vakıf ve derneklere ait eğitim kurumları vesaire olabilir, bu da bir sosyal sorumluluktur. Yaparsınız, yapmazsınız o da meclisin kararında.

Teşekkür ediyorum.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ama burada belirtilmesi lazım, haklı ama.

BAŞKAN – Sayın Çaturoğlu, buyurun.

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Sayın Başkanım, ben de tam bu konuyu arz edecektim. Yani, burada özel-resmî ayrılmamış. Geçmişte belediye başkanlığı yapmış bir kardeşiniz olarak o ayrımın yapılmasını önermek zorundayım.

BAŞKAN – Neyi önerdiğini anlamadım ben Kardeş, bir daha söyle de Sayın Çaturoğlu.

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Şimdi, bu “okullar, yurtlar” diyor. Şimdi, bunlar netice itibarıyla Belediyeler Birliğinin temsilcisi kardeşimin söylediği gibi ticari kuruluşlar. Eğer bu madde böyle geçerse belediye meclisleri onlara da ücretsiz su vermek veya başka hizmetlerden yararlandırmak zorunda kalır. Bunu sadece kamu kurumu...

BAŞKAN – Mecbur değil ki. “Meclis kararı” diyor.

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – O meclisleri biz biliyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Neyi biliyorsunuz?

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Meclislere baskı yapılıyor yani o bir açık, delik olduğu zaman bu meclislere her türlü nüfuz etme imkânı oluyor. Burada bunun “resmî okullara ve resmî yurtlara” diye ayrılması gerekir açıkça kanunda. Benim görüşüm budur.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bir şey söyleyeyim Başkanım, müsaade ederseniz, açıkken mikrofonum.

BAŞKAN – Açık, açık. Sayın Çaturoğlu’nun görüşünü aldık, siz de buyurun Sayın Kuşoğlu.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Uğur Bey, bu bütçeye ne kadar yük getiriyordu 2016’da, 2017’de yani? Bunu, dolayısıyla, ne kadarlık bir tasarruf sağlanacak? Ya da bu tasarruf değil, belediyelere yıkılmış olacak da. Sonuçta bir cepten başka bir cebe.

BÜTÇE VE MALİ KONTROL GENEL MÜDÜR YARDIMCISI VEKİLİ UĞUR SANCARBABA – Şu maddenin şu anda bir gelir-gider etkisini ölçme şansı yok çünkü belediye meclislerinin hangi oranda kullanıp kullanmayacağı belli değil.

Bir sonraki maddede o bilgileri vereceğim efendim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Şimdi verin.

BÜTÇE VE MALİ KONTROL GENEL MÜDÜR YARDIMCISI VEKİLİ UĞUR SANCARBABA – Ama bu maddeyle bağlantılı. O zaman iki maddeyi birden açıklamaya çalışayım izniniz olursa.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Tamam.

BAŞKAN – Bağlantılı yapmayın, oraya gelince yap çünkü 91’inci maddede bir de önerge var, onu işleme alacağız.

91’i okutayım, beraber açıkla. 90’ı oyladım zaten.

Buyurun Sayın Kalaycı.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Ben gerek Belediyeler Birliğinin gerekse Sayın Çaturoğlu’nun görüşlerini destekliyorum. Niye dersiniz örnek vereyim.

BAŞKAN – Ama Komisyon desteklemedi. Komisyon çoğunlukla karar verdi. Hatta, Sayın Çaturoğlu da el kaldırdı, nasıl oldu anlamadım ben.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Sayın Başkanım, yani isim vermeden... Uluslararası hastane zincirinin bir hastanesine bedava su vereceksin yani o yüksek düzeyde gelir elde eden bir yere bedava imkân tanıyacaksın. Yani bu...

BAŞKAN – Olur mu?

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Olmaz.

BAŞKAN – Olmaz, bence de olmaz. Belediye meclisi böyle bir karar vermez, doğru söylüyorsun.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Ama, yani hükmü bu şekilde yazarsan mecbur, nasıl ayırım yapacak?

BAŞKAN – Hayır, o istediği gibi ayırıştırır.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ayırıştıramaz Sayın Başkan. Yani, burada hükmü kamu yararı çerçevesinde korumamız lazım ama orada da...

BAŞKAN – Yani, şöyle, kamu yararı dernek ve vakıflarla sınırlarız, doğru, olabilir.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ama şöyle bir şey var, şöyle bir sıkıntı var.

BAŞKAN – Tamam, arkadaşlar, o zaman müsaade edin...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Bitireyim, meramımı söyleyeyim.

BAŞKAN – Tabii, buyurun, bitirin.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Şöyle bir sorun var: Mesela azınlık okullarının ben yıllarca yöneticiliğini yaptım, azınlık statüleri belirlenmediği için bunlar özel okul olarak geçiyorlar Sayın Bakan, değerli arkadaşlar. Özel okul olarak geçtiği için sanki bir...

BAŞKAN – Tam da ben bunu söylüyordum işte.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hayır, şunu söyleyeceğim: Kamu yararı için biz sonuçta amme hizmeti veriyoruz, kamu yararına hizmet veriyoruz ama özel okul gibi gözüktüyoruz. Böyle sıkıntıları var. Bunları düzenleyen, yani bunlara imkân tanıyan bir madde yapmamız lazım.

BAŞKAN – Şu an tanıyor.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Şu an tanıyor ama “özel tamamen” dersiniz de Sayın Kalaycı’nın dediği gibi özel hastanelere de hizmet vermek durumunda kalacak. Öyle sıkıntıları var.

BAŞKAN – Hangi belediye başkanı böyle bir şeyi göze alabilir ki?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hayır, bu belediye meclis kararını mı gerektiriyor?

BAŞKAN – Meclis kararı.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Meclis kararını gerektiriyorsa o zaman imkânı geniş tutalım ama özellikle kamu yararı ve bu cemaat okulları, azınlık okulları ve diğer kamu yararı içeren bir madde olarak geçirelim.

BAŞKAN – İmkânı geniş tuttuk zaten, hepsini içeriyor.

Sayın Kuşoğlu, buyurun lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Kamu yararı... Garo Bey’in dediği konuya katılıyorum da.

BAŞKAN – “Kamu yararı” dediğiniz zaman Garo Bey diyor ki: “Biz dışında kalıyoruz bu işin.”

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Tabii. Ama şöyle: Kamu yararı zaten hastaneler de, eğitim kurumları da, yurtlar da, bunların hepsi kamu yararı için kurulmuş kurumlar yani. Hepsinde kamu yararı var.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ama şeyde bizi tanımlamıyor.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Hayır. Faruk Bey’in söylediği resmî-özel ayrımı yapalım. Ondan sonra da dediğiniz şekilde bir dâhil edelim.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ama biz özel okul olarak geçiyoruz mesela.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

91’inci maddeyi okutuyorum:

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Hayır, ama geçmeyin yani.

BAŞKAN – Oylattım zaten efendim.

91’inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 91- 5393 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 2- Kamu kurum ve kuruluşlarına uygulanan su ve atık su tarife ücreti tüketim miktarına bakılmaksızın sabit tarife ücreti olarak belirlenir ve konutlar için belirlenen en düşük su ve atık su tarife ücretinden yüksek olamaz. Belediyeler temiz şebeke suyu hizmeti vermediği yerleşim yerlerindeki kamu kurumlarından herhangi bir ad altında ücret talep edemez. Kamuya ait eğitim kurumları, yurtlar, okul pansiyonları ve hastanelerden abonelik, açma kapama, bağlantı, teminat, güvence bedeli, katılma payı ve benzeri ad altında herhangi bir ücret talep edilemez.”

BAŞKAN – Belediyeler Birliği buna da karşı herhâlde.

Ama önce Uğur Bey’i bir dinleyelim.

BÜTÇE VE MALİ KONTROL GENEL MÜDÜR YARDIMCISI VEKİLİ UĞUR SANCARBABA – Sayın Başkanım, sayın milletvekilleri; esas itibarıyla şunu başta arz etmeye çalışayım: Benzer düzenleme 1996, 1997, 1998 ve 1999 yılı bütçe kanunlarında da yapılmış. 1996, 1997, 1998 yılında uygulanmış, 1999 yılında Anayasa Mahkemesine başvurulması üzerine Anayasa Mahkemesinin iptal kararından sonra bütçe kanunlarına konulmamış.

Şimdi, madde neyi amaçlıyor? Şunu amaçlıyor efendim: Kamu kurumlarına sabit tarife uygulanmasını amaçlıyor. Kamu tarifesinin konutlara uygulanan en düşük tarifeyi geçmeyecek şekilde uygulanmasını amaçlıyor. Kamuya ait eğitim kurumu, yurt, pansiyon, hastaneye açma, kapama, güvence bedeli vesaire ücretlerinin alınmamasını amaçlıyor. Rakamı sordu sayın milletvekili. Bizim elimizdeki rakamlara göre şöyle: Bazı belediye örneklerini çıkardık en düşük, en yüksek ve kamuya uygulananı, 6 kata kadar kamuya yüksek tarife uygulandığını tespit ettik. Şöyle arz edeyim ödenekleştirme hususunu da: 2016 yılında, merkezî yönetim için söylüyorum, 733 milyon lira ödenek konmuş, yıl sonu harcama 884 milyon lira olarak gerçekleşmiş; 2017’de 831 milyon 520 bin lira ödenek konmuş, şu anda 689 milyon lira harcama gerçekleşmiş. Maddenin geçmesi hâlinde yaptığımız hesaplamalara göre 100 milyon lira civarında merkezî yönetim bütçesinde bir tasarruf bekliyoruz.

Arz ederim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Burada bir ayrım var mı? Büyükşehir belediyesi ve belediye ayrımı var mı o rakamlarla ilgili?

BÜTÇE VE MALİ KONTROL GENEL MÜDÜR YARDIMCISI VEKİLİ UĞUR SANCARBABA – Yok, efendim ama elimizde şöyle... Örnek verebilirim, bizim elimizde yaptığımız...

BAŞKAN – Ver, ver.

BÜTÇE VE MALİ KONTROL GENEL MÜDÜR YARDIMCISI VEKİLİ UĞUR SANCARBABA – Adana’yı vereyim, Adana’dan başlayayım: Hane halkına 3 lira 50 kuruş metreküpü, kamuya 9 lira 74 kuruş uygulaması.

BAŞKAN – İstanbul’a gel.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Kamu hariç en yüksek tarife ne?

BÜTÇE VE MALİ KONTROL GENEL MÜDÜR YARDIMCISI VEKİLİ UĞUR SANCARBABA – Kamu hariç, hane halkına Adana 3 lira 50 kuruş uyguluyor ama iş yerlerine 8 lira 8 kuruş uyguluyor. Şöyle söyleyeyim: En yüksek-en düşük tarifeyi uygulamıyor Adana Belediyesi ama Afyonkarahisar’ı vereyim; en düşük tarifesı 2 lira 81 kuruş konuta, en yüksek tarifesı 5 lira 52 kuruş, kamuya 4 lira 67 kuruş.

BAŞKAN – Isparta’yı merak ettim ya, Isparta’ya bir bak vallahi yani bir alalım bakalım ne oluyor.

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Aydın Büyükşehir’i de versin Sayın Başkan.

BAŞKAN – Aydın Büyükşehir, evet, tabii...

MUSA ÇAM (İzmir) – İzmir’i de ver.

BÜTÇE VE MALİ KONTROL GENEL MÜDÜR YARDIMCISI VEKİLİ UĞUR SANCARBABA – Tüm iller yok.

BAŞKAN – Yok, yok. Aydın var mı?

BÜTÇE VE MALİ KONTROL GENEL MÜDÜR YARDIMCISI VEKİLİ UĞUR SANCARBABA – Aydın, yok efendim.

BAŞKAN – Isparta var mı?

BÜTÇE VE MALİ KONTROL GENEL MÜDÜR YARDIMCISI VEKİLİ UĞUR SANCARBABA – Isparta da yok.

BAŞKAN – Hem bu Komisyona geleceksin hem Isparta’yı getirmeyeceksin, ondan sonra da bizim maddeler geçsin diye bekleyeceksin.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Demek insaflı veriyormuş ki listede yok yani. Niye öyle diyorsunuz? Bak, listeye girmemiş. Demek ki sizi yanıltıyor. Maliye kayıtlarında gelir sağlamıyor, onun için Aydın’a böyle laf söylemeyin, rica ediyorum, kayıtlara geçsin.

BAŞKAN – Evet, Belediyeler Birliğinden de bir açıklama alalım.

TÜRKİYE BELEDİYELER BİRLİĞİ TEMSİLCİSİ – Başkanım, biz burada sadece bu düzenlemede kullanım ve maliyet dengesinin gözetilmesini talep edeceğiz çünkü şöyle bir şey var: Belediyelerimize biz bunları soruyoruz, düzenlemeler konusundaki fikirlerini, su tasarrufu konusunda da bir sıkıntının yaşanacağını iletiyorlar, su israfının artacağını.

İkincisi: Atık suyla ilgili ya da bu su hizmetinin sunulmasıyla ilgili bir maliyet var, bu maliyetin karşılanması gerekiyor. Dolayısıyla, belediyelerimizin talepleri şu şekilde: Su tasarrufunu sağlayacak kademeli tarife uygulamasının korunması talep ediliyor. Aksi hâlde bu maliyetler neticede konutlara yansıyor. Dolayısıyla düzenlemenin sadece bu kısmında yeniden bunun göz önüne alınmasını talep ediyoruz.

Arz ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Kalaycı...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Bu ek maddede bir cümle var. Burada neyi kastediyorsunuz: “Belediyeler temiz şebeke suyu hizmeti vermediği yerleşim yerlerindeki kamu kurumlarından herhangi bir ad altında ücret talep edemez.” Yani “temiz şebeke suyu hizmeti...” Ben anlamadım, kirli hizmet de mi var? Kirli şebeke suyu da mı var, bu anlam çıkıyor buradan.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Tamaylıgil...

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Ben net bir şey soracağım: Bu yapılan düzenlemeden sonra kamudaki tasarruf 100 milyon dediniz değil mi? Yani net 100 milyon.

BÜTÇE VE MALİ KONTROL GENEL MÜDÜR YARDIMCISI VEKİLİ UĞUR SANCARBABA – Evet, yaklaşık öyle hesapladım.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Tamam, o zaman, bu da tabii, belediyelere gelecek yük demektir.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Niye? Ödenek 800’dü, harcama 900’dü. Neden 100 milyon?

BÜTÇE VE MALİ KONTROL GENEL MÜDÜR YARDIMCISI VEKİLİ UĞUR SANCARBABA – Yani onun şöyle, hesabını, ortalamasını bilmek lazım çünkü belediyelerin uyguladığı taahhütler... Şimdi, ödenekle doğrudan orantısını kurmak matematiksel olarak çok zor çünkü kamudaki illerin kullandığı suyu bilmek lazım, onun yansımaları, ortalamasını bilmek lazım. Bütçe grubundaki arkadaşlarımızın detaylı yaptığı hesaplama, bize net verdikleri rakam 100 milyon civarında.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – 800 ödenek koyup 900 harcama varsa 100 tasarruf yapıyorsunuz demektir.

BÜTÇE VE MALİ KONTROL GENEL MÜDÜR YARDIMCISI VEKİLİ UĞUR SANCARBABA – Hayır, ben bu 100 milyon tasarrufu 2018 yılı için söylüyorum. 2018 yılının ödenekleştirilmesinde ve yıl sonu gerçekleşmesi için söylüyorum.

BAŞKAN – Sayın Paylan...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Bakan, Sayın Başkan; Belediyeler Birliğinin yaptığı uyarı doğru. Bu kötüye kullanımlar da var. Yani şunu gördüm: Böyle imkân sağlanan bir yerin yanına oto yıkama koymuşlar ve suyu oradan çekmişler, kötüye kullanımlar da var. Burada bir adil kullanım kotası tanımlanması doğrudur ama belki yüksek tutulur bu çerçevede. Öğrenci sayısına bakılır, hasta sayısına bakılır, kapasiteye bakılır, bir adil kullanım kotasının tanımlanması hakkaniyetlidir diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Evet, arkadaşlar, 91’inci maddede bir adet önerge var, önergeyi okutacağım:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Bazı Vergi Kanunları ile Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı’nın çerçeve 91’inci maddesiyle 5393 sayılı Belediye Kanunu’na eklenmesi öngörülen ek 2’nci maddesinin birinci cümlesinde yer alan “su ve atık su tarife ücretinden yüksek olamaz.” ibaresinin “su ve atık su tarife ücretinin yüzde 50 fazlasını geçemez.” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Cemal Öztürk

Giresun

BAŞKAN – Sayın Bakan, önergeye katılıyor musunuz?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI JÜLİDE SARİEROĞLU (Ankara) – Katılıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Bakanın katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli arkadaşlar, yarın, 93’üncü maddeden başlayarak 93, 94, 99, 121, 122, geçici 2, 54, 55, 56, 57, 58, 6; yeni maddeler 129, 130 olarak programı tamamlayacağız.

Bir de, 112’nci madde üzerinde tekririmüzakere var. Yarın 112’nin tekririmüzakeresiyle çalışmalar başlar. Orada Komisyondaki görüşmeler doğrultusunda bir değişiklik yapılmasına karar vermiştik.

Sayın Bakana da teşekkür ediyoruz.

Yarın sabah saat 10.30’da toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum arkadaşlar.

Teşekkür ediyorum.

Kapanma Saati: 18.52

